

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

olska

1989–2014

KOMITET REDAKCYJNY
GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO

PRZEWODNICZĄCY
Janusz Witkowski

REDAKTOR GŁÓWNY
Halina Dmochowska

CZŁONKOWIE

Ewa Adach-Stankiewicz, Wojciech Adamczewski, Renata Bielak, Maria Jeznach,
Ewa Kamińska-Gawryluk, Liliana Kursa, Lucyna Nowak, Hanna Poławska (sekretarz),
Dominika Rogalińska, Grażyna Szydłowska, Wanda Tkaczyk, Katarzyna Walkowska,
Halina Woźniak, Agnieszka Zgierska, Małgorzata Żyra

Konsultacja merytoryczna
Halina Dmochowska

Prace merytoryczne — Wydział Publikacji Zbiorczych
w DEPARTAMENCIE ANALIZ I OPRACOWAŃ ZBIORCZYCH

w składzie:

Grażyna Czermak, Krystyna Głowacka-Smolis, Anna Kozera, Paulina Kucharska,
Elżbieta Lipowska, Marcin Marikin, Teresa Nowak, Krystyna Pilaszek,
Eliza Rybak-Nguyen, Anna Szczepańska, Grażyna Szydłowska

pod kierunkiem
Renaty Bielak

Projekt okładki i opracowanie graficzne
Lidia Motrenko-Makuch

Opracowanie wykresów
Halina Sztrantowicz, Robert Chmielewski

Łamanie
Robert Chmielewski

Skład i opracowanie redakcyjne tablic
Bożena Gorczyca, Zofia Wapniarek

Korekta – Wydział Korekty ZWS

Druk – Zakład Wydawnictw Statystycznych

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła
Publikacja dostępna w Internecie: www.stat.gov.pl

Szanowni Państwo,

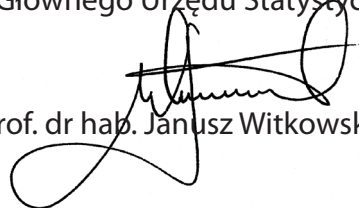
W bieżącym roku mija 25 lat od rozpoczęcia procesu transformacji systemowej w Polsce. Wydarzenia 1989 r. legły u podstaw historycznych przemian o charakterze ustrojowym – politycznych, społecznych i gospodarczych, tworząc fundamenty budowy demokratycznego państwa prawa i rozwoju gospodarki rynkowej.

Z tej okazji mam przyjemność przekazać do rąk Państwa publikację „Polska 1989–2014”. Celem opracowania jest statystyczna prezentacja ważniejszych zmian sytuacji społeczno-gospodarczej kraju po 1989 r. Zestawienie liczbowe podstawowych tendencji zostało uszczegółowione informacjami tematycznymi, które zilustrowano licznymi wykresami.

Statystyka publiczna w okresie ostatnich 25 lat również podlegała głębokim zmianom, podejmując wyzwania związane z obserwacją statystyczną dynamicznych procesów społecznych i gospodarczych oraz dostosowaniem do standardów międzynarodowych, umacniając tym samym swoją pozycję w systemie informacyjnym państwa i wiarygodność na poziomie międzynarodowym.

Wyrażam nadzieję, że niniejsza publikacja, stanowiąca upamiętnienie historycznych przemian, okaże się interesująca zarówno dla Czytelników, którzy byli ich uczestnikami, jak i dla młodego pokolenia, wychowanego już w wolnej Polsce.

Prezes Głównego Urzędu Statystycznego

prof. dr hab. Janusz Witkowski

Warszawa, maj 2014 r.

spis treści

	Str.
U progu transformacji	6
Podstawowe tendencje	14
Spółeczeństwo	
Ludność	22
Rynek pracy	27
Dochody. Spożycie	31
Mieszkania	37
Edukacja. Nauka. Spółeczeństwo informacyjne	40
Zdrowie	48
Kultura. Turystyka	51
Gospodarka	
Rachunki narodowe	56
Inwestycje i środki trwałe	61
Finanse	62
Rolnictwo	66
Przemysł i budownictwo	70
Transport i łączność	73
Handel	75
Podmioty gospodarki	78
Środowisko	82
Kalendarium wybranych wydarzeń	86

U progu
transformacji

1989

Z Informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju – rok 1989, GUS, styczeń 1990 r.

Sytuację gospodarczą w 1989 r. charakteryzowały: głęboka nierównowaga, wysoka inflacja i regres w produkcji materialnej. Jednocześnie, w warunkach kryzysu gospodarczego i załamania się finansów państwa, zapoczątkowany został proces zmian w systemie ekonomicznym, mający na celu podporządkowanie zasad funkcjonowania gospodarki mechanizmom rynkowym. W procesie tym szczególne znaczenie miało wprowadzenie od sierpnia 1989 r. urynkowienia gospodarki żywnościowej.

Niekorzystne tendencje w gospodarce występowały z różnym nasileniem w poszczególnych okresach 1989 r. W ciągu roku narastały trudności zaopatrzeniowe. Malą produkcja w gałęziach przemysłu stanowiących bazę surowcowo-materiałową, co stopniowo prowadziło do wyczerpywania się zapasów, gdyż jednocześnie import zaopatrzeniowy był niższy niż przed rokiem. Już w I półroczu nastąpiło zahamowanie wzrostu produkcji, przyspieszeniu uległy procesy inflacyjne, rozszerzały się obszary nierównowagi na rynku zaopatrzeniowym, konsumpcyjnym i inwestycyjnym. W trzecim kwartale nastąpił spadek produkcji, gwałtownie pogłębiła się nierównowaga pieniężno-rynkowa. Zapowiedź urynkowienia gospodarki żywnościowej spowodowała wzmożony wykup towarów i dezorganizację rynku. W IV kwartale nastąpił dalszy spadek produkcji materialnej. W wyniku systematycznej deprecjacji zasobów pieniężnych ludności, spotęgowanej silnym wzrostem cen w październiku, wystąpiły zauważalne oznaki ograniczenia popytu i zmiany jego struktury oraz pewnego uspokojenia na rynku.

Procesy inflacyjne wywarły istotny wpływ na sytuację finansową przedsiębiorstw. W warunkach szybkiego wzrostu cen i ograniczonej podaży kredytów narastały zatory płatnicze, rozszerzał się krąg przedsiębiorstw odczuwających trudności finansowe. Powodowało to, zwłaszcza w II półroczu, ograniczenie możliwości sfinansowania bieżących wydatków produkcyjnych oraz osłabienie skłonności do inwestowania.

1.W 1989 r. produkcja przemysłu i budownictwa w sektorze uspołecznionym była niższa niż przed rokiem.(...)

(...) W budownictwie począwszy od sierpnia następował coraz szybszy spadek produkcji. Łącznie w ciągu roku obniżenie produkcji budownictwa było głębsze niż przemysłu.

Spadku produkcji w sektorze uspołecznionym nie zrównoważył jej wysoki wzrost w sektorze prywatnym przemysłu i budownictwa i w obu tych działach produkcja obniżyła się.

2.Sytuację w rolnictwie kształtowała niestabilność warunków ekonomicznych, utrzymująca się również po urynkowaniu gospodarki żywnościowej.(...)

3.Nakłady inwestycyjne w 1989 r. były niższe niż w 1988 r., nastąpiło ograniczenie frontu robót inwestycyjnych. Tym samym zahamowana została występująca od 1983 r. tendencja wzrostu nakładów.(...)

4.Obniżyła się dynamika obrotów handlu zagranicznego.(...)

5.Wzrost wynagrodzeń w 1989 r. wynikał głównie z określonych ustawowo mechanizmów indeksacyjnych. W grudniu 1989 r. siła nabywcza przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w pięciu działach produkcji materialnej była o ponad 1/4 niższa niż przed rokiem. Pomimo poprawy w porównaniu z 1988 r. nie osiągnięto ustawowej relacji płac pracowników sfery budżetowej do wynagrodzeń w sferze produkcji materialnej.

6.Stopień niezrównoważenia rynku w 1989 r. był głębszy niż w latach poprzednich. Deprecjacja zasobów oraz spadek siły nabywczej bieżących przychodów pieniężnych ludności ograniczyły popyt i zmniejszyły nierównowagę w ostatnich miesiącach roku.(...)

1990

Z Informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej kraju – rok 1990, GUS, styczeń 1991 r.

Sytuacja gospodarcza kraju w 1990 r. kształtowała się pod wpływem wprowadzonych na początku roku zmian w systemie ekonomicznym, mających na celu przejście do gospodarki rynkowej. Niemal całkowicie zrezygnowano z urzędowego kształtowania cen, wprowadzono wewnętrzną wymienialność złotego, zniesiono administracyjne rozdzielnictwo, zliberalizowano przepisy dotyczące działalności gospodarczej, zapoczątkowano proces prywatyzacji.

Wprowadzeniu nowych regulacji systemowych towarzyszyła polityka gospodarcza zmierzająca do stłumienia inflacji i stabilizacji gospodarki poprzez kształtowanie stóp procentowych na poziomie zbliżonym do wzrostu cen; likwidację deficytu budżetowego drogą ograniczenia dotacji, ulg podatkowych i kredytowych oraz zwiększenia dyscypliny budżetowej; silne, zwłaszcza w I półroczu, hamowanie wzrostu płac. Tłumieniu inflacji sprzyjało również utrzymanie stabilnego w całym roku kursu dolara. Działania te spowodowały, praktycznie już w ciągu pierwszego miesiąca, gruntowną zmianę stosunków ekonomicznych – gwałtowne przechodzenie od gospodarki permanentnych niedoborów do gospodarki uzależnionej od popytu. Miało to rozległe konsekwencje we wszystkich sferach gospodarowania i w warunkach życia.

Wysoki korekcyjny wzrost cen w styczniu będący kontynuacją stosowanej już w końcu 1989 roku polityki liberalizacji zasad ich kształtowania, ograniczania dotacji i wzrostu kursu walutowego połączony został z wysoką nominalną stopą procentową i ostrym administracyjnym ograniczeniem możliwości wzrostu płac. Wywołało to bardzo ostry spadek popytu, który przyczynił się do ograniczenia tempa wzrostu cen w następnych miesiącach i wprowadził – odczuwany z różnym nasileniem przez cały rok – stan „niedoboru pieniądza”.

(...) mimo powstania bariery popytu, przedsiębiorstwa były w stanie przenosić na swych odbiorców skutki wzrostu kosztów wytwarzania i obciążeń finansowych.

Powodowało to utrzymywanie się w ciągu całego roku procesów inflacyjnych, chociaż - mimo silnego impulsu w styczniu - średni miesięczny wzrost cen detalicznych (11%) był w 1990 r. niższy niż w 1989 (18%).

Budżet centralny zamknął się - po raz pierwszy od 1979 r. - niewielką nadwyżką dochodów nad wydatkami. (...)

Ograniczenie krajowego popytu w największym stopniu dotknęło przemysł, którego produkcja sprzedana spadła o 23,3%. (...)

Ograniczenie skali działalności inwestycyjnej było mniejsze niż produkcji i spożycia. Nakłady inwestycyjne w gospodarce narodowej były w 1990 r. o ok. 8% niższe niż w 1989 r. (...)

Ograniczenie popytu inwestycyjnego wpłynęło na znaczne zmniejszenie produkcji budownictwa, zwłaszcza specjalistycznego i produkcyjno-usługowego.

Spadek produkcji przemysłowej i budowlanej spowodował zmniejszenie zapotrzebowania na przewozy. (...)

Specyfika rolnictwa - dłuższe cykle i uzależnienie od warunków meteorologicznych oraz wynikające z tego mniejsze możliwości bieżącego dostosowywania produkcji do uwarunkowań ekonomicznych - spowodowały, iż zjawiska i procesy w tym dziale ukształtowały się odmiennie niż w gospodarce pozarolniczej. Podaż podstawowych produktów rolnych w niewielkim stopniu różniła się od podaży w 1989 r., co w warunkach znacznego ograniczenia popytu doprowadziło do rozwarcia „nożyc cen”. Ceny artykułów zbywanych przez rolników wzrosły ok. 2-krotnie wolniej od cen nabywanych przez nich środków produkcji. (...)

Ograniczone możliwości sprzedaży na rynku krajowym zmusiły producentów do zwiększenia aktywności na rynkach zagranicznych. W efekcie w ciągu roku następował wzrost eksportu. Import był mniejszy niż przed rokiem, (...)

Nastąpiły istotne zmiany struktury obrotów według krajów i według waluty płatności. Największym partnerem Polski w handlu zagranicznym stały się Niemcy, zmniejszył się udział ZSRR. Obniżył się udział obrotów z I obszarem płatniczym.

Liberalizacja przepisów dotyczących prowadzenia działalności oraz nowe uwarunkowania ekonomiczne wpłynęły na istotne zmiany liczby i struktury podmiotów gospodarczych. Nastąpił znaczny wzrost aktywności sektora prywatnego, szczególnie w handlu. (...)

Produkt krajowy brutto, charakteryzujący rozmiary całokształtu działalności ekonomicznej (liczony zgodnie z zasadami rachunków narodowych ONZ – SNA), był w 1990 r. (w cenach stałych) niższy o ok. 12% w porównaniu z rokiem poprzednim. (...)

W 1990 r., tak jak w latach poprzednich, w wyniku utrzymywania się nadwyżki eksportu nad importem, poziom produktu wykorzystanego w kraju był niższy od wytworzonego. Ponieważ wielkość tej nadwyżki (w cenach stałych) była istotnie wyższa niż w roku 1989, to wielkość produktu wykorzystanego w kraju obniżyła się bardziej (spadek o ok. 17%) niż wytworzonego.

Obniżyło się spożycie produktu krajowego, w tym głównie spożycie gospodarstw domowych z dochodów osobistych – o ok. 24%.

Nakłady inwestycyjne brutto na środki trwałe w porównaniu z 1989 rokiem były niższe o ok. 9%, a ich udział w produkcie krajowym brutto wzrósł z 21,5% do ok. 24%.

Procesowi równoważenia gospodarki i spadku produkcji towarzyszyło kształtowanie się rynku pracy. O prawie 1 mln zmniejszyła się liczba osób pracujących w sektorze państwowym i spółdzielczym. Ponieważ spadek zatrudnienia następował wolniej niż spadek produkcji, obniżyła się wydajność pracy. (...)

Przez cały rok rosła liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych, przy czym począwszy od września przyrosty te były coraz mniejsze. W końcu roku zarejestrowanych było 1126 tys. bezrobotnych, tj. 6,1% liczby zawodowo czynnych.(...)

Przeciętne wynagrodzenie realne pracowników sektora państwowego i spółdzielczego było w 1990 r. niższe o 28% niż w roku poprzednim.(...)

(...) W skali roku mniejszy niż płac był spadek przeciętnej emerytury i renty (14%).(...)

Gospodarstwa domowe, chroniąc poziom spożycia żywności w znacznie większym stopniu ograniczały wydatki na zakup towarów nieżywnościowych i usług.(...)

Wyższy poziom realnych dochodów bieżących w III kwartale a także odbudowa siły nabywczej zasobów pieniężnych ludności wywołały wzrost spożycia w stosunku do kwartałów poprzednich. Przeciętny poziom spożycia w okresie trzech kwartałów 1990 r. był jednak niższy niż w analogicznym okresie poprzedniego roku (w rodzinach pracowniczych i emerytów o 27%, a w rodzinach chłopskich i pracowniczochłopskich o 23%).

Zaznaczyć jednak należy, że statystyczne wskaźniki zmian w poziomie dochodów realnych, czy spożycia nie odzwierciedlają w pełni zmian zachodzących w warunkach życia ludności. Nie uwzględniają one zmian jakościowych, m.in. takich jak: ilość pieniądza „pustego” (bez pokrycia w towarach i usługach), zmiany asortymentu i jakości towarów oraz łatwość zakupów, których wpływ na poziom życia jest istotny.

The background features three flowing, wavy bands of blue halftone patterns. The top band starts from the right edge and curves downwards. The middle band starts from the left edge and curves upwards. The bottom band starts from the left edge and curves downwards. The halftone dots vary in density, creating a sense of depth and movement.

Podstawowe tendencje

Podstawowe tendencje

Lp.	Wyszczególnienie	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Ludność											
1	Ludność ^a (stan w dniu 31 XII) w tys.	37988	38073	38144	38203	38239	38265	38284	38294	38290	38277
2	Urodzenia żywe w tys.	564	548	548	515	494	481	433	428	413	396
3	Zgony w tys.	383	390	406	395	392	386	386	385	380	375
4	w tym niemowląt	10,9	10,6	9,9	9,0	8,0	7,3	5,9	5,2	4,2	3,8
5	Przyrost naturalny w tys.	181	157	142	120	102	94,9	47,0	42,7	32,5	20,3
Przeciętne trwanie życia:											
6	mężczyźni	66,8	66,2	65,9	66,5	67,2	67,5	67,6	68,1	68,5	68,9
7	kobiety	75,5	75,2	75,1	75,5	75,8	76,1	76,4	76,6	77,0	77,3
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały w tys.:											
8	imigracja	2,2	2,6	5,0	6,5	5,9	6,9	8,1	8,2	8,4	8,9
9	emigracja	26,6	18,4	21,0	18,1	21,3	25,9	26,3	21,3	20,2	22,2
10	saldo migracji	-24,4	-15,8	-16,0	-11,6	-15,4	-19,0	-18,2	-13,1	-11,8	-13,3
Edukacja											
Absolwenci szkół w tys.:											
11	podstawowych (bez szkół dla dorosłych)	573	592	616	621	626	639	640	628	651	674
12	gimnazjów (bez szkół dla dorosłych)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
13	zasadniczych zawodowych (bez szkół dla dorosłych) ^c	224	231	238	248	241	235	229	216	211	202
14	liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe (bez szkół dla dorosłych) ^d	185	193	205	220	238	261	298	312	325	345
15	policealnych	40,0	39,5	41,9	46,5	41,1	40,1	45,8	59,2	70,5	77,4
16	wyższych ^e	50,0	56,1 52,3	59,0	61,4	64,2	70,3	89,0	116	146	175
17	dla dorosłych ^f	83,0	71,4	65,0	61,2	58,1	58,2	61,4	67,8	74,9	82,4
Rynek pracy											
18	Pracujący ^g (stan w dniu 31 XII) w tys.	17558	16485	15772	15357	15118	15282	15486	15842	16229	16174
19	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	x	1126	2156	2509	2890	2838	2629	2360	1826	1831
20	Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w dniu 31 XII) w %	x	6,5	12,2	14,3	16,4	16,0	14,9	13,2	10,3	10,4

^a Na podstawie bilansów, a w latach 1989—1999 — na podstawie szacunków. ^b Zwiększenie liczby absolwentów wynika z przejścia z 8- na 6-klasową szkołę podstawową, gimnazja, zasadnicze zawodowe, licea ogólnokształcące oraz technika, łącznie ze szkołami wyszczególnionymi w notce ^d. ^c Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych na podstawie wyników spisów powszechnych z 2002 r. (licznik) w miejsce wyników Powszechnego

1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Lp.
38263	38254	38242	38219	38191	38174	38157	38125	38116	38136	38167	38530	38538	38533	38496	1
382	378	368	354	351	356	364	374	388	414	418	413	388	386	370	2
381	368	363	359	365	364	368	370	377	379	385	378	376	385	387	3
3,4	3,1	2,8	2,7	2,5	2,4	2,3	2,2	2,3	2,3	2,3	2,1	1,8	1,8	1,7	4
0,6	10,3	5,0	-5,7	-14,1	-7,4	-3,9	4,5	10,7	35,1	32,7	34,8	12,9	1,5	-17,7	5
68,8	69,7	70,2	70,4	70,5	70,7	70,8	70,9	71,0	71,3	71,5	72,1	72,4	72,7	73,1	6
77,5	78,0	78,4	78,8	78,9	79,2	79,4	79,6	79,7	80,0	80,1	80,6	80,9	81,0	81,1	7
7,5	7,3	6,6	6,6	7,0	9,5	9,3	10,8	15,0	15,3	17,4	15,2	15,5	14,6	12,2	8
21,5	27,0	23,3	24,5	20,8	18,9	22,2	46,9	35,5	30,1	18,6	17,4	19,9	21,2	32,1	9
-14,0	-19,7	-16,7	-17,9	-13,8	-9,4	-12,9	-36,1	-20,5	-14,9	-1,2	-2,1	-4,3	-6,6	-19,9	10
1251 ^b	1214 ^b	562	548	542	529	499	477	467	428	412	395	378	363	.	11
x	x	x	573	559	548	534	527	512	478	457	438	412	397	.	12
190	192	177	155	143	40,2	75,7	76,1	71,2	68,9	74,0	78,8	76,8	72,9	.	13
363	369	389	411	400	458	402	421	401	387	379	358	349	328	.	14
83,3	86,4	78,4	75,1	85,7	93,1	98,0	104	88,8	84,7	80,6	81,5	82,0	87,1	.	15
215	261	304	342	366	384	391	394	410	421	440	479	498	485	.	16
89,6	98,0	99,5	99,2	107	110	95,5	103	63,4	63,1	61,3	64,5	71,1	72,3	.	17
15919	15489	14996	$\frac{12803}{14924}$ ^h	12641	12720	12891	13220	13771	14037	13782	14107	14233	14172	14255	18
2350	2703	3115	3217	3176	3000	2773	2309	1747	1474	1893	1955	1983	2137	2158	19
13,1	15,1	17,5	$\frac{20,0}{18,0}$ ^h	20,0	19,0	17,6	14,8	11,2	9,5	12,1	12,4	12,5	13,4	13,4	20

stawową. c Od roku szkolnego 2004/05 łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy. d Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowa-
i 1990 (mianownik) bez szkół resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych; do 2000 r. absolwenci z roku kalendarzowego. f Obejmują szkoły: pod-
alnych w rolnictwie dane szacunkowe na podstawie wyników spisów. h Zmiana liczby pracujących i stopy bezrobocia wynika z przyjęcia pracujących w gospo-
Spisu Rolnego 1996 (mianownik).

Podstawowe tendencje (cd.)

Lp.	Wyszczególnienie	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Dochody											
1	Dochody realne do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych ^a — rok poprzedni=100	106,0	85,3	105,9	99,6	99,4	103,5	106,0	104,3	106,6	104,1
2	Wskaźnik przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń realnych brutto (do 1992 r. — netto) ^b — rok poprzedni=100	109,0	75,6	99,7	97,3	99,7	101,7	102,8	105,5	105,9	103,3
Przeciętna liczba emerytów i rencistów pobierających emerytury i renty w tys.:											
3	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	5471	5598	6154	6505	6703	6873	7036	7172	7313	7466
4	rolników indywidualnych	1356	1506	1790	1990	2027	2046	2049	2028	2001	1969
Wskaźnik przeciętnych miesięcznych emerytur i rent realnych brutto (do 1992 r. — netto) — rok poprzedni=100:											
5	z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	100,3	84,9	114,5	93,5	98,6	104,1	103,2	102,1	104,6	102,2
6	rolników indywidualnych	103,6	94,5	97,1	84,6	101,9	111,9	103,9	102,8	105,7	102,4
Ceny. Kursy walut											
7	Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych — rok poprzedni=100	351,1	685,8	170,3	143,0	135,3	132,2	127,8	119,9	114,9	111,8
8	Wskaźnik relacji cen („nożyce cen”) produktów rolnych sprzedawanych do towarów i usług zakupywanych przez gospodarstwa indywidualne w rolnictwie — rok poprzedni=100	107,3	49,5	74,8	115,5	97,6	108,9	101,8	96,0	95,8	91,4
9	Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu ^c — rok poprzedni=100	312,8	722,4	140,9	134,5	131,9	125,3	125,4	112,4	112,2	107,3
10	Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej ^c — rok poprzedni=100	286,5	650,0	147,4	117,2	124,6	119,7	121,9	119,2	114,2	112,9
11	Wskaźnik terms of trade ^d — rok poprzedni=100	116,6	83,7	91,2	109,5	107,8	101,3	101,7	97,3	99,4	104,3
Kurs urzędowy w Narodowym Banku Polskim ^e (stan w końcu roku) w zł:											
12	100 dolarów amerykańskich	65,00	95,00	109,57	157,67	213,44	243,72	246,80	287,55	351,80	350,40
13	100 euro ^f	76,23	130,94	146,46	190,63	239,23	297,40	316,21	357,16	388,60	409,25
14	100 franków szwajcarskich	41,81	74,77	80,98	107,83	145,46	184,87	214,33	213,14	242,05	254,24

^a Opracowane zgodnie z zaleceniami „Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995)”. ^b Poza jednostkami budżetowymi prowa przekracza 9 osób, a w latach 1989—1999 — 5 osób; w latach 1989 i 1990 według Klasyfikacji Gospodarki Narodowej, w latach 1991—2005 — Polskiej Klasyfikacji 1989—1994 z uwzględnieniem denominacji złotego (wprowadzona z dniem 1 I 1995 r.). ^f W latach 1989—1998 ECU.

1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Lp.
102,1	101,6	102,6	100,2	101,2	100,8	101,5	105,1	104,4	104,2	103,5	102,0	101,3	100,1	.	1
104,7	101,0	102,5	100,7	103,4	100,7	101,8	104,0	105,5	105,9	102,0	101,4	101,4	100,1	102,5	2
7524	7525	7469	7439	7451	7504	7524	7565	7659	7779	7906	7869	7797	7742	7706	3
1929	1887	1842	1798	1755	1709	1645	1586	1530	1478	1426	1375	1327	1286	1246	4
103,9	97,7	104,7	104,6	104,1	100,6	100,3	106,2	100,0	104,1	104,3	103,6	100,3	101,3	104,4	5
103,7	97,1	106,4	101,0	102,8	99,0	99,2	104,4	98,4	100,5	101,9	101,9	98,6	102,8	105,1	6
107,3	110,1	105,5	101,9	100,8	103,5	102,1	101,0	102,5	104,2	103,5	102,6	104,3	103,7	100,9	7
91,5	103,0	97,5	90,9	97,5	102,6	96,0	102,0	107,7	91,0	96,0	110,1	108,3	98,3	99,9	8
105,7	107,8	101,6	101,0	102,6	107,0	100,7	102,0	102,0	102,2	103,4	102,1	107,6	103,3	98,7	9
108,6	107,9	103,8	101,2	98,9	102,5	103,1	103,2	107,4	104,8	100,2	99,9	101,0	100,2	98,2	10
100,8	96,0	102,3	102,8	96,5	105,3	100,1	99,7	102,0	97,9	104,4	98,6	98,1	98,9	102,0	11
414,83	414,32	398,63	383,88	374,05	299,04	326,13	291,05	243,50	296,18	285,03	296,41	341,74	309,96	301,20	12
416,89	385,44	352,19	402,02	471,70	407,90	385,98	383,12	358,20	417,24	410,82	396,03	441,68	408,82	414,72	13
259,54	253,09	237,60	276,75	302,81	264,21	247,88	238,42	216,14	280,14	276,61	316,39	363,33	338,68	338,16	14

dzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących cji Działalności — PKD, w latach 2006—2013 — PKD 2007. d To stosunek zmian cen towarów eksportowanych do zmian cen towarów importowanych. e W latach

Podstawowe tendencje (dok.)

Lp.	Wyszczególnienie	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
	Rachunki narodowe^a										
1	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) — rok poprzedni=100	100,2	88,4	93,0	102,6	103,8	105,2	107,0	106,2	107,1	105,0
2	w tym wartość dodana brutto	.	.	92,3	102,5	103,5	104,9	106,7	105,7	106,4	104,8
3	Popyt krajowy (ceny stałe) — rok poprzedni=100	100,4	84,6	98,6	100,3	106,0	104,7	107,0	109,6	109,3	106,4
4	spożycie	98,7	88,3	107,5	103,5	104,8	103,9	103,3	107,2	106,3	104,3
5	w tym spożycie indywidualne w sektorze gospodarstw domowych (z dochodów osobistych)	99,7	84,7	106,3	102,3	105,2	104,3	103,2	108,8	107,1	105,0
6	akumulacja	105,1	75,2	79,9	87,0	112,8	109,0	124,1	119,5	121,0	113,6
7	w tym nakłady brutto na środki trwałe	97,9	89,4	95,6	102,3	102,9	109,2	116,5	119,7	121,8	114,0
	Inwestycje i środki trwałe										
8	Nakłady inwestycyjne (ceny stałe) — rok poprzedni=100	97,6	89,9	95,9	100,4	102,3	108,1	117,1	119,2	122,2	115,3
9	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; ceny stałe) — rok poprzedni=100	103,4	101,1	101,2	101,3	101,9	102,6	102,1	104,8	103,5	103,9
	Produkcja i handel										
10	Towarowa produkcja rolnicza (ceny stałe) — rok poprzedni=100	98,6	97,7	96,2	93,1	99,8	90,3	109,3	105,4	101,2	105,3
11	Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe) — rok poprzedni=100	99,5	75,8	92,0	102,8	106,4	112,1	109,7	108,3	111,5	103,5
12	Produkcja budowlano-montażowa ^{bc} (ceny stałe) — rok poprzedni=100	.	.	111,4	106,6	108,0	100,5	108,1	104,6	117,1	111,0
13	Sprzedaż detaliczna (ceny stałe) — rok poprzedni=100	97,3	82,6	103,7	107,9	107,0	103,0	102,3	104,5	106,8	102,6
	Obroty handlu zagranicznego: ceny bieżące — mld USD:										
14	import — cif (do 1991 r. — fob)	10,3	9,5	15,5	15,9	18,8	21,6	29,1	37,1	42,3	47,1
15	eksport	13,5	14,3	14,9	13,2	14,1	17,2	22,9	24,4	25,8	28,2
16	saldo	+3,2	+4,8	-0,6	-2,7	-4,7	-4,4	-6,2	-12,7	-16,5	-18,9
	ceny stałe ^d — rok poprzedni=100:										
17	import — cif	101,5	82,1	137,8	113,9	118,5	113,4	120,5	128,0	122,0	114,6
18	eksport	100,2	113,7	97,6	97,4	98,9	118,3	116,7	109,7	113,7	109,4
	Budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego^e										
	Budżet państwa ^f w mld zł:										
19	dochody	3,0	19,6	21,1	31,3	45,9	63,1	83,7	99,7	119,8	126,6
20	wydatki	3,4	19,4	24,2	38,2	50,2	68,9	91,2	108,8	125,7	139,8
21	wynik	-0,4	0,2	-3,1	-6,9	-4,3	-5,7	-7,4	-9,2	-5,9	-13,2
	Budżety jednostek samorządu terytorialnego ^g w mld zł:										
22	dochody	x	x	5,0	6,4	9,6	14,8	20,0	31,0	39,5	46,1
23	wydatki	x	x	4,5	6,5	9,6	14,9	19,8	31,5	40,5	47,5
24	wynik	x	x	0,5	0,0	0,1	-0,1	0,2	-0,5	-1,0	-1,4

^a Patrz notka ^a na str. 16. ^b W latach 1989 i 1990 według Klasyfikacji Gospodarki Narodowej, w latach 1991—2005 — Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD, wyrażonych w złotych. ^e Patrz notka ^e na str. 17. ^f W latach 1989 i 1990 budżet państwa obejmował szczebel centralny i terenowy. ^g W latach 1991—1998 tylko

1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Lp.
104,5	104,3	101,2	101,4	103,9	105,3	103,6	106,2	106,8	105,1	101,6	103,9	104,5	102,0	101,6	1
104,3	104,0	101,3	101,3	103,6	105,2	103,3	106,0	106,7	105,1	101,8	103,7	104,5	102,0	101,5	2
105,2	103,1	98,7	101,0	102,8	106,2	102,5	107,3	108,7	105,6	98,9	104,6	103,6	99,9	100,0	3
105,0	102,9	102,3	103,0	102,7	104,3	102,7	105,2	104,6	106,1	102,0	103,4	101,6	101,0	101,2	4
105,4	103,0	102,3	103,4	102,1	104,7	102,1	105,0	104,9	105,7	102,1	103,2	102,6	101,3	100,8	5
106,0	103,9	86,6	92,8	103,3	114,7	101,4	116,1	124,3	104,0	88,5	109,3	111,2	96,0	95,3	6
106,6	102,7	90,3	93,7	99,9	106,4	106,5	114,9	117,6	109,6	98,8	99,6	108,5	98,4	99,8	7
105,9	101,4	90,5	90,0	100,6	106,5	107,7	116,8	120,4	110,7	99,2	100,2	110,6	97,2	99,0	8
103,9	104,2	102,7	102,3	101,8	102,2	102,4	102,8	103,4	103,8	103,4	103,8	104,6	104,0	.	9
101,0	96,0	102,9	104,2	105,2	103,3	95,4	104,2	101,5	106,1	103,1	98,4	103,8	101,2	103,6	10
103,6	106,7	100,6	101,1	108,3	112,6	103,7	111,6	110,7	103,6	95,5	109,0	107,5	100,5	102,1	11
109,4	101,4	88,3	95,9	101,6	101,8	108,0	118,1	115,5	112,1	105,1	104,6	111,8	93,7	88,9	12
104,0	101,0	100,2	101,9	103,6	102,5	97,6	107,2	107,6	105,0	101,7	99,0	103,2	100,5	101,6	13
45,9	48,9	50,3	55,1	68,0	88,2	101,5	125,6	164,2	210,5	149,6	178,1	212,3	198,5	206,3	14
27,4	31,7	36,1	41,0	53,6	73,8	89,4	109,6	138,8	171,9	136,6	159,8	190,2	184,7	203,2	15
-18,5	-17,2	-14,2	-14,1	-14,4	-14,4	-12,1	-16,0	-25,4	-38,6	-13,0	-18,3	-22,1	-13,8	-3,1	16
104,4	110,8	103,2	107,3	108,2	117,3	105,2	116,8	115,1	108,5	85,7	113,7	106,2	98,5	101,7	17
102,0	125,3	111,8	108,3	118,7	118,2	110,6	116,1	109,4	106,8	92,0	113,2	108,1	103,4	105,4	18
125,9	135,7	140,5	143,5	152,1	156,3	179,8	197,6	236,4	253,5	274,2	250,3	277,6	287,6	279,2	19
138,4	151,1	172,9	182,9	189,2	197,7	208,1	222,7	252,3	277,9	298,0	294,9	302,7	318,0	321,3	20
-12,5	-15,4	-32,4	-39,4	-37,0	-41,4	-28,4	-25,1	-16,0	-24,3	-23,8	-44,6	-25,1	-30,4	-42,2	21
64,9	72,6	79,6	80,0	79,1	91,5	102,9	117,0	131,4	142,6	154,8	162,8	171,3	177,4	183,4	22
65,8	75,7	82,7	83,2	81,0	91,4	103,8	120,0	129,1	145,2	167,8	177,8	181,6	180,5	183,8	23
-1,0	-3,1	-3,1	-3,1	-1,8	0,1	-0,9	-3,0	2,3	-2,6	-13,0	-15,0	-10,3	-3,0	-0,4	24

w latach 2006—2013 — PKD 2007. c Zrealizowana przez podmioty budowlane (system zleceńowy). d Wskaźniki dynamiki obliczono na podstawie danych budżety gmin.

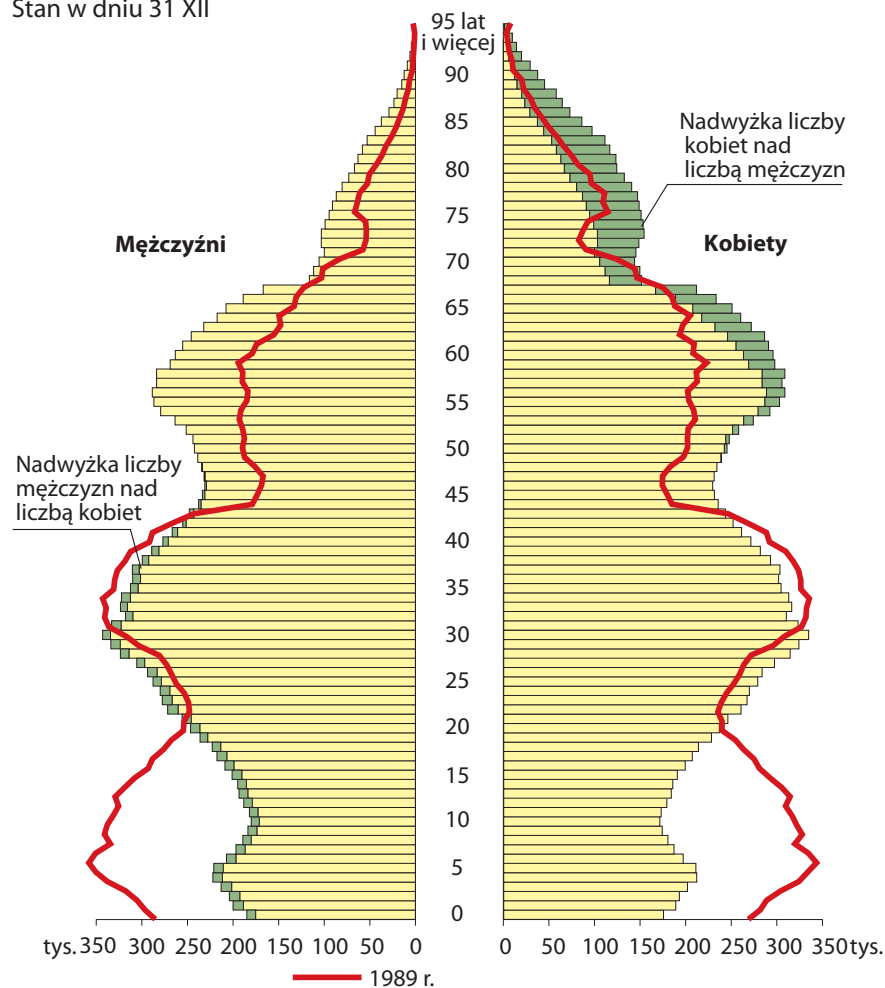
The background features three large, flowing, wavy shapes in various shades of green. These shapes are filled with a halftone pattern of dots, which vary in density and size, creating a sense of depth and movement. The waves curve upwards and outwards from the bottom left towards the top right.

Spółeczeństwo

ludność

Ludność według płci i wieku^a w 2013 r.

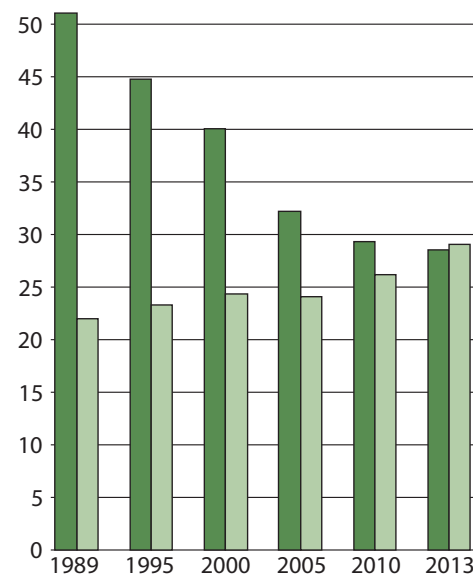
Stan w dniu 31 XII

^a W 1989 r. na podstawie szacunków, w 2013 r. na podstawie bilansów.

Ludność^a w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym

Stan w dniu 31 XII

Wiek nieprodukcyjny:

- przedprodukcyjny^b
- poprodukcyjny^c

^a W latach 1989 i 1995 na podstawie szacunków, w latach 2000–2013 na podstawie bilansów; wiek produkcyjny: mężczyźni – 18–64 lata, kobiety – 18–59 lat. ^b, ^c W wieku: ^b – do 17 lat, ^c – mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

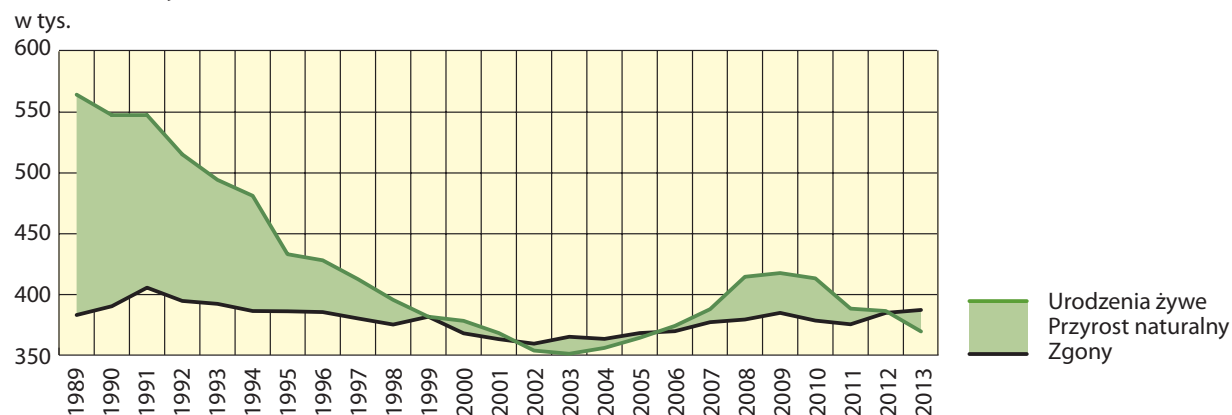
Ludność na podstawie bilansów^a

Stan w dniu 31 XII

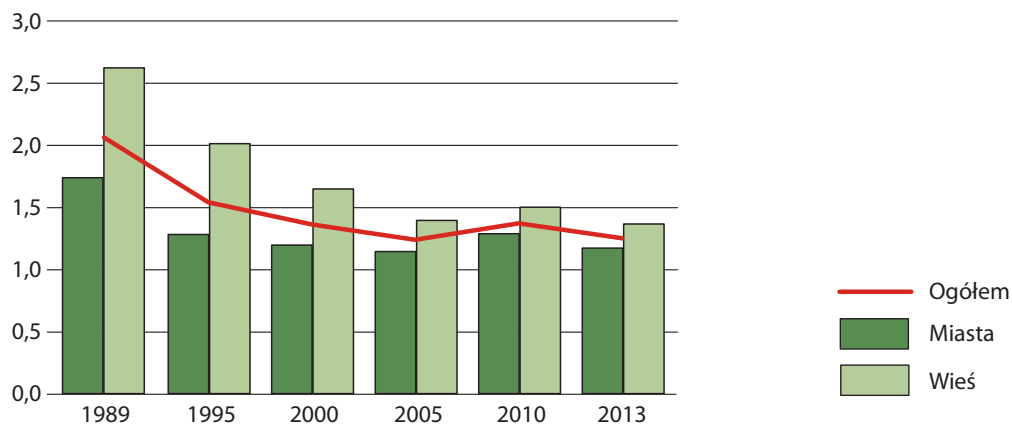
Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2013
W tysiącach	37988,0	38284,0	38254,0	38157,1	38529,9	38495,7
mężczyźni	18516,0	18628,0	18537,4	18453,9	18653,1	18629,5
kobiety	19472,0	19656,0	19716,6	19703,2	19876,7	19866,1
miasta	23384,0	23675,0	23670,3	23423,7	23429,1	23257,9
wieś	14604,0	14609,0	14583,7	14733,4	15100,8	15237,8
Na 1 km ²	121	122	122	122	123	123
Kobiety na 100 mężczyzn	105	106	106	107	107	107
miasta	108	109	110	111	111	111
wieś	100	100	101	101	101	101

^a W latach 1989 i 1995 na podstawie szacunków.

Ruch naturalny ludności

Współczynnik dzietności

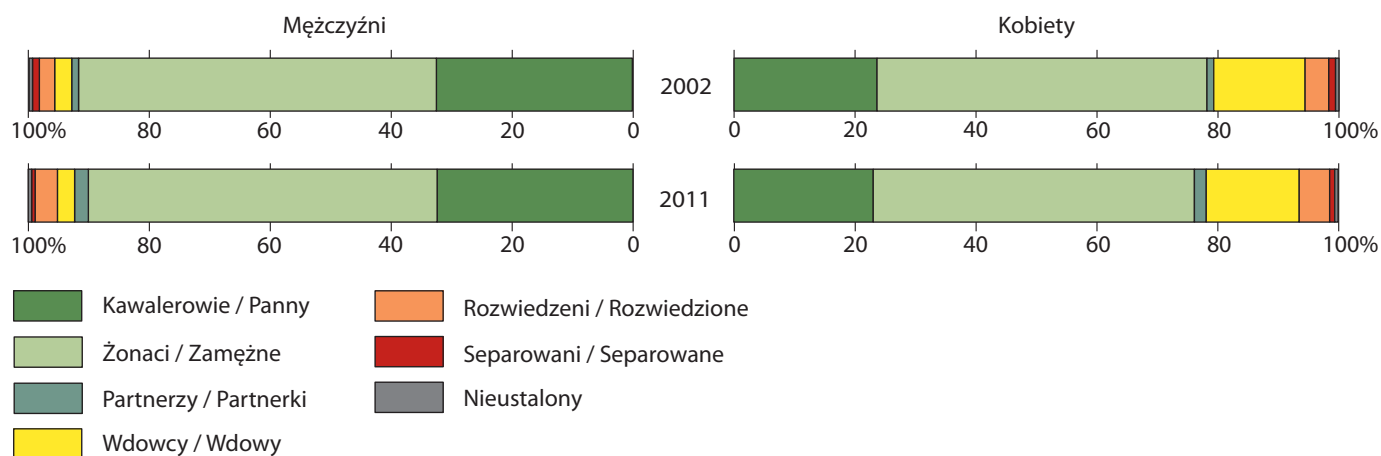

Małżeństwa zawarte, separacje i rozwody

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2013
	w tysiącach					
Małżeństwa	255,7	207,1	211,2	206,9	228,3	180,4
Miasta	155,8	121,0	128,2	125,6	137,2	105,7
Wieś	99,9	86,1	83,0	81,3	91,1	74,7
Separacje^{ab}	—	—	1,3	11,6	2,8	2,2
Miasta	—	—	1,1	7,7	2,0	1,6
Wieś	—	—	0,2	3,9	0,8	0,6
Rozwody^b	47,2	38,1	42,8	67,6	61,3	66,1
Miasta	38,4	31,3	36,0	53,7	47,4	49,3
Wieś	8,2	6,0	6,7	13,9	13,4	16,1

^a Instytucja separacji została wprowadzona w Polsce w grudniu 1999 r. ^b W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono faktów, w których oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą.

Ludność w wieku 15 lat i więcej według płci i stanu cywilnego faktycznego^a

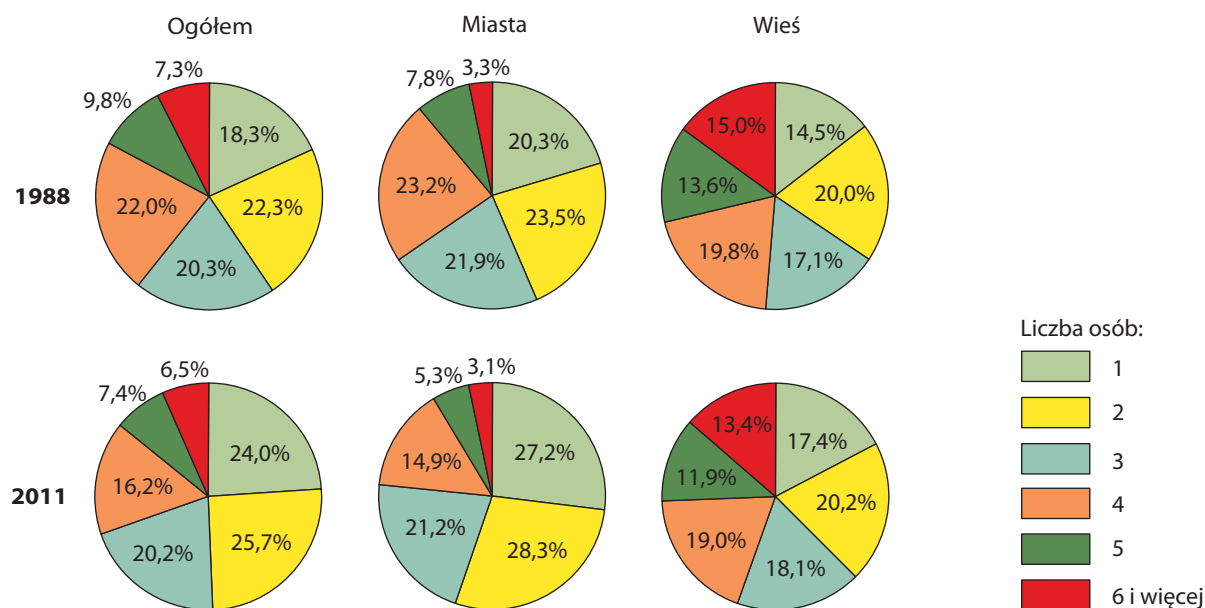
^a Dane spisów powszechnych.

Gospodarstwa domowe^a

Wyszczególnienie	1988			2002			2011		
	ogółem	miasta	wieś	ogółem	miasta	wieś	ogółem	miasta	wieś
Gospodarstwa domowe w tys.	11970,4	7864,2	4106,3	13337,0	8964,5	4372,6	13568,0	9146,9	4421,1
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,10	2,86	3,55	2,84	2,60	3,33	2,82	2,54	3,40

^a Dane spisów powszechnych.

Gospodarstwa domowe^a według liczby osób

^a Dane spisów powszechnych.

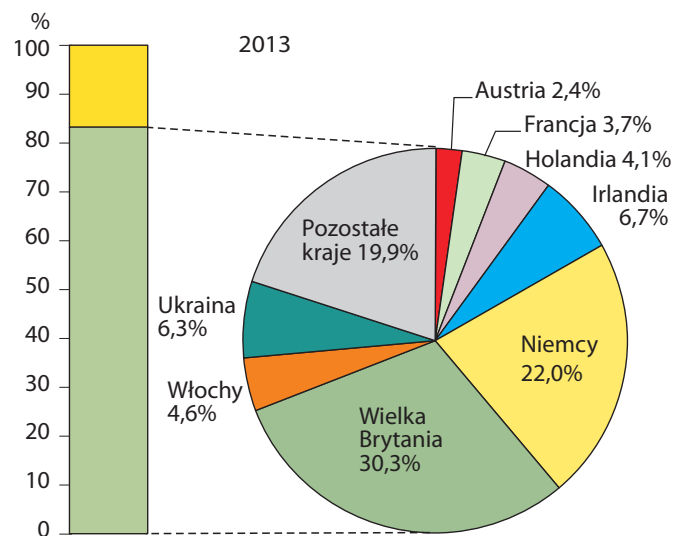
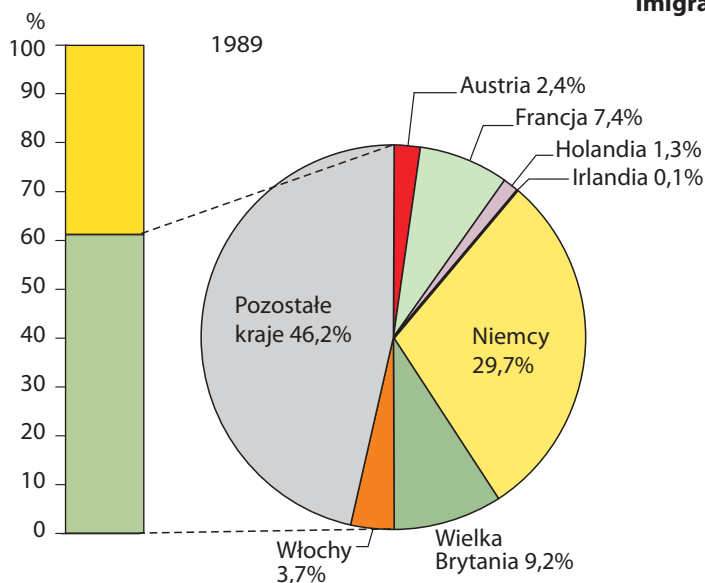
Rodziny i dzieci w rodzinach^a

Wyszczególnienie	1988			2002			2011		
	ogółem	miasta	wieś	ogółem	miasta	wieś	ogółem	miasta	wieś
	w tysiącach								
Rodziny									
Ogółem	10226,2	6364,3	3861,9	10457,6	6596,9	3860,7	10972,5	6805,7	4166,9
Małżeństwa bez dzieci ^b	2329,1	1418,4	910,7	2369,8	1542,6	827,2	2696,4	1788,9	907,5
Małżeństwa z dziećmi ^b	6323,2	3873,8	2449,4	5860,3	3511,2	2349,1	5456,8	3105,4	2351,4
Partnerzy bez dzieci	.	.	.	86,7	69,9	16,8	145,2	124,5	20,7
Partnerzy z dziećmi	.	.	.	110,7	78,1	32,6	171,3	127,0	44,3
Samotne matki z dziećmi	1395,6	957,9	437,8	1798,3	1241,3	557,0	2174,3	1446,5	727,8
Samotni ojcowie z dziećmi	178,2	114,3	63,9	231,8	153,8	78,0	328,6	213,4	115,2
Dzieci w rodzinach									
Ogółem	14649,9	8501,4	6148,5	14245,0	8186,4	6058,5	13294,6	7423,5	5871,0
W tym dzieci do 24 lat pozostające na utrzymaniu	11592,8	6968,2	4624,6	10808,7	6207,3	4601,4	8868,8	4876,7	3992,0

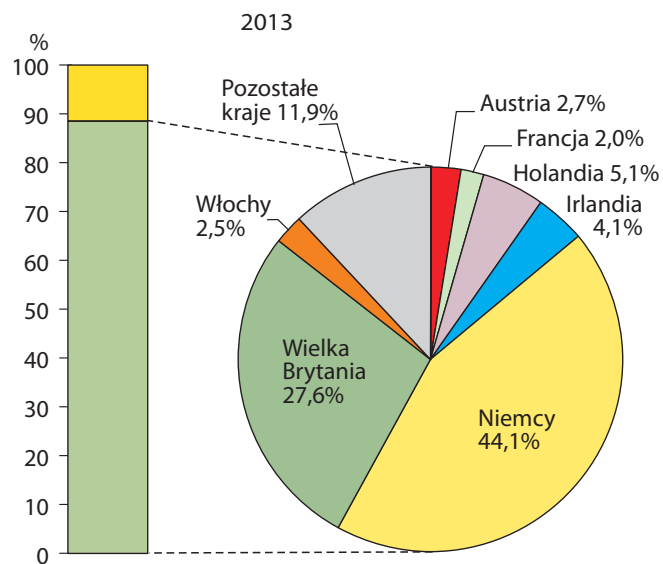
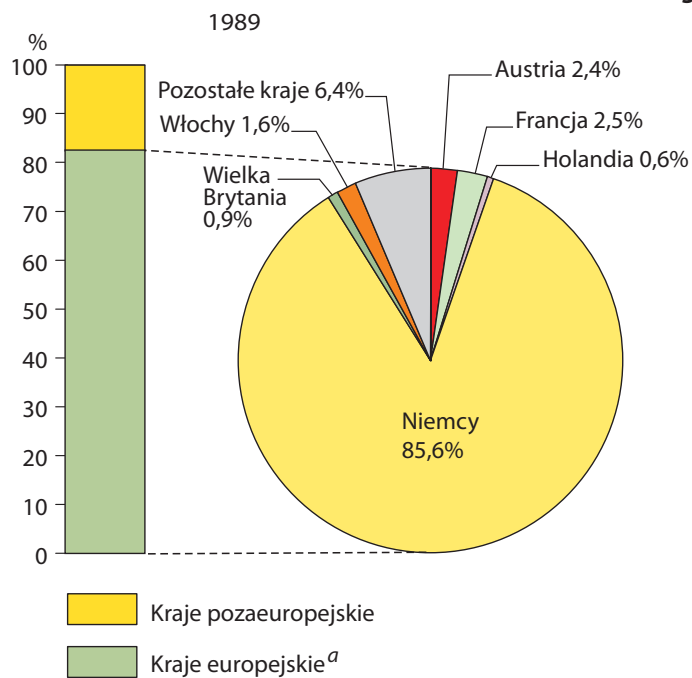
^a Dane spisów powszechnych. ^b W 1988 r. łącznie ze związkami partnerskimi.

Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według kierunków

Imigranci

Emigranci

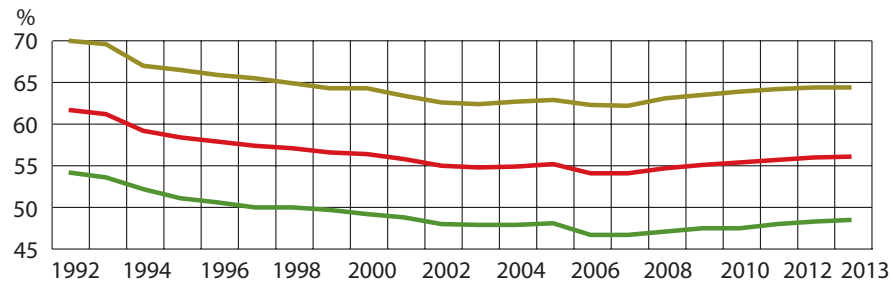

Kraje pozaeuropejskie
 Kraje europejskie^a

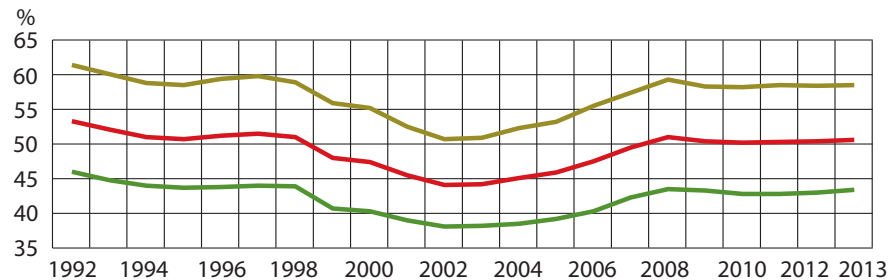
^a W 1989 r. łącznie z b. ZSRR.

Aktywność ekonomiczna ludności^a – na podstawie BAEL

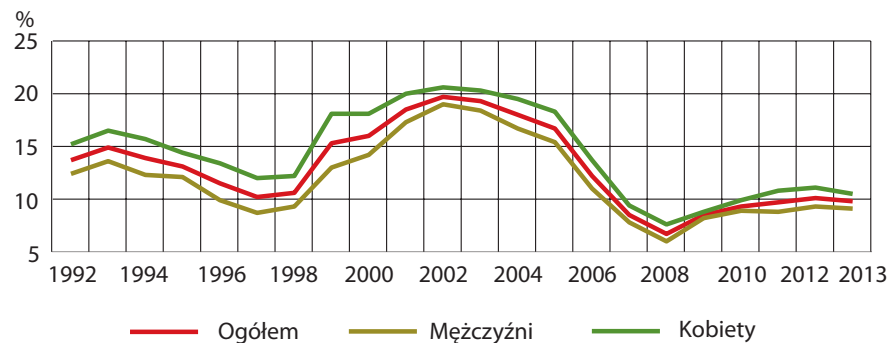
Współczynnik aktywności zawodowej

Wskaźnik zatrudnienia

Stopa bezrobocia

^a W latach 1992–1998 – w listopadzie, w latach 1999–2013 – w IV kwartale.

Dane o aktywności ekonomicznej ludności prezentowane na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) obejmują osoby w wieku 15 lat i więcej, a w przypadku bezrobotnych w latach 2001–2013 – w wieku 15–74 lata.

Pracujący

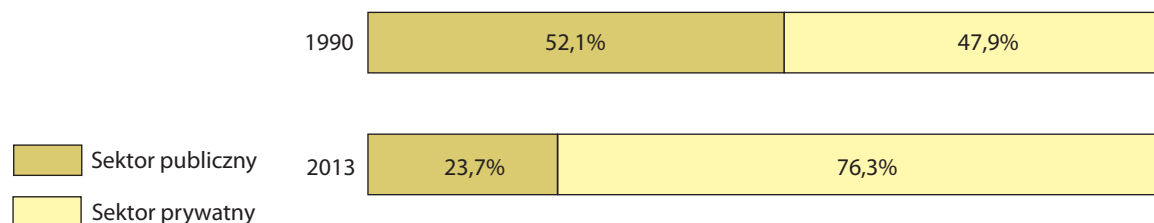
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2013
	w odsetkach					
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	68,8	65,3	63,5	74,0	73,8	73,1
Pracodawcy i pracujący na własny rachunek	28,3	34,0	36,0	25,5	25,8	26,5
w indywidualnych gospodarstwach rolnych ^a	23,0	25,1	26,3	15,2	15,7	15,6
poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi	5,3	8,9	9,7	10,3	10,1	10,9
Pozostali ^b	2,9	0,7	0,5	0,5	0,4	0,4

^a Dane szacunkowe na podstawie wyników spisów powszechnych. ^b Dotyczy osób wykonujących pracę nakładczą, agentów, członków spółdzielni produkcji rolniczej i duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Pracujący według sektorów własności

Stan w dniu 31 XII

Pracujący według sekcji

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2010	2013	2005	2013
	w tysiącach			w odsetkach	
Ogółem	12890,7	14106,9	14255,1	100,0	100,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2134,1	2376,1	2380,9	16,6	16,7
Przemysł	2857,6	2909,5	2867,8	22,2	20,1
Budownictwo	661,5	865,2	827,9	5,1	5,8
Usługi ^a	7237,5	7956,1	8178,5	56,1	57,4

^a Dotyczy pozostałych sekcji według Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

Bezrobocie rejestrowane

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	2010	2013
Bezrobotni zarejestrowani ogółem w tys.	1126,1	2628,8	2702,6	2773,0	1954,7	2157,9
Z liczby ogółem — w % — bezrobotni:						
dotychczas niepracujący	.	21,1	23,8	23,7	20,7	18,2
bez kwalifikacji zawodowych	.	.	.	24,4	26,4	29,9
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	16,3	9,8	6,9	4,0	3,1	5,3
długotrwale bezrobotni ^a	.	.	.	65,9	46,4	53,7
posiadający prawo do zasiłku	79,2	58,9	20,3	13,5	16,7	13,8
niepełnosprawni	.	1,2	1,5	2,8	5,1	5,4
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	6,5	14,9	15,1	17,6	12,4	13,4

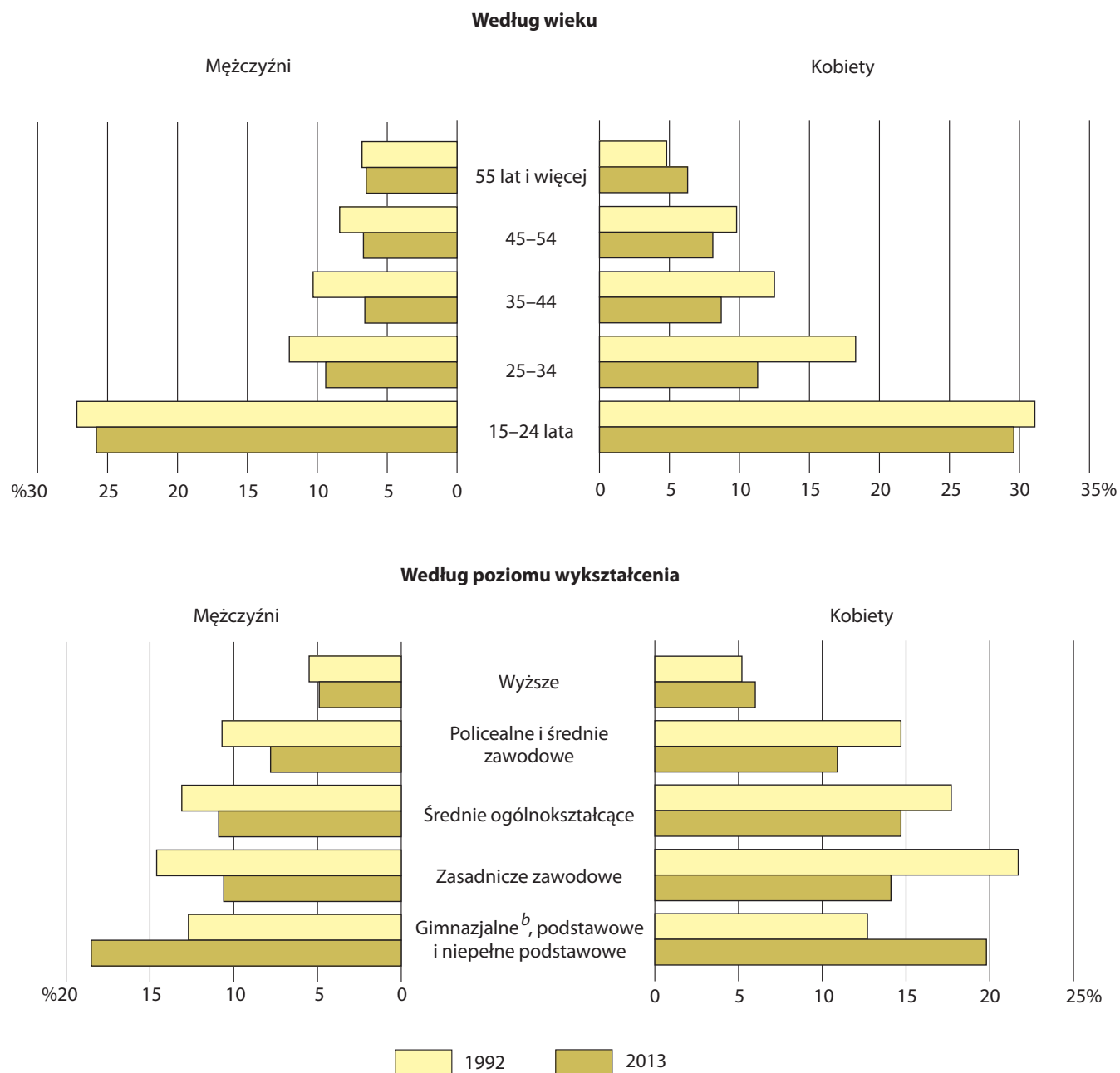
^a Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego.

Stopa bezrobocia według wieku i poziomu wykształcenia^a — na podstawie BAEL

Wyszczególnienie	1992	2013	Wyszczególnienie	1992	2013
	w %			w %	
O g ó ł e m	13,7	9,8	Według poziomu wykształcenia		
Według wieku			Wyższe	5,3	5,6
15—24 lata	29,0	27,3	Policealne i średnie zawodowe	12,9	9,2
25—34	14,8	10,3	Średnie ogólnokształcące	16,5	12,9
35—44	11,3	7,5	Zasadnicze zawodowe	16,9	11,7
45—54	9,1	7,4	Gimnazjalne ^b , podstawowe i niepełne podstawowe	12,7	19,0
55 lat i więcej	5,9	6,4			

^a W 1992 r. — w listopadzie, w 2013 r. — w IV kwartale. ^b W 1992 r. — bez wykształcenia gimnazjalnego.

Stopa bezrobocia według płci, wieku i poziomu wykształcenia^a – na podstawie BAEL

^a W 1992 r. – w listopadzie, w 2013 r. – w IV kwartale. ^b W 1992 r. – bez wykształcenia gimnazjalnego.

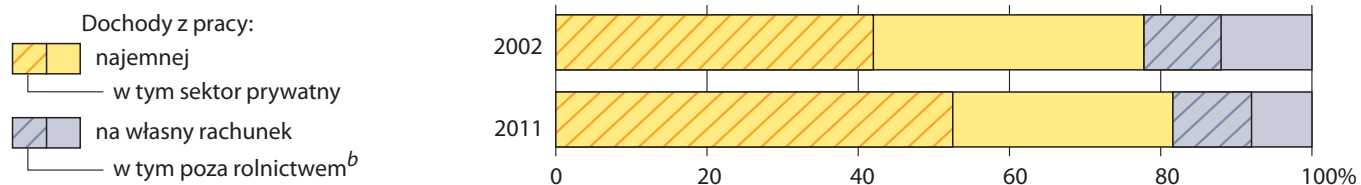
dochody · spożycie

Ludność według głównego źródła utrzymania^a

Wyszczególnienie	1988	2002	2011					
			ogółem	męż- czyźni	kobiety	z liczby ogółem		
						miasta	wieś	
		w tysiącach			w odsetkach			
O gółem	37879,1	38230,1	38511,8	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Posiadająca własne źródło utrzymania	24025,0	23073,3	25151,0	65,3	66,5	64,2	67,3	62,2
Dochody z pracy	17218,2	12354,6	14578,0	37,9	43,3	32,8	38,8	36,5
Niezarobkowe źródło	6806,8	10691,7	9742,8	25,3	21,1	29,2	26,1	24,0
w tym:								
emerytura	3457,3	5323,5	6934,3 ^b	18,0	14,2	21,5	19,1	16,4
renta ^c	2771,3	3515,7	2034,8	5,3	4,9	5,6	5,1	5,6
zasiłek dla bezrobotnych	—	611,3	302,9	0,8	0,9	0,7	0,8	0,8
zasiłek pomocy społecznej	59,0	242,1	369,3	1,0	0,8	1,1	0,9	1,0
Dochody z własności	—	27,1	35,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Pozostałe źródła dochodów osobno niewymienione ^d	—	.	794,4	2,1	2,0	2,1	2,3	1,6
Pozostająca na utrzymaniu	13854,1	14547,2	11632,1	30,2	29,0	31,3	27,7	34,2
O nieustalonym źródle utrzymania	—	609,5	1728,8	4,5	4,5	4,5	5,0	3,6

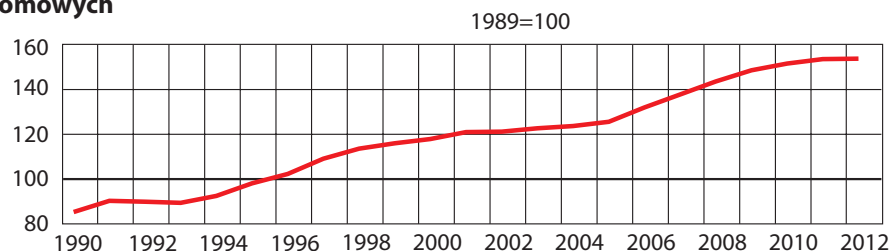
^a Dane spisów powszechnych. ^b, ^c Łącznie: ^b — z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych, ^c — ze świadczeniem rehabilitacyjnym. ^d W 2002 r. zaliczone do niezarobkowego źródła.

Dochody z pracy^a

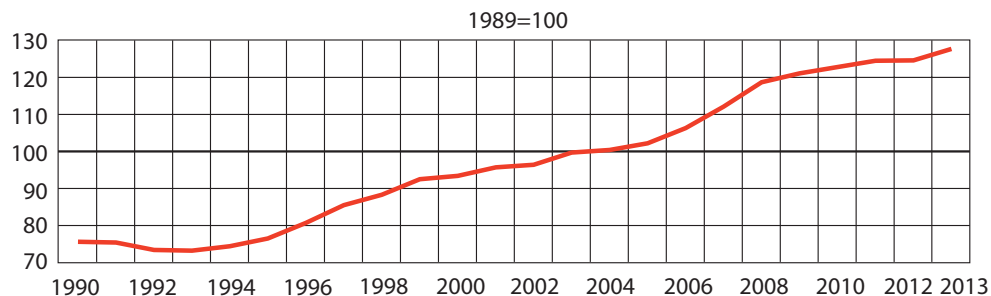
^a Dane spisów powszechnych. ^b Łącznie z dochodami z wynajmu.

Dynamika dochodów realnych do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych

Dane o dochodach do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych opracowano zgodnie z zaleceniami „Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995)”.

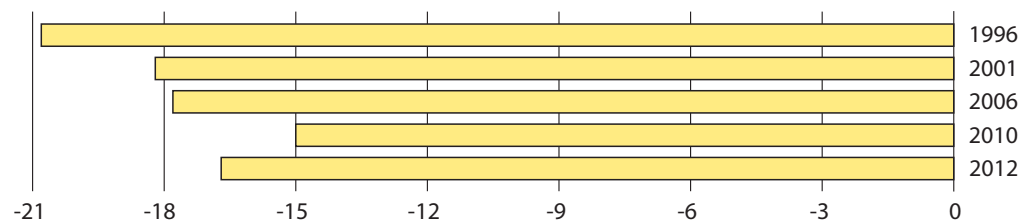
Wskaźnik przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń realnych brutto^a

^a W latach 1990–1992 – netto.

Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach dotyczą zatrudnionych na podstawie stosunku pracy poza jednostkami budżetowymi prowadzącymi działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto kobiet od przeciętnego wynagrodzenia mężczyzn za październik^a

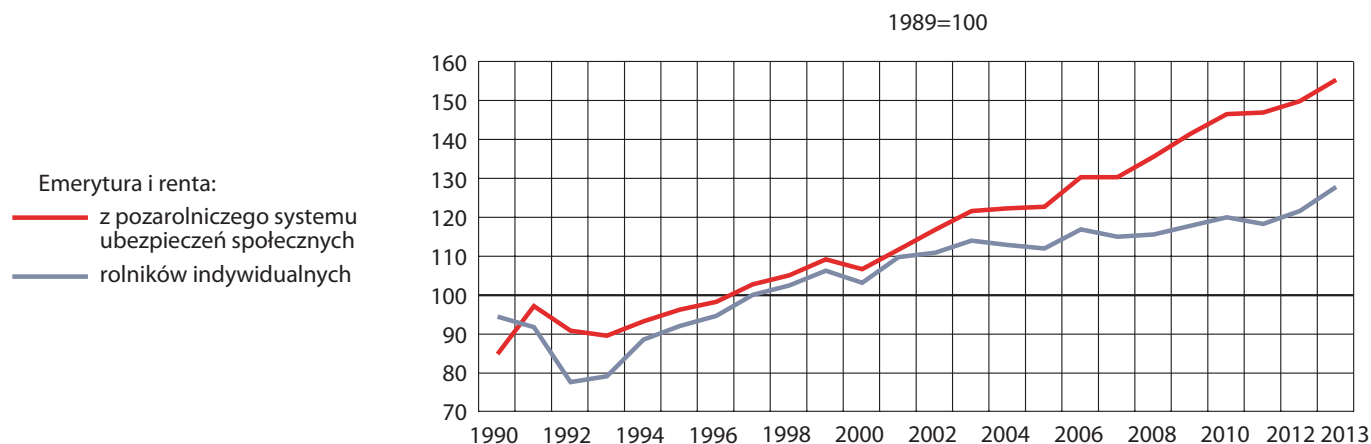
^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w 1996 r. – 5 osób (za marzec).

Przeciętna liczba emerytów i rencistów

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2013	1989	2013
	w tysiącach						w odsetkach	
Ogółem	6827	9085	9412	9169	9244	8952	100,0	100,0
Objęci pozarolniczym systemem ubezpieczeń społecznych^a	5471	7036	7525	7524	7869	7706	80,1	86,1
pobierający:								
Emerytury	2264	3230	3574	4168	5256	5244	33,2	58,6
Renty z tytułu niezdolności do pracy	2152	2629	2678	2014	1265	1110	31,5	12,4
Renty rodzinne	1001	1150	1273	1342	1348	1353	14,7	15,1
Rolnicy indywidualni	1356	2049	1887	1645	1375	1246	19,9	13,9
pobierający:								
Emerytury	950	1258	1056	1273	1097	986	13,9	11,0
Renty z tytułu niezdolności do pracy	399	762	794	328	235	216	5,8	2,4
Renty rodzinne	7	29	37	44	43	44	0,1	0,5

^a W latach 1989 i 1995 łącznie z pobierającymi emerytury i renty pozostałe nieuwzględnionymi w dalszym podziale (od 1996 r. włączone odpowiednio do emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy lub rodzinnych).

Wskaźniki przeciętnych miesięcznych emerytur i rent realnych brutto^a

^a W latach 1990–1992 – netto.

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto według rodzajów w relacji do przeciętnej emerytury i renty ogółem

Rodzaje świadczeń	1992	1995	2000	2005	2010	2013
	w %					

Z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych^a

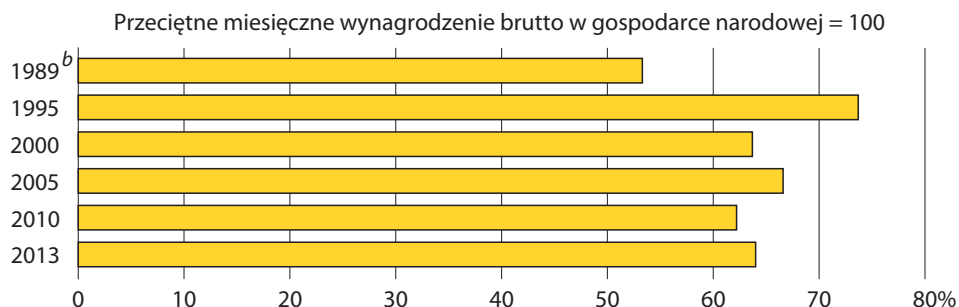
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Emerytury	115,9	116,0	114,2	111,5	106,8	106,3
Renty z tytułu niezdolności do pracy	83,4	81,4	81,9	79,1	79,1	79,7
Renty rodzinne	93,9	98,1	98,2	95,6	93,0	92,3

Rolników indywidualnych

Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Emerytury	98,9	103,3	104,9	104,7	104,3	102,9
Renty z tytułu niezdolności do pracy	102,2	95,0	94,2	81,6	78,7	85,4
Renty rodzinne	106,1	90,2	86,3	101,7	105,9	107,3

^a Patrz notka do tablicy na str. 32.

Relacje przeciętnej miesięcznej emerytury brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej^a

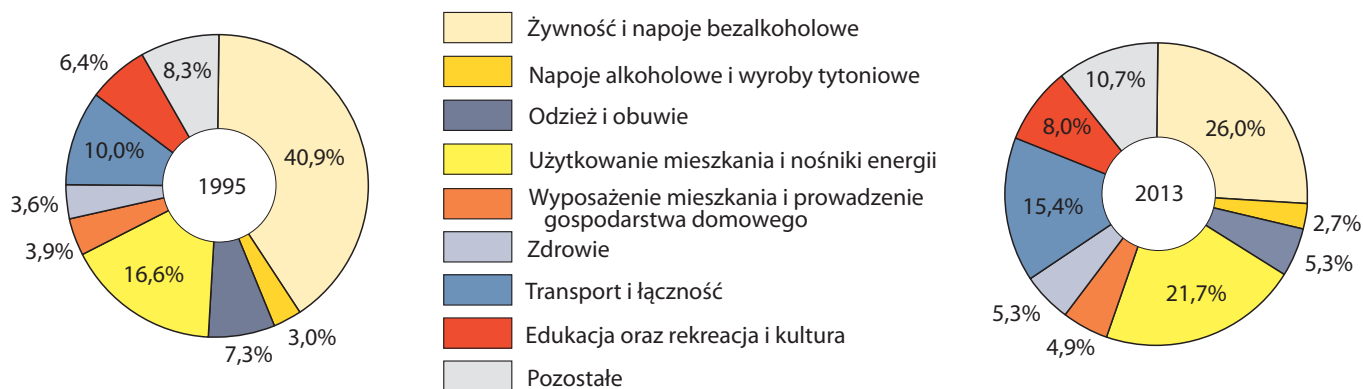
^a Do obliczenia relacji przyjęto wynagrodzenie brutto pomniejszone o składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika. ^b Netto.

Relacja przeciętnych miesięcznych wydatków do przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych

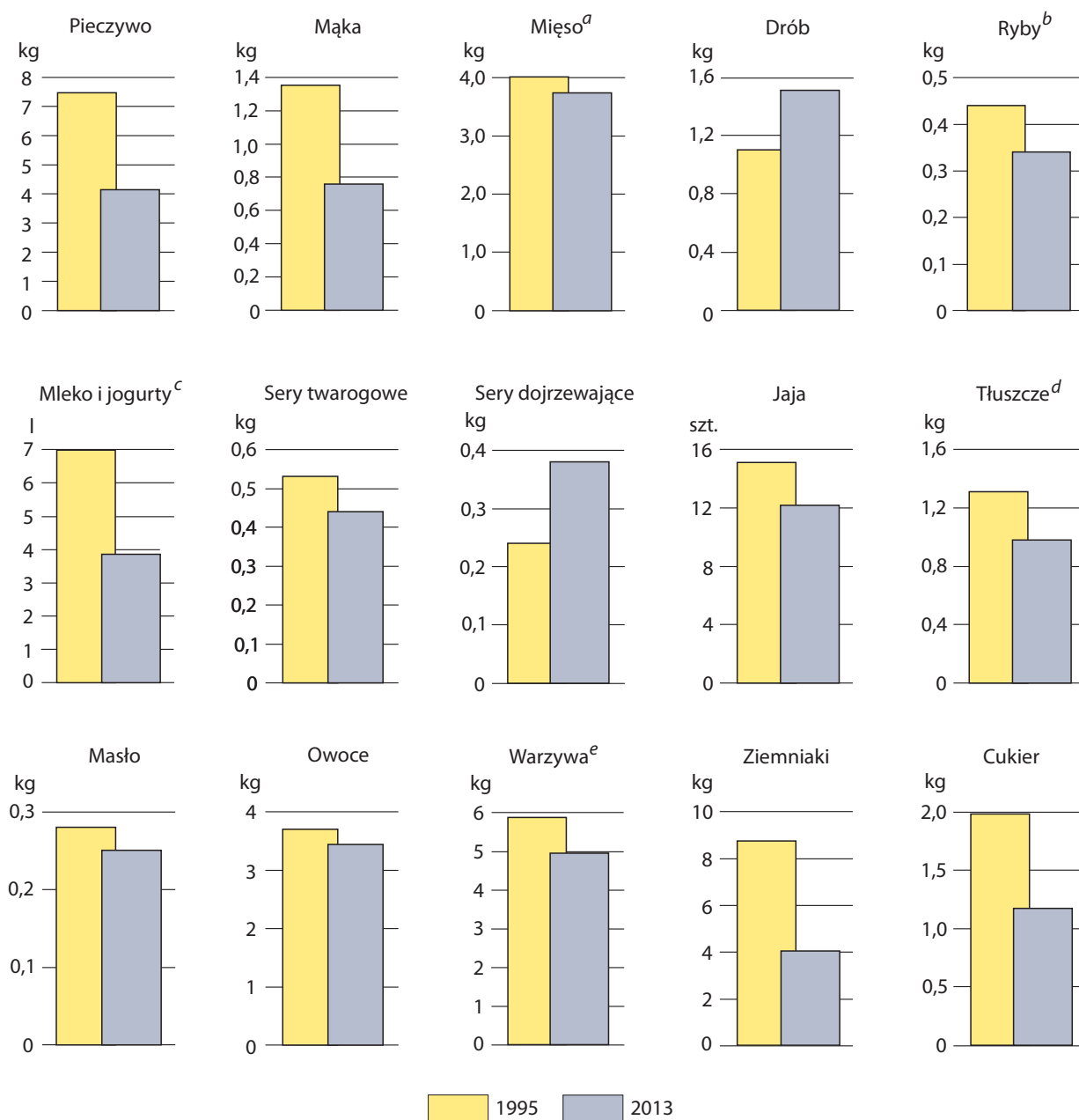
Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2013
	w %				
Ogółem	91,9	98,2	90,7	83,1	81,7
w tym gospodarstwa:					
Pracowników	91,3	95,7	88,9	81,6	80,4
Emerytów i rencistów	97,2	103,1	93,2	88,2	86,1

Podstawowym źródłem informacji o dochodzie rozporządzalnym, wydatkach, spożyciu, wyposażeniu oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie budżetów gospodarstw domowych.

Przeciętne miesięczne wydatki na towary i usługi konsumpcyjne na 1 osobę w gospodarstwach domowych

Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych

^a Bez drobiu. ^b W 2013 r. bez konserw i marynat rybnych. ^c W 2013 r. bez napojów mlecznych (np. kefirów, maślanki) i deserów mlecznych. ^d Bez masła. ^e Bez ziemniaków.

Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych

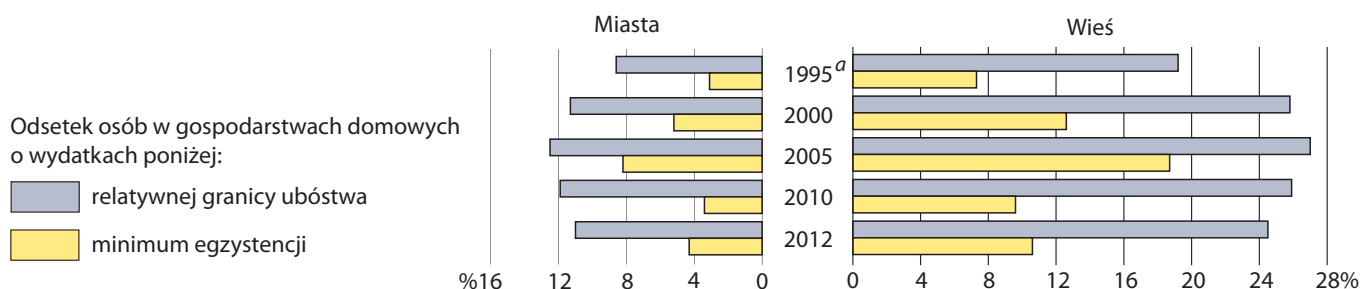
Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2012
	w % ogółu osób w gospodarstwach domowych				
Osoby o wydatkach poniżej:					
relatywnej granicy ubóstwa	12,8	17,1	18,1	17,4	16,3
minimum egzystencji	6,4 ^a	8,1	12,3	5,8	6,8

^a 1994 r.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

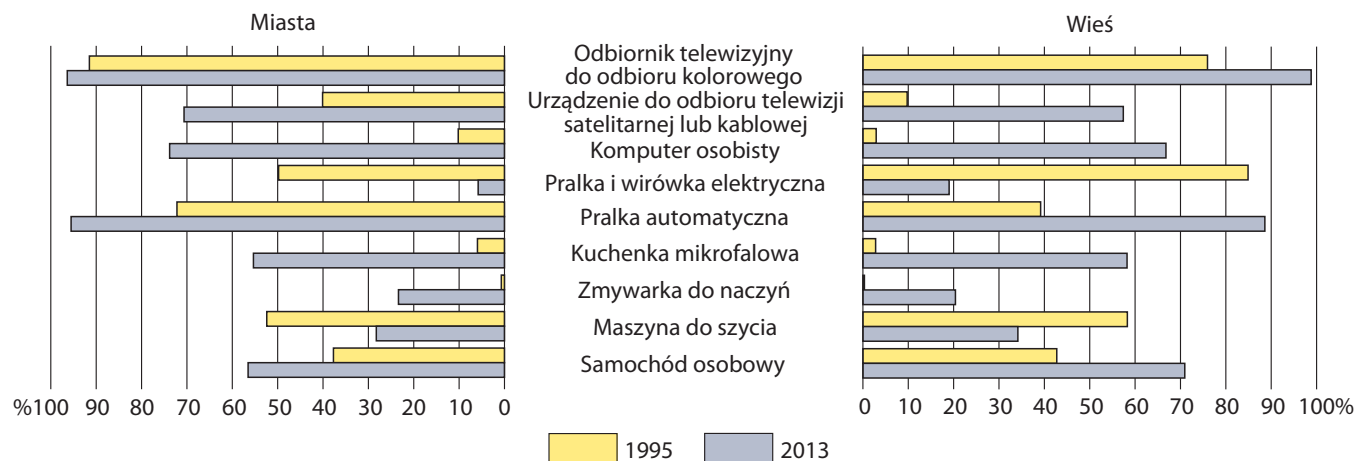
Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych

^a W przypadku minimum egzystencji 1994 r.

Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania

Zasoby mieszkaniowe^a

Stan w dniu 31 XII

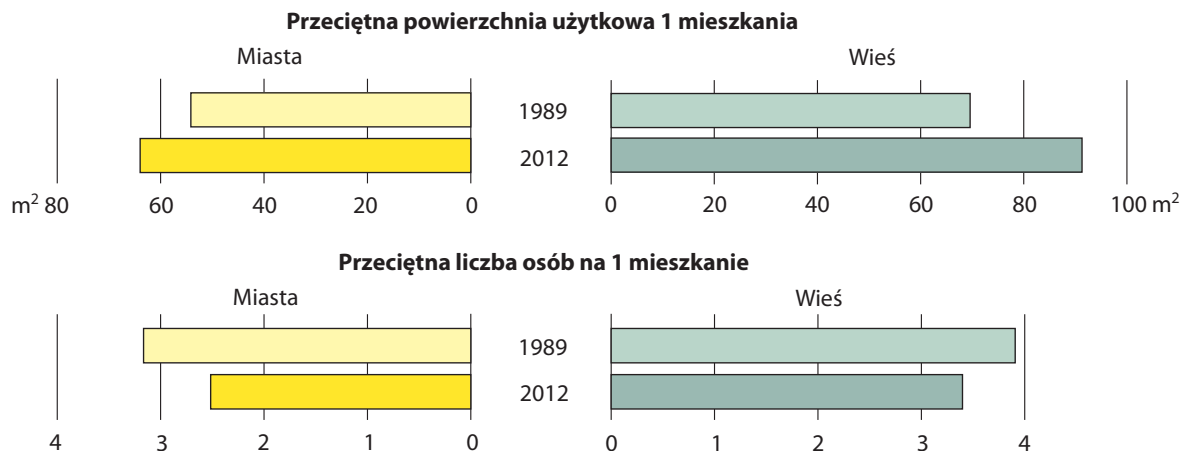
Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2012
Mieszkania w tys.	10900	11491	11845	12776	13470	13723
miasta	7192	7662	7953	8580	9088	9254
wieś	3708	3829	3892	4196	4383	4469
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	647098	694873	728366	885061	973942	999660
miasta	388942	423048	447336	527518	577996	591662
wieś	258156	271825	281030	357543	395945	407997
Przeciętna w zasobach mieszkaniowych:						
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	59,4	60,5	61,5	69,3	72,3	72,8
liczba osób na 1 mieszkanie	3,42	3,29	3,20	2,99	2,86	2,81

^a Na podstawie bilansów.

Informacje o zasobach mieszkaniowych na podstawie bilansów dotyczą mieszkań zamieszkanym, a w latach 2005–2012 również niezamieszkanym.

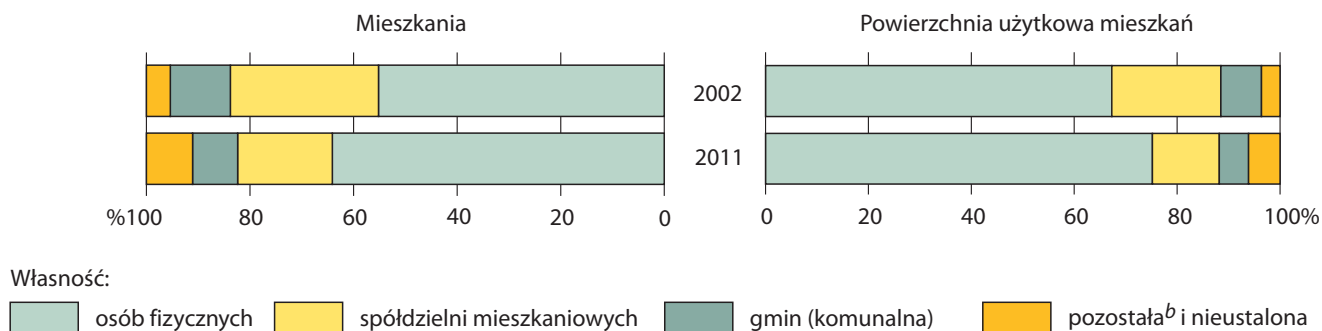
Zasoby mieszkaniowe^a

Stan w dniu 31 XII

^a Na podstawie bilansów.

Mieszkania zamieszkane według stosunków własnościowych^a

^a Dane spisów powszechnych. ^b Własność zakładów pracy, Skarbu Państwa, towarzystw budownictwa społecznego i innych podmiotów.

Wyposażenie mieszkań w instalacje^a

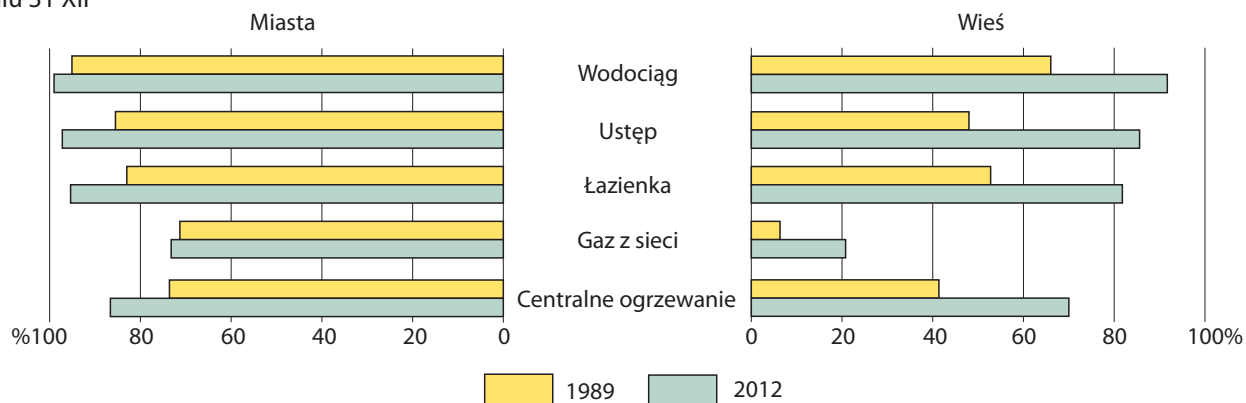
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2012
	w % ogółu mieszkań					
Wodociąg	85,1	89,8	92,8	95,1	96,6	96,6
Ustęp	72,6	77,8	81,6	87,5	93,2	93,3
Łazienka	72,6	77,9	81,5	86,4	90,7	90,9
Gaz z sieci	49,0	54,0	56,7	55,5	56,4	56,2
Centralne ogrzewanie	62,6	68,4	72,1	77,4	80,8	81,2

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

Wyposażenie mieszkań w instalacje w % ogółu mieszkań^a

Stan w dniu 31 XII

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

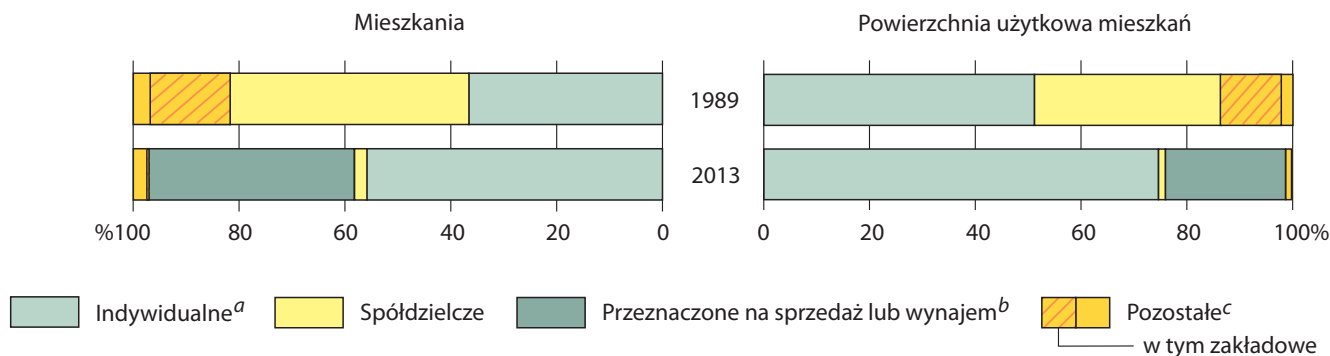
Mieszkania oddane do użytkowania

Wyszczególnienie	1989— —1990	1991— —1995	1996— —2000	2001— —2005	2006— —2010	2011— —2013
	przeciętne roczne					
Mieszkania w tys.	142,2	101,4	77,3	117,7	142,0	143,0
miasta	102,7	77,5	59,6	80,2	95,1	88,4
wieś	39,5	23,9	17,7	37,5	46,9	54,6
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	10981	8123	7032	12256	14675	14952
miasta	7125	5608	4873	7215	8162	7411
wieś	3856	2515	2159	5041	6513	7541
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	77,2	80,1	91,0	104,1	103,3	104,6

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania

Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa

^a Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

^b Tylko w 2013 r. ^c Obejmują mieszkania komunalne i zakładowe oraz w 2013 r. społeczne czynszowe.

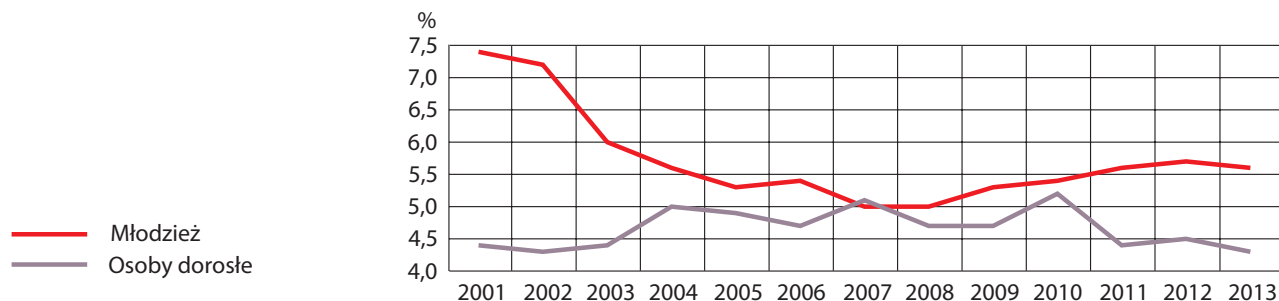
edukacja · nauka · społeczeństwo informacyjne

Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia^a

Wyszczególnienie		Ogółem	W tym wykształcenie				
			wyższe	policealne i średnie	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne	podsta- wowe
W tysiącach							
Ogółem	1988	28269,1	1838,4	6979,7	6665,8	—	10961,5
	2002	32435,4	3203,6	10208,4	7539,8	—	9651,8
	2011	33505,3	5693,7	10573,1	7260,8	1650,9	6133,7
W odsetkach							
Ogółem	1988	100,0	6,5	24,7	23,6	—	38,8
	2002	100,0	9,9	31,5	23,2	—	29,8
	2011	100,0	17,0	31,6	21,7	4,9	18,3
mężczyźni	1988	100,0	7,2	20,6	31,5	—	35,9
	2002	100,0	9,3	27,6	30,1	—	28,0
	2011	100,0	14,8	29,1	27,9	5,5	16,5
kobiety	1988	100,0	5,9	28,4	16,3	—	41,5
	2002	100,0	10,4	35,0	16,9	—	31,4
	2011	100,0	19,0	33,8	15,9	4,4	20,0
Miasta	1988	100,0	9,4	31,8	23,2	—	32,3
	2002	100,0	13,2	37,3	20,4	—	23,9
	2011	100,0	21,4	35,3	18,6	4,3	13,7
Wieś	1988	100,0	1,8	13,1	24,2	—	49,2
	2002	100,0	4,2	21,5	28,0	—	39,7
	2011	100,0	9,9	25,6	26,5	6,0	25,6

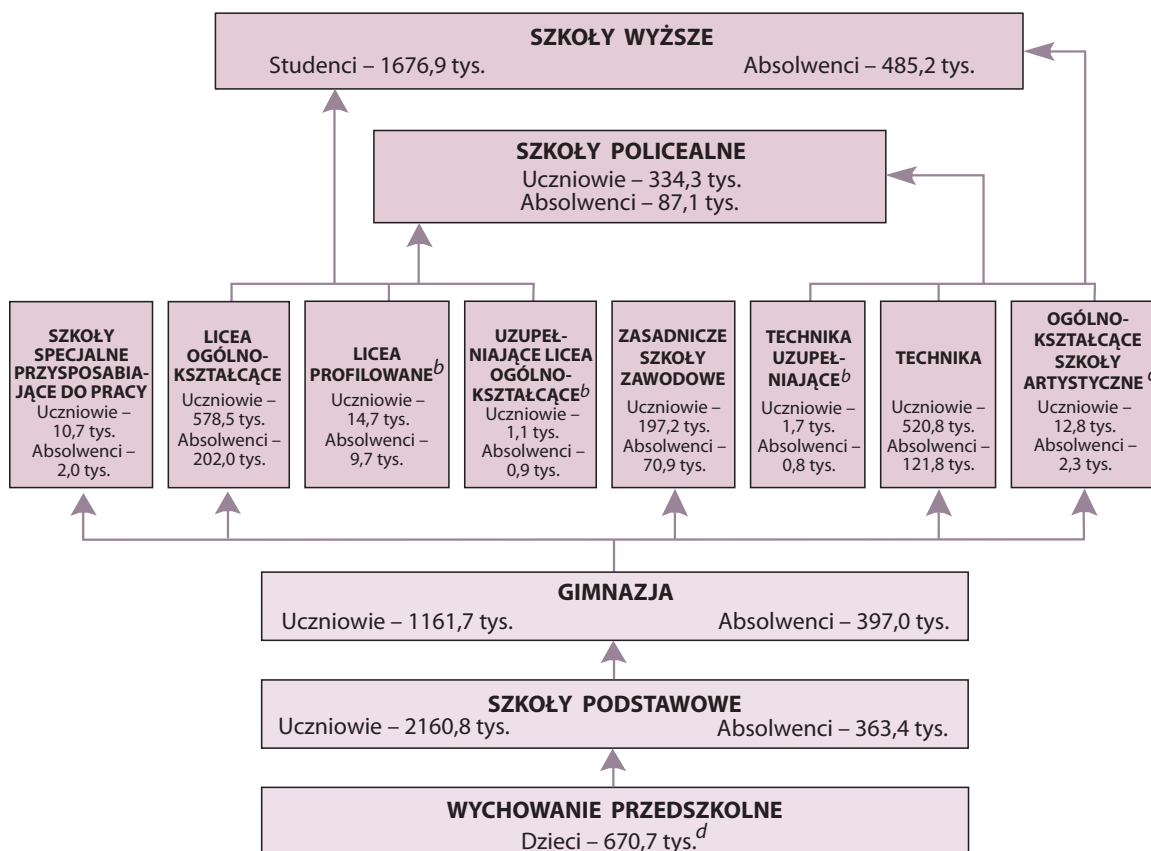
^a Dane spisów powszechnych; w 1988 r. ludność w wieku 15 lat i więcej.

Młodzież niekontynuująca nauki oraz osoby dorosłe uczestniczące w kształceniu i szkoleniu^a – na podstawie BAEL

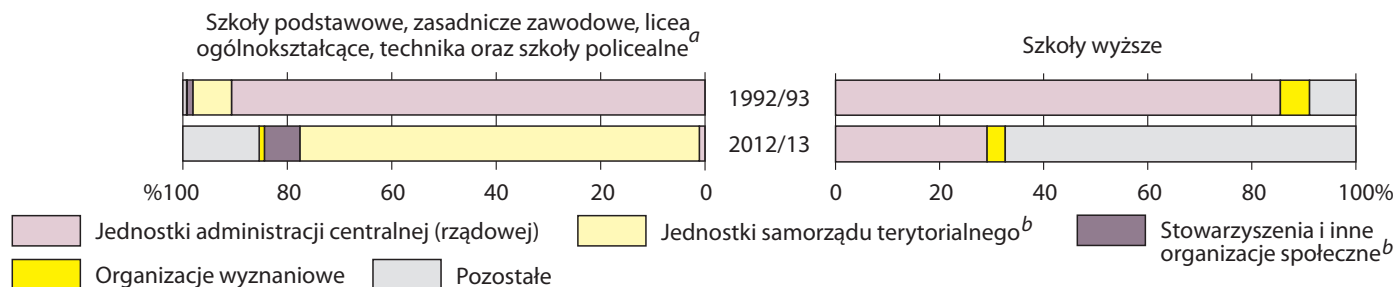
^a Dane dotyczą udziału w ludności w danej grupie wiekowej: w przypadku młodzieży – osób w wieku 18–24 lata z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym, w przypadku dorosłych – osób w wieku 25–64 lata.

Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2012/13^a

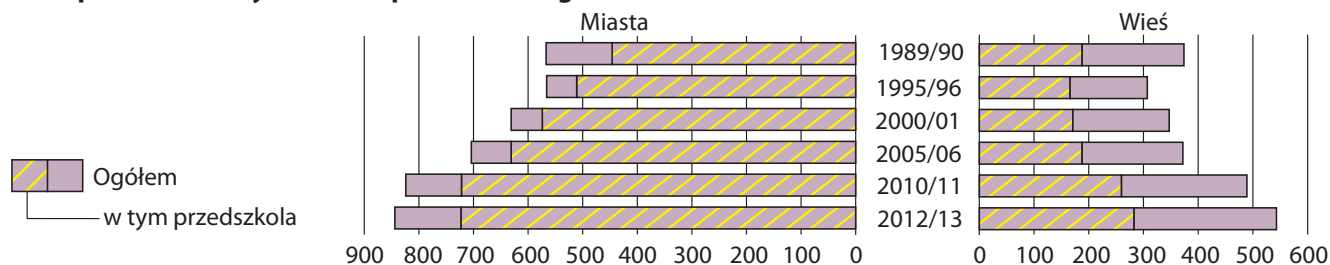
^a Bez szkół dla dorosłych; absolwenci z roku szkolnego/akademickiego 2011/12. ^b Od roku szkolnego 2012/13 brak naboru do klas pierwszych (stopniowa likwidacja szkół). ^c Dające uprawnienia zawodowe. ^d Dotyczy dzieci w wieku 5 i 6 lat objętych obowiązkową edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Szkoły według organów prowadzących

^a łącznie ze szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w roku szkolnym 2012/13 z gimnazjami i liceami profilowanymi oraz uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi i technikami. ^b Nie dotyczy szkół wyższych.

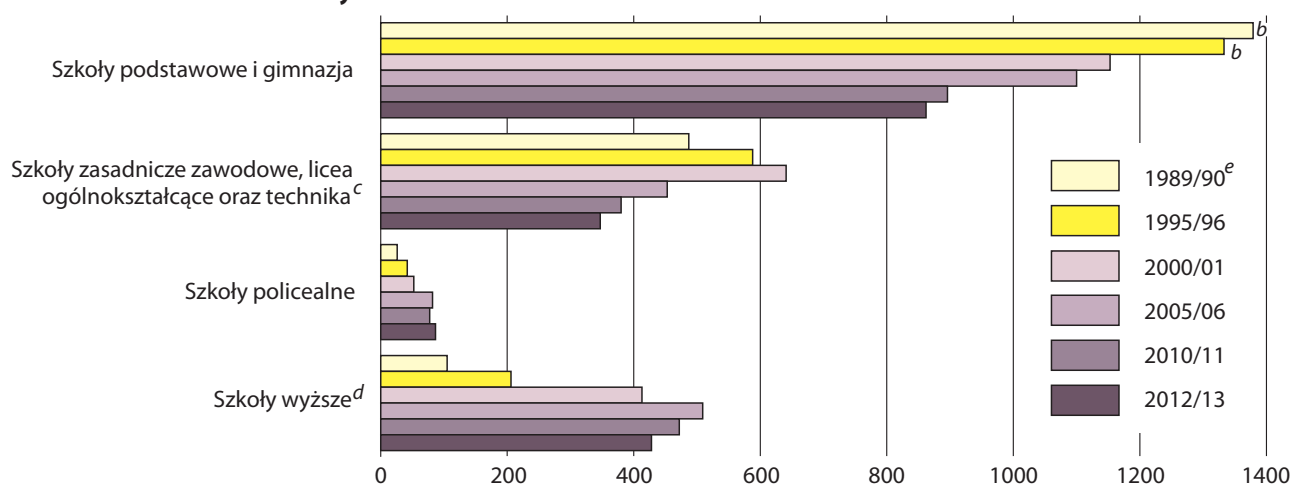
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat

Dane dotyczące uczniów liceów ogólnokształcących i techników w latach szkolnych 2005/06–2012/13 – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się z uczniami odpowiednio: uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających.

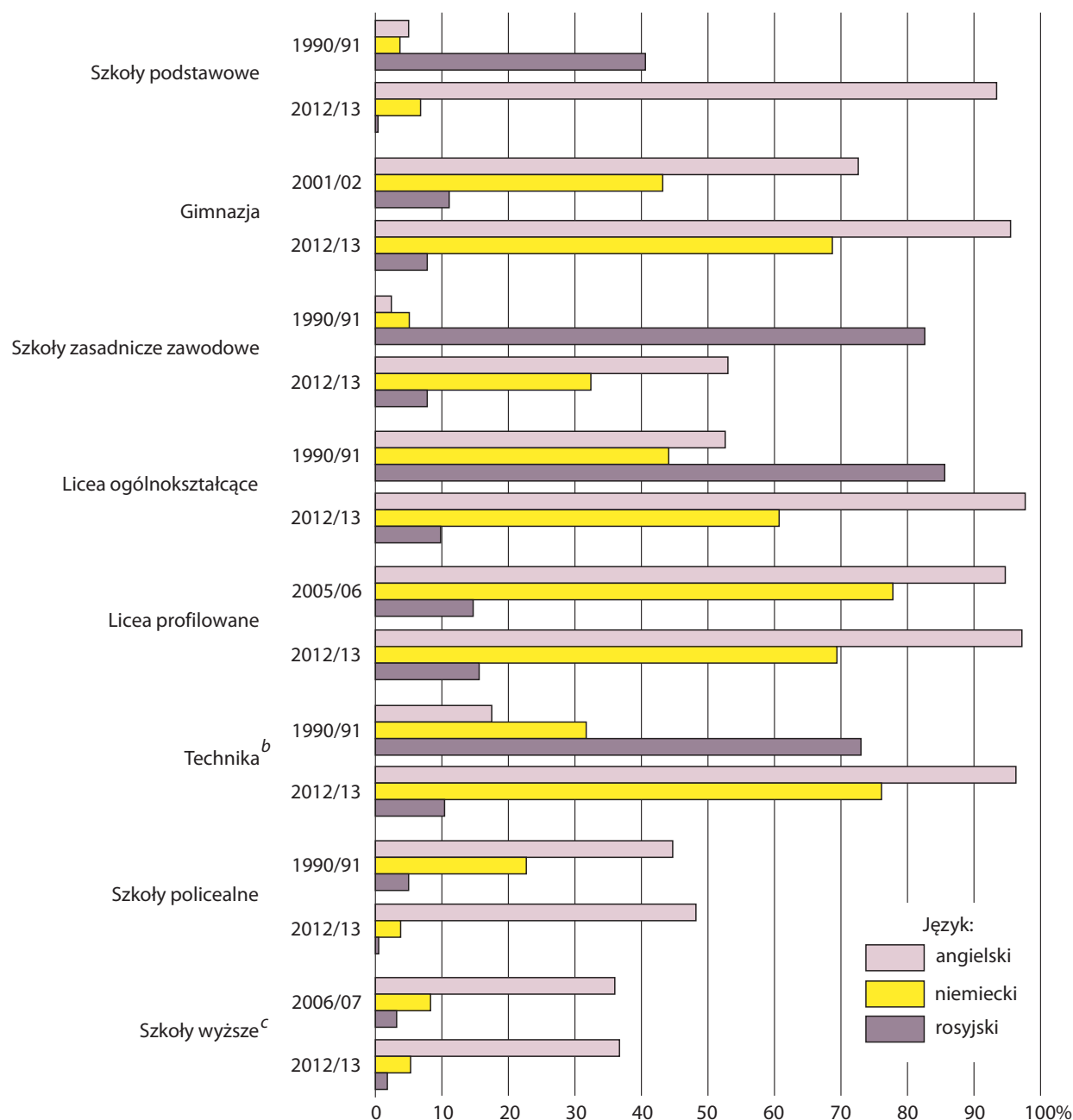
Absolwentów szkół wyższych w latach akademickich 1990/91–2000/01 podaje się z roku kalendarzowego.

Uczniowie^a i studenci na 10 tys. ludności

^a Bez szkół dla dorosłych. ^b Bez gimnazjów. ^c łącznie ze szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe oraz w latach szkolnych 2005/06–2012/13 liceami profilowanymi. ^d Bez studentów cudzoziemców. ^e Dla szkół wyższych 1990/91.

Udział uczniów^a i studentów uczących się wybranych języków obcych w formie nauczania obowiązkowego w ogólnej liczbie uczniów^a i studentów według szkół

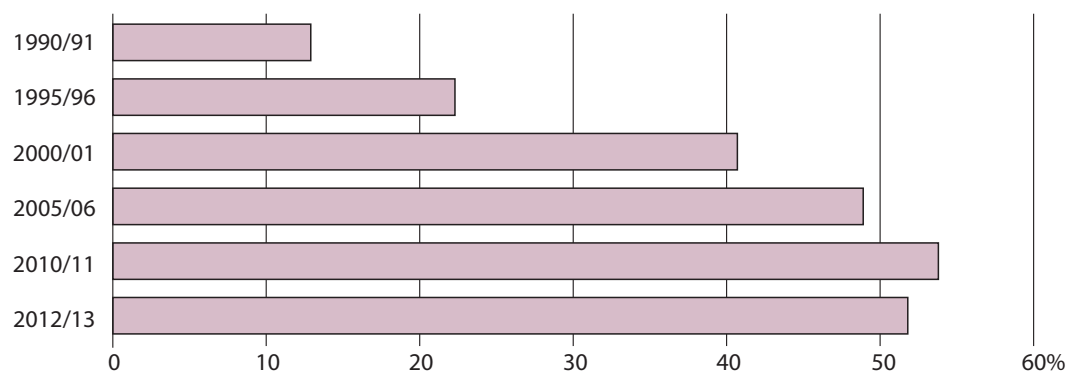
^a Bez szkół dla dorosłych. ^b Łącznie ze szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^c Bez studentów cudzoziemców.

Studenci i absolwenci szkół wyższych

Wyszczególnienie	1990/91	1995/96	2000/01	2005/06	2010/11	2012/13 ^a
Studenci	403824	794642	1584804	1953832	1841251	1676927
w tym cudzoziemcy	4259	5202	6563	10092	21474	29172
Absolwenci	56078	89027	261078	393968	497533	485246
w tym cudzoziemcy	425	697	764	1306	3364	3964

^a Absolwenci z roku akademickiego 2011/12.

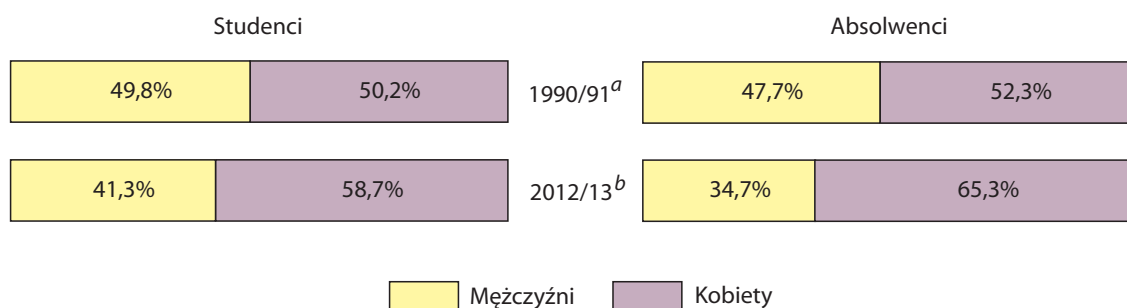
Współczynnik skolaryzacji brutto na poziomie szkolnictwa wyższego^a

^a Bez studentów cudzoziemców oraz w latach akademickich 1990/91–2005/06 bez studentów studiów eksternistycznych.

Współczynnik skolaryzacji brutto jest to relacja liczby studentów do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w wieku 19–24 lata.

Studenci i absolwenci szkół wyższych według płci

^{a, b} Absolwenci: ^a – bez studiów magisterskich uzupełniających, ^b – z roku akademickiego 2011/12.

Studenci i absolwenci szkół wyższych według grup kierunków kształcenia

Grupy kierunków kształcenia ^a	Studenci	Absolwenci	Grupy kierunków kształcenia ^a	Studenci	Absolwenci
	w odsetkach			w odsetkach	
W roku akademickim 1990/91			W roku akademickim 2012/13 ^b		
Ogółem	100,0	100,0	Ogółem	100,0	100,0
Pedagogiczne	14,2	17,8	Pedagogiczne	10,4	14,5
Humanistyczne	11,5	9,8	Humanistyczne ^c	7,0	7,1
Społeczne	4,4	3,8	Społeczne	10,5	11,8
Biznesu i zarządzania	13,2	12,2	Ekonomiczne i administracyjne	20,9	24,8
Prawne	4,7	3,7	Prawne	3,3	1,9
Przyrodnicze	3,1	3,1	Informatyczne	4,3	3,1
Medyczne	10,0	10,2	Inżynieryjno-techniczne	8,3	5,9
Techniczne	16,9	17,5	Produkcji i przetwórstwa	3,8	3,2
Rolnicze, leśne i rybactwa	7,2	8,1	Architektury i budownictwa	5,0	3,4
Pozostałe	14,8	13,8	Medyczne	7,6	7,8
			Usług dla ludności	3,3	3,9
			Ochrony środowiska	1,7	1,3
			Pozostałe	13,9	11,3

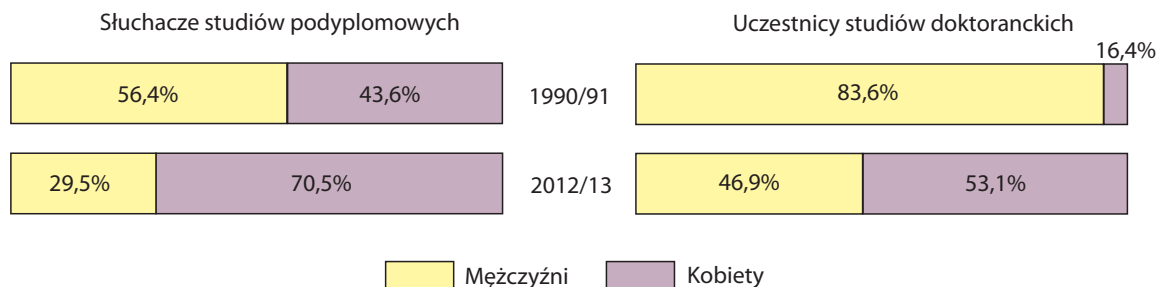
^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji: w roku akademickim 1990/91 — ISCED'76, w roku akademickim 2012/13 — ISCED'97. ^b Absolwenci z roku akademickiego 2011/12. ^c łącznie z teologią.

Studia podyplomowe i studia doktoranckie

Wyszczególnienie	1990/91	1995/96	2000/01	2005/06	2010/11	2012/13 ^a
Studia podyplomowe:						
słuchacze	27412	55217	146750	135930	185418	172589
wydane świadectwa słuchaczom	15109	36836	117740	98146	143214	146141
Studia doktoranckie — uczestnicy	2695	10482	25622	32725	37492	42295

^a Wydane świadectwa z roku akademickiego 2011/12.

Słuchacze studiów podyplomowych i uczestnicy studiów doktoranckich według płci

Nadane tytuły naukowe profesora oraz stopnie naukowe doktora habilitowanego i doktora

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2012
Tytuł naukowy profesora	910 ^a	367	470	503	459	737
w tym kobiety	144	61	111	136	116	202
Stopień naukowy doktora habilitowanego	755	628	829	955	960	1596
w tym kobiety	156	171	240	344	350	616
Stopień naukowy doktora	2440	2300	4400	5917	4815	5576
w tym kobiety	696	763	1832	2931	2555	2948

a Profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego.

Nakłady^a na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)

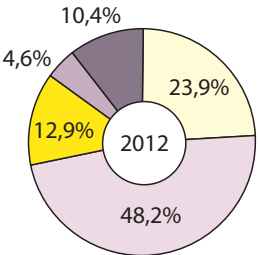
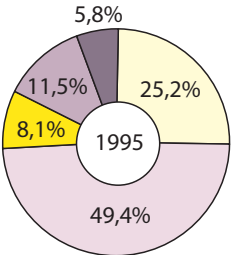
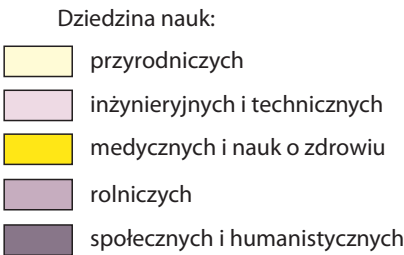
Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2012
W odsetkach					
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Bieżące	86,0	83,0	79,1	74,3	70,2
na badania: podstawowe	31,3	32,0	29,5	29,5	25,8
stosowane	23,0	20,7	19,2	15,3	14,7
na prace rozwojowe	31,7	30,3	30,4	29,5	29,7
Inwestycyjne na środki trwałe	14,0	17,0	20,9	25,7	29,8
w tym maszyny, urządzenia techniczne ^b	10,8	11,8	13,6	18,4	19,7

W relacji do produktu krajowego brutto w %

Ogółem	0,63	0,64	0,57	0,74	0,90
--------	------	------	------	------	------

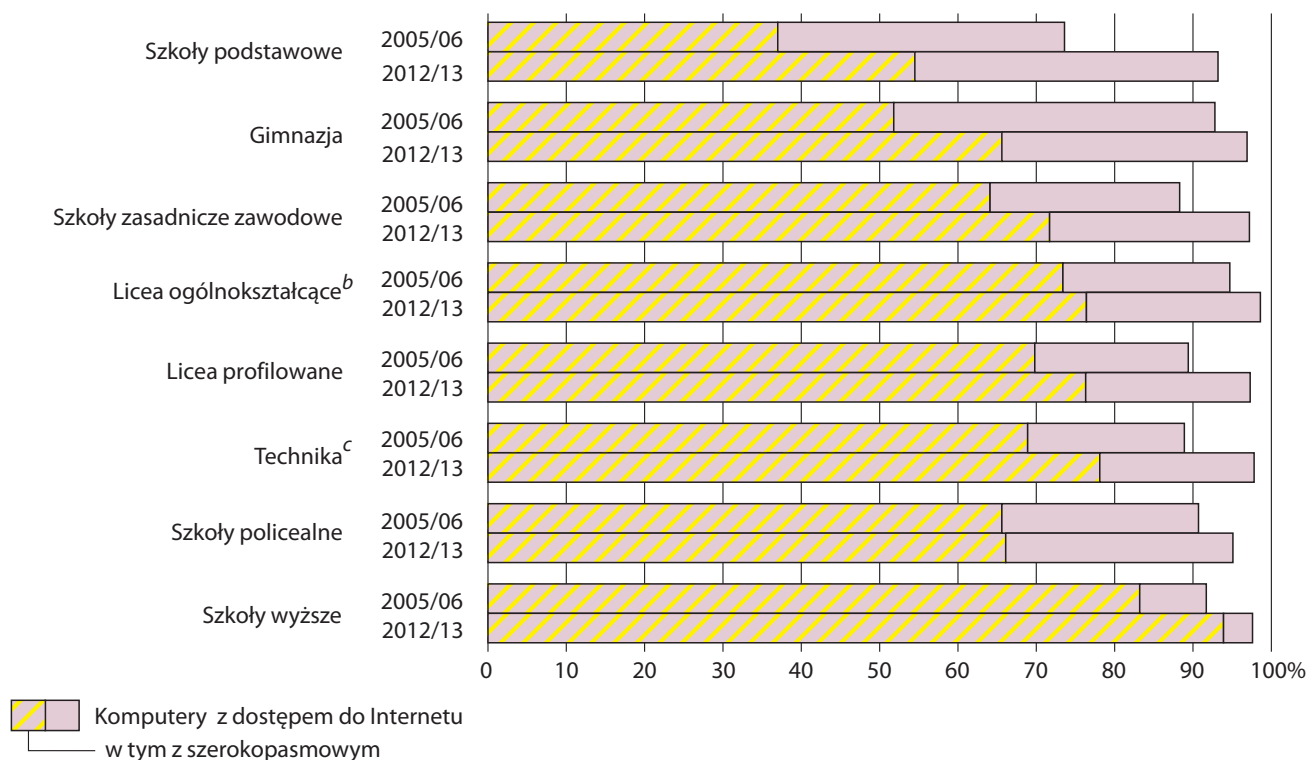
a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Dotyczy „maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi oraz środków transportu”.

Nakłady^a na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące)

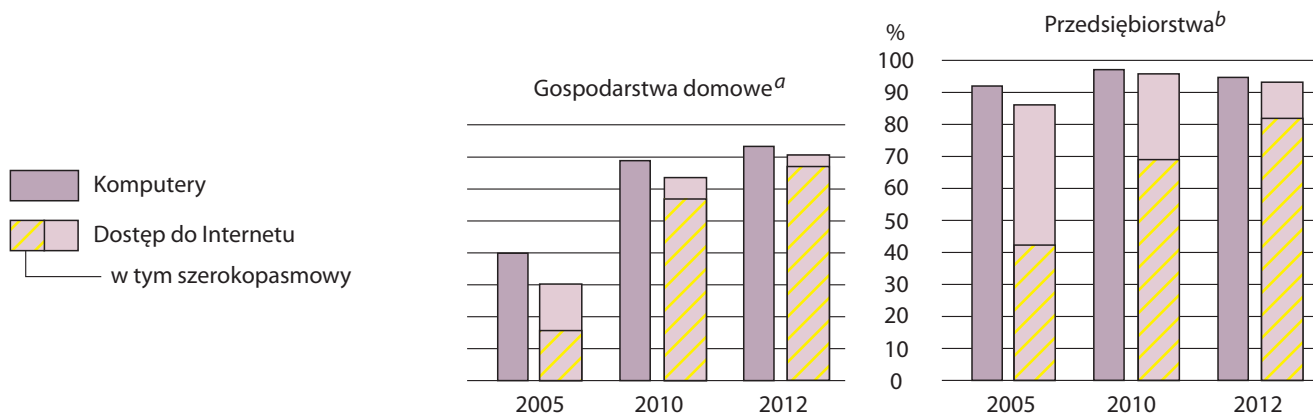
a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

Udział komputerów z dostępem do Internetu w ogólnej liczbie komputerów przeznaczonych do użytku uczniów i studentów^a według szkół

^a Bez szkół dla dorosłych. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b — uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c — technikami uzupełniającymi i artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa wyposażone w komputery i dostęp do Internetu

^a, ^b Dotyczy: ^a — gospodarstw domowych z co najmniej 1 osobą w wieku 16–74 lata, ^b — podmiotów gospodarczych w wybranych rodzajach działalności, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Samoocena stanu zdrowia ludności^a

L a t a Stan zdrowia		Ogółem			W wieku lat				
		ogółem	męż- czyźni	kobiety	0—14	15—29	30—44	45—59	60 i więcej
		w % ogółu ludności danej płci i grupy wieku							
Bardzo dobry i dobry	1996	54,4	58,5	51,0	84,5	80,7	52,8	23,1	10,2
	2009	65,7	69,1	62,7	92,2	90,5	79,9	49,6	21,3
Taki sobie ani dobry, ani zły	1996	28,5	26,5	30,2	12,4	16,3	37,5	45,8	38,4
	2009	23,4	21,5	25,0	6,4	7,9	16,6	37,2	45,0
Zły i bardzo zły	1996	16,7	14,6	18,5	2,7	2,3	9,3	30,8	51,1
	2009	10,9	9,2	12,2	1,4	1,4	3,4	13,1	33,6

^a Na podstawie badania reprezentacyjnego.

Informacje o pracownikach medycznych, ambulatoryjnej opiece zdrowotnej oraz szpitalach ogólnych w latach 2005–2012 uwzględniają dane Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Pracowników medycznych w latach 2010 i 2012 oraz porady ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w latach 2000–2012 podaje się łącznie z praktykami zawodowymi (nowa forma organizacyjna od 1996 r.).

Pracownicy medyczni^a

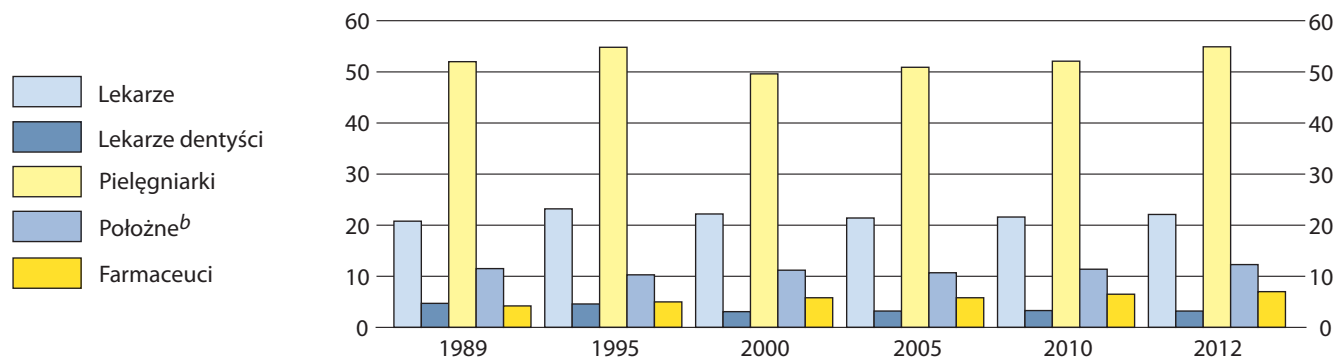
Stan w dniu 31 XII

Pracownicy	1989	1995	2000	2005	2010	2012
	w tysiącach					
Lekarze	79,2	89,4	85,0	81,6	83,2	85,0
Lekarze dentyści	18,0	17,8	11,8	12,2	12,5	12,5
Pielęgniarki	197,9	211,6	189,6	194,2	200,8	211,6
Położne	22,5	24,4	22,0	21,0	22,6	24,4
Farmaceuci	16,0	19,4	22,2	22,1	25,2	26,8

^a W latach 2005—2012 pracujący bezpośrednio z pacjentem.

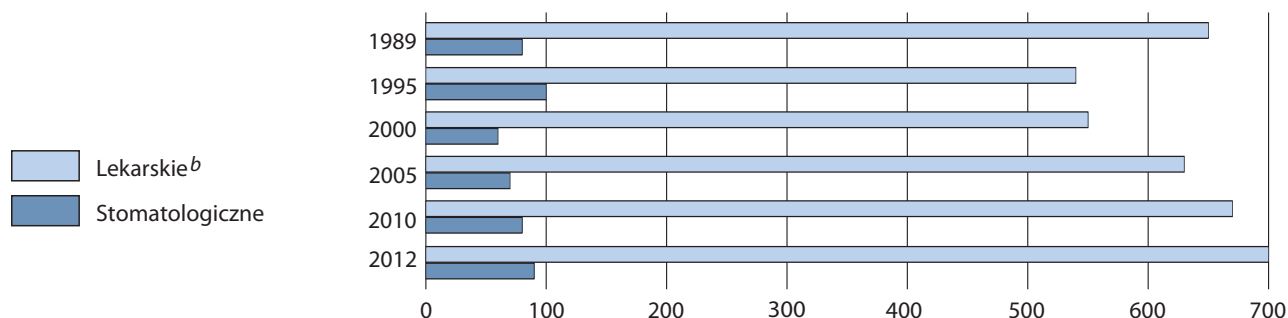
Pracownicy medyczni^a na 10 tys. ludności

Stan w dniu 31XII

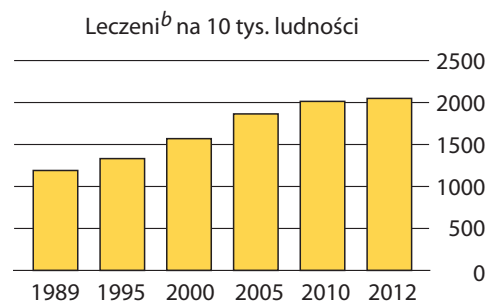
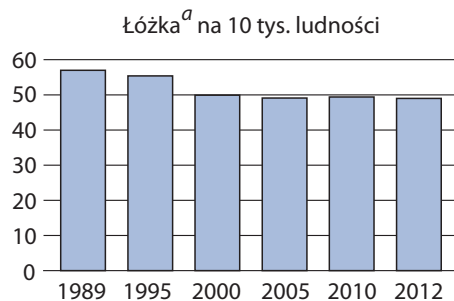
^a W latach 2005–2012 pracujący bezpośrednio z pacjentem. ^b Na 10 tys. kobiet.

Porady udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej^a na 100 mieszkańców

^a Bez porad udzielonych przez praktyki zawodowe działające wyłącznie w ramach środków niepublicznych, które – według szacunków – na 100 mieszkańców udzieliły w 2000 r. 36 porad lekarskich i 14 porad stomatologicznych, a w 2012 r. odpowiednio: 87 i 29. ^b Łącznie z poradami udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych.

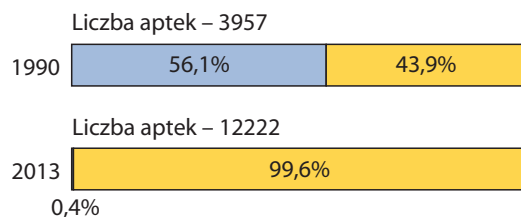
Szpitala ogólne

^a W latach 1989–2005 bez łóżek i inkubatorów dla noworodków. ^b Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Apteki ogólnodostępne^a

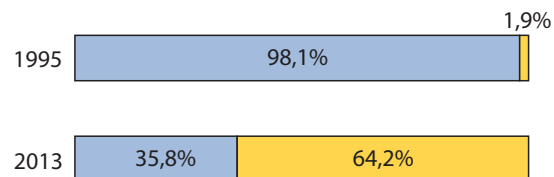
Stan w dniu 31 XII

Publiczne Prywatne

^a W 1990 r. bez aptek podległych PKP.**Żłobki^a**

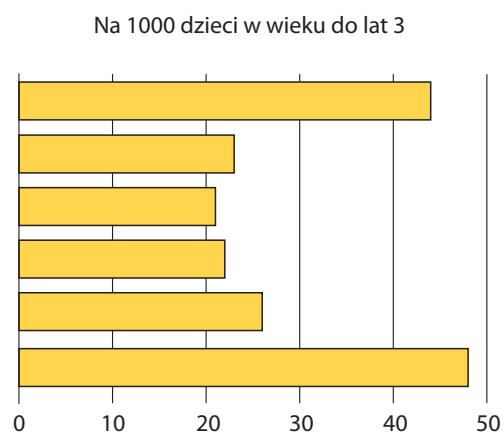
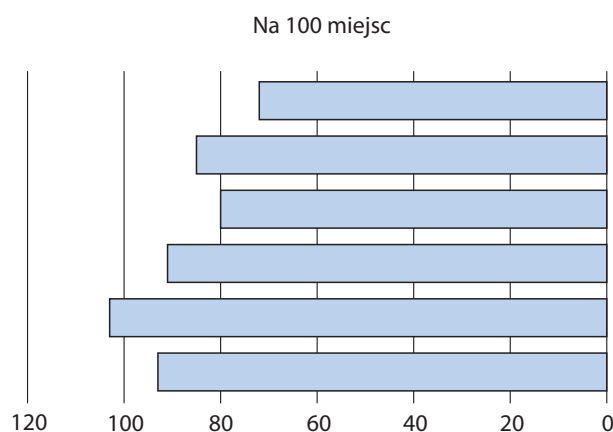
Stan w dniu 31 XII

Publiczne Prywatne

^a W 2013 r. łącznie z klubami dziecięcymi.**Dzieci w żłobkach (z oddziałami żłobkowymi)^a**

Stan w dniu 31 XII

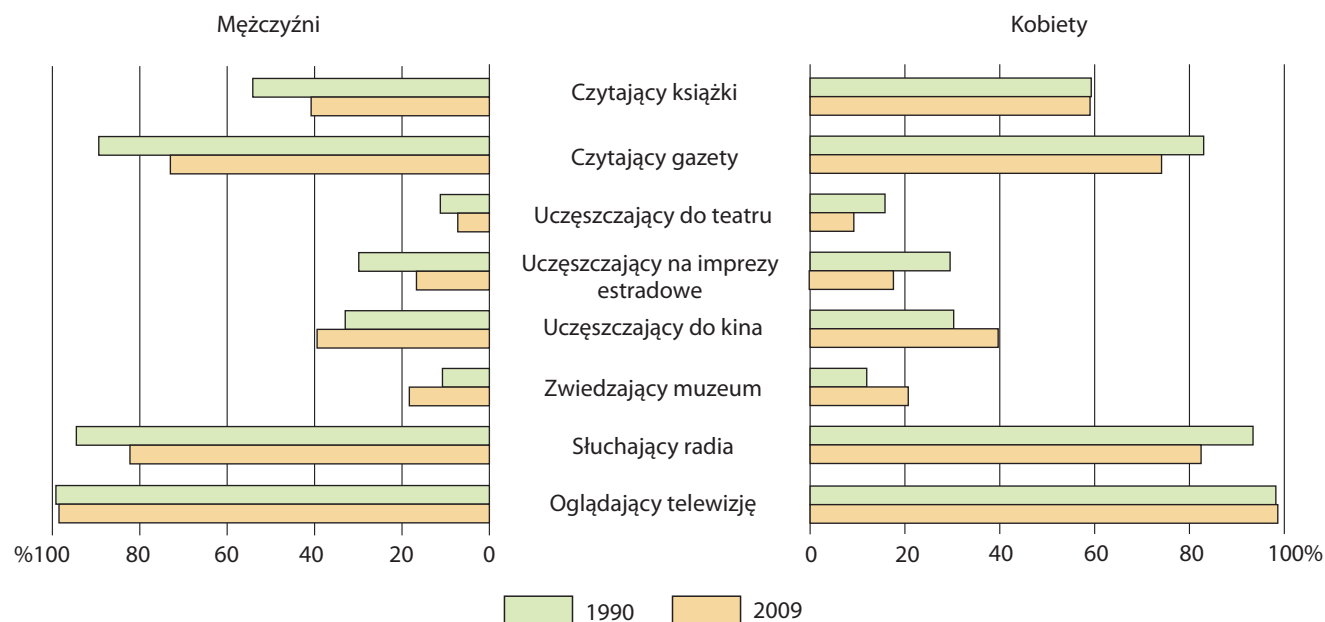
^a W 2013 r. łącznie z klubami dziecięcymi.

U w a g a. W 1989 r. były 1553 żłobki, w 2013 r. – 1350 (w tym 238 klubów dziecięcych).

Uczestnictwo w kulturze ludności w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	1990			2009		
	ogółem	miasta	wieś	ogółem	miasta	wieś
	w % badanej populacji					
Czytający książki	57,0	67,6	41,1	51,1	57,8	39,8
Czytający gazety	85,9	90,5	78,9	73,5	76,5	68,5
w tym codziennie	20,0	25,4	12,0	16,3	18,6	12,2
Uczęszczający do teatru	13,8	19,0	5,8	8,3	10,9	4,0
Uczęszczający na imprezy estradowe	29,7	34,7	22,1	17,2	20,8	11,2
Uczęszczający do kina	31,4	38,4	20,9	39,6	47,0	27,3
Zwiedzający muzeum	11,4	15,3	5,6	19,6	24,1	12,1
Słuchający radia	93,9	94,0	93,8	82,3	82,9	81,4
w tym codziennie	49,7	52,6	45,6	60,6	61,2	59,7
Oglądający telewizję	98,7	99,0	98,2	98,6	98,4	98,9
w tym codziennie	74,3	78,9	67,4	84,0	84,0	84,0

Uczestnictwo w kulturze ludności w wieku 15 lat i więcej w badanej populacji według płci

Wydane książki i broszury, gazety i czasopisma

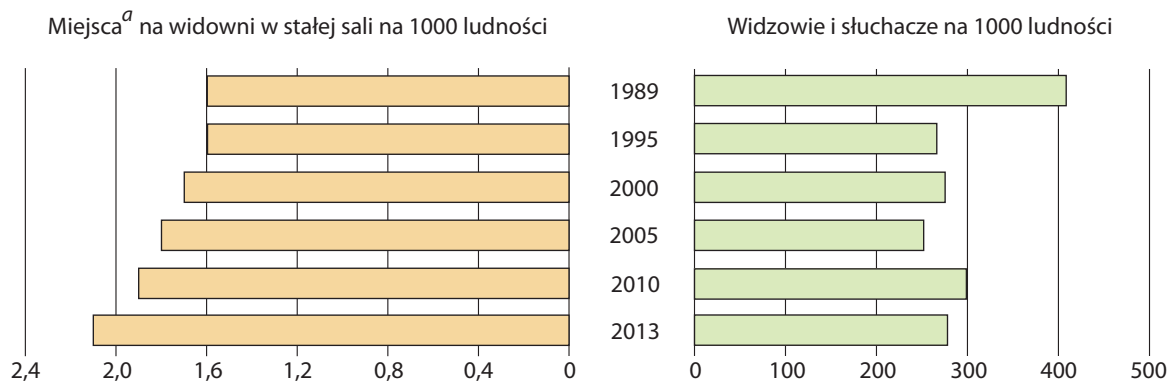
Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2012
Książki i broszury						
Tytuły	10286	11925	21647	19999	29539	34147
Nakład: w tysiącach egz.	215593	115634	102774	81006	83358	79514
na 1000 ludności w egz.	5679	3021	2686	2123	2164	2063
Gazety						
Tytuły	111	108	66	69	51	52
Nakład: w milionach egz.	2084,9	1433,7	1153,3	1353,1	994,1	841,1
na 1000 ludności w egz.	54957	37458	30147	35458	25809	21828
Czasopisma						
Tytuły	3189	4340	5468	6652	7604	7775
Nakład: w milionach egz.	993,8	1776,8	1552,3	1795,5	1453,6	1341,9
na 1000 ludności w egz.	26197	46422	40579	47051	37738	34825

Biblioteki publiczne (z filiami)

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2013
O g ó ł e m						
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	10313	9505	8915	8591	8342	8112
Czytelnicy ^a na 1000 ludności	204	183	193	192	169	167
Wypożyczenia ^{ab} na 1000 ludności w wol.	4080	4112	3849	3701	3113	3088
Miasta						
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	3342	3105	3041	2895	2830	2754
Czytelnicy ^a na 1000 ludności	201	210	231	232	207	207
Wypożyczenia ^{ab} na 1000 ludności w wol.	4211	4748	4518	4374	3717	3757
Wieś						
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	6971	6400	5874	5696	5512	5358
Czytelnicy ^a na 1000 ludności	209	141	131	128	110	106
Wypożyczenia ^{ab} na 1000 ludności w wol.	3880	3081	2760	2628	2173	2062

a łącznie z punktami bibliotecznymi. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

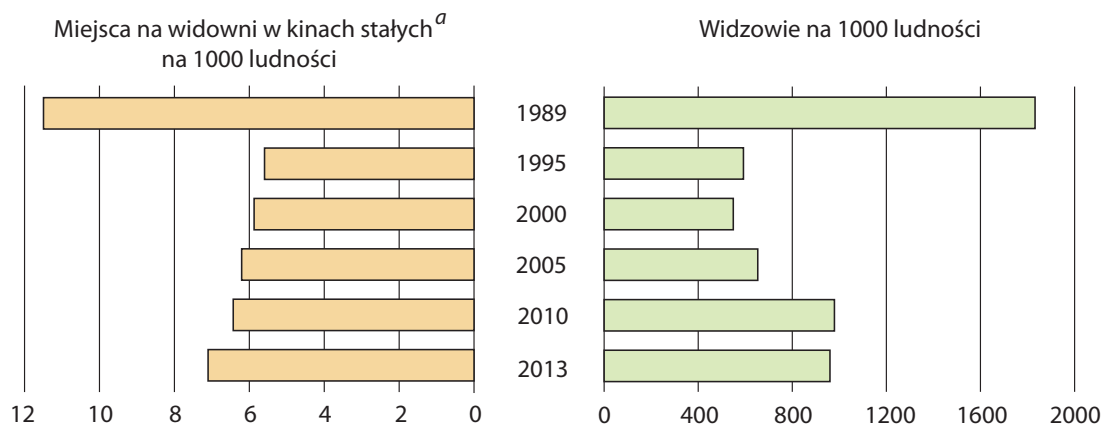
Teatry i instytucje muzyczne

^a Stan w dniu 31 XII.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 1989 r. były 144 teatry i instytucje muzyczne, a w 2013 r. – 170.

Kina

^a Stan w dniu 31 XII.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 1989 r. były 1792 kina, a w 2013 r. – 474, w tym 58 minipleksów i 55 multipleksów.

Uczestnictwo Polaków w wieku 15 lat i więcej w wyjazdach turystycznych

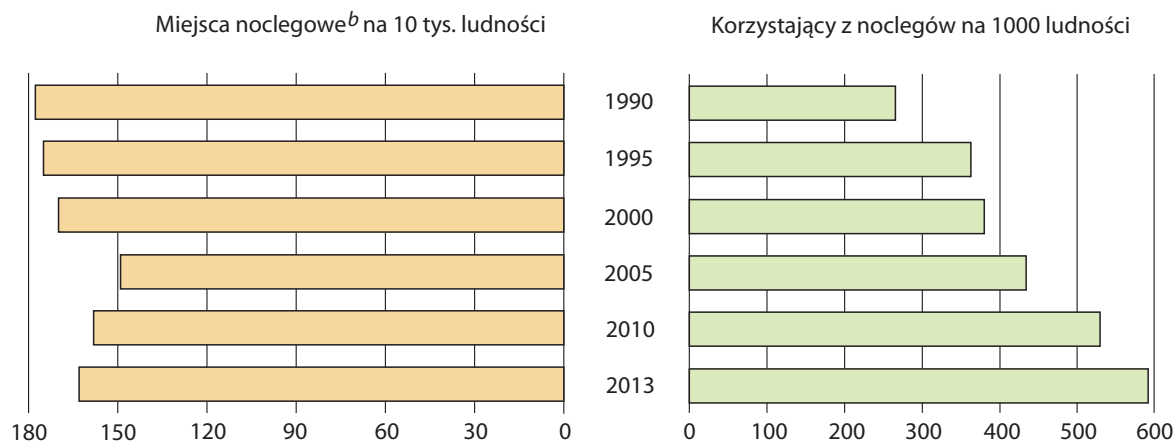
Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	2010	2013
	w % badanej populacji					
Wyjeżdżający ^a	53	54	60	47	45	56
w kraju na okres: 2—4 dni	33	32	37	24	22	30
5 dni i więcej	34	34	34	29	26	32
za granicę	12	12	15	12	14	17
Niewyjeżdżający	47	46	40	53	55	44

^a W dalszym podziale uczestnik może być wykazany więcej niż 1 raz.

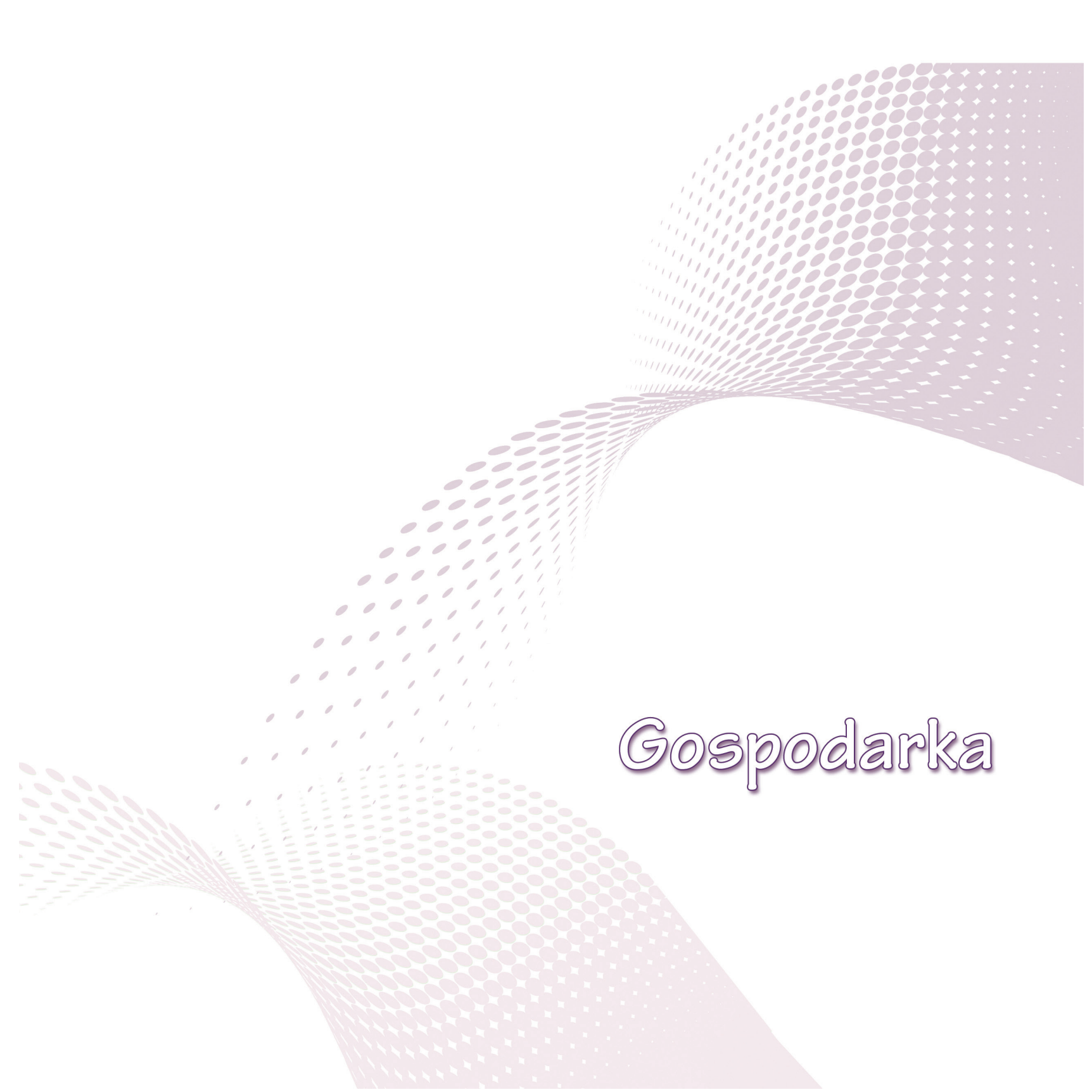
Baza noclegowa turystyki^a

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	2010	2013 ^b
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	8188	7585	7818	6723	7206	7152
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) w tys.	676,3	671,3	651,7	569,9	610,1	626,2
Korzystający z noclegów w tys.	10111,7	13505,4	14560,2	16597,2	20461,5	22818,8
w tym turyści zagraniczni	.	3702	3117,1	4310,4	4135,0	5204,9
Udzielone noclegi w tys.	45067,6	.	48793,8	48618,4	55794,5	60894,6
w tym turystom zagranicznym	.	.	6891,3	10542,4	10064,6	12361,7

^a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. ^b Dane dotyczą obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych.

Baza noclegowa turystyki^a

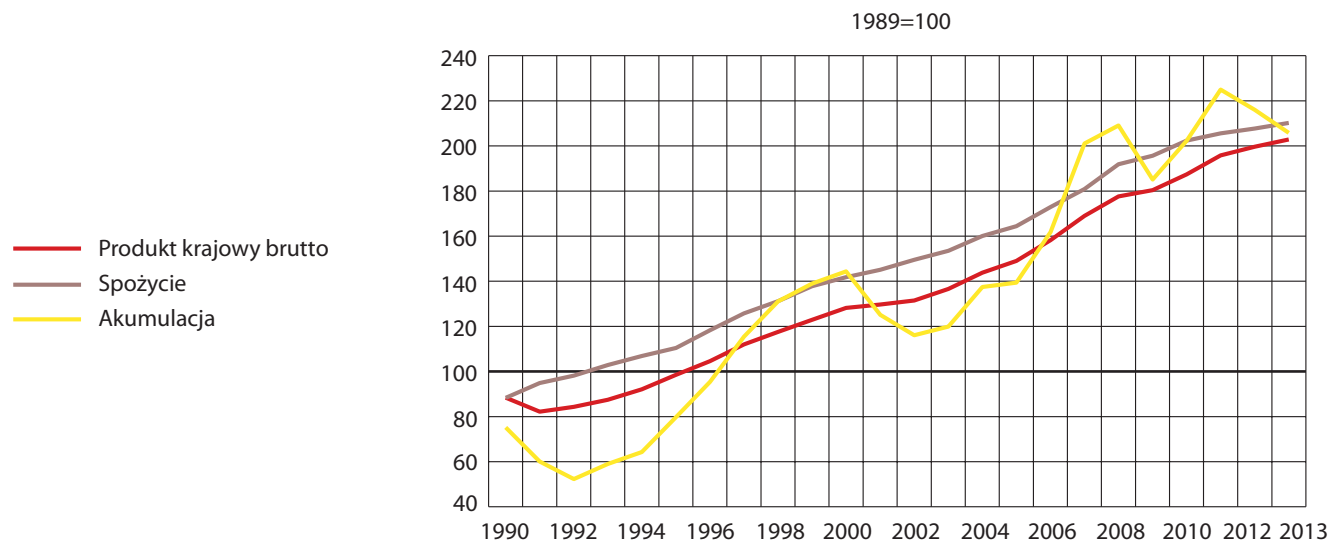
^a Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych. ^b Stan w dniu 31 VII.

The background features three flowing, wavy bands of a light purple color. These bands are filled with a halftone pattern of small dots, which vary in density to create a sense of depth and movement. The bands curve across the frame, with one entering from the top right, another from the middle left, and a third from the bottom left, all converging towards the center.

Gospodarka

rachunki narodowe

Dynamika produktu krajowego brutto, spożycia i akumulacji (ceny stałe)

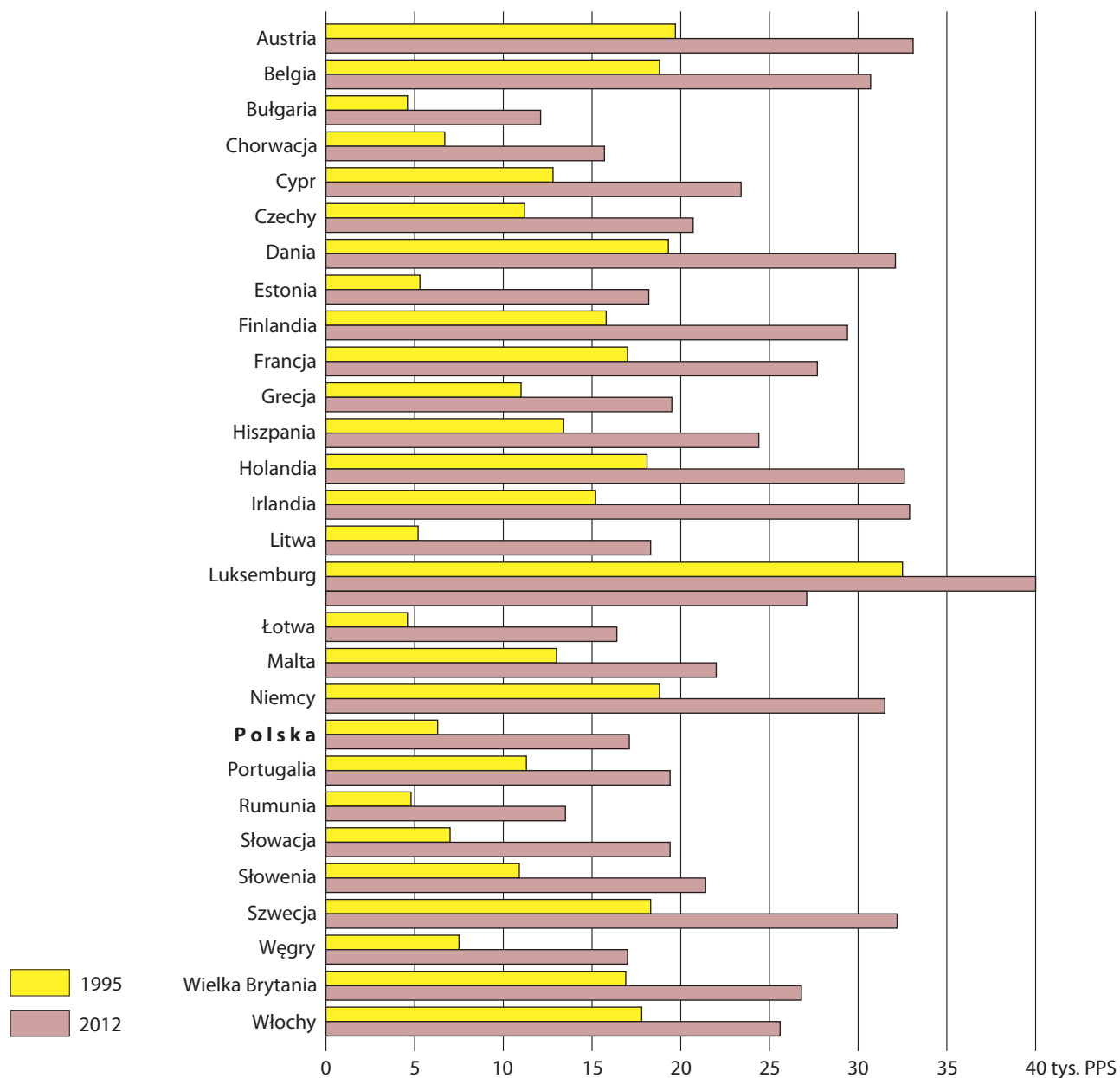
Prezentowane rachunki narodowe opracowano zgodnie z zaleceniami „Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995)“.

Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2013
	w odsetkach				
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W tym wartość dodana brutto	88,2	89,0	88,1	88,1	88,8
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7,0	4,4	4,0	3,3	3,4
przemysł	25,1	20,6	21,6	21,2	22,0
budownictwo	5,9	7,1	5,6	7,1	5,8
usługi ^a	50,2	56,9	56,9	56,5	57,6

^a Dotyczy pozostałych sekcji według Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

Produkt krajowy brutto według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca w krajach Unii Europejskiej (ceny bieżące)

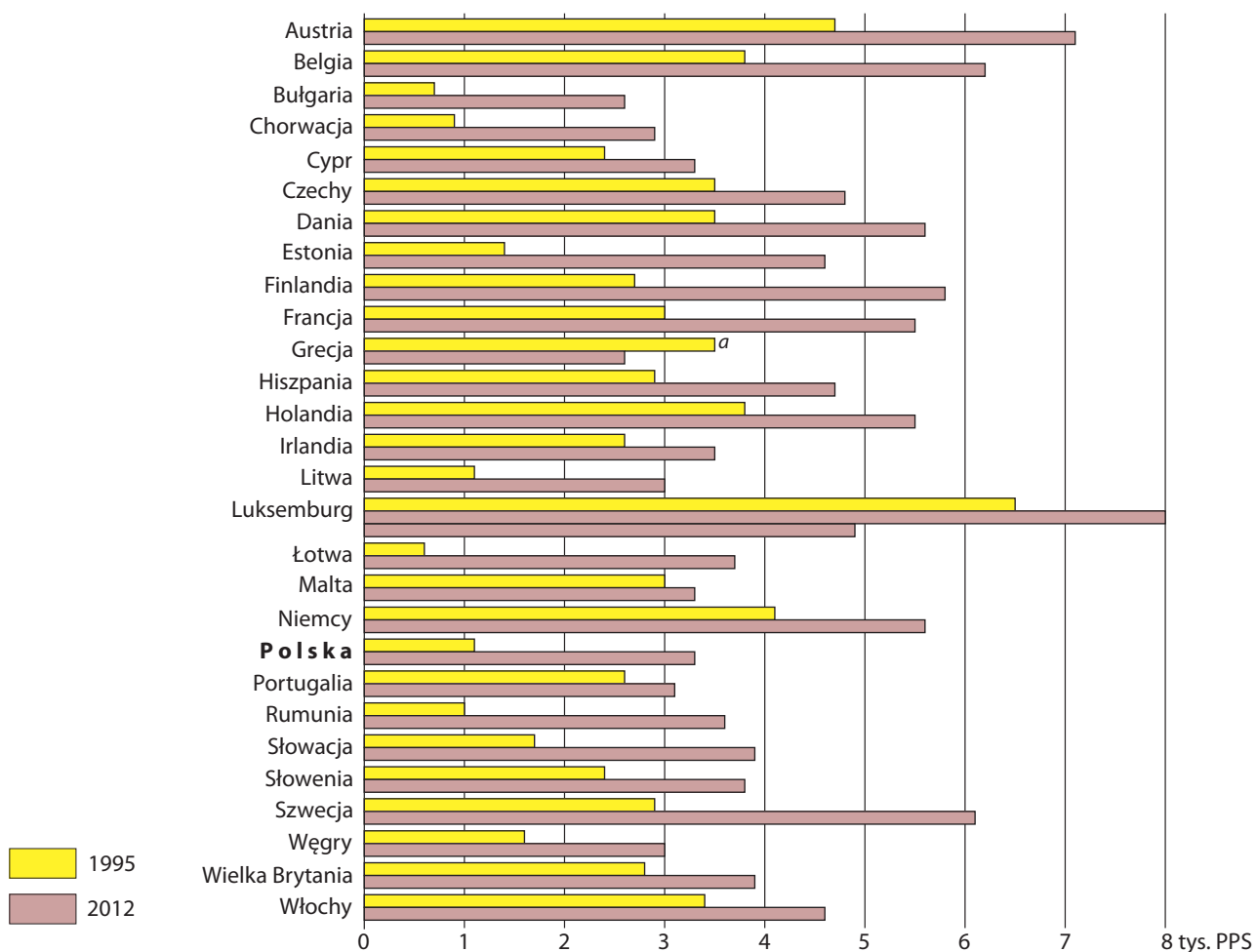

PPS (Purchasing Power Standard) – standard siły nabywczej – wspólna umowna waluta przyjęta w Unii Europejskiej do porównań międzynarodowych.

Popyt krajowy (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2013
	w odsetkach				
O g ó ł e m	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Spożycie	80,9	76,6	80,9	79,3	80,8
Prywatne	61,8	60,3	63,0	60,5	62,3
w tym spożycie indywidualne (z dochodów osobistych)	60,8	59,3	62,0	59,7	61,5
Publiczne	19,1	16,3	17,9	18,8	18,5
Akumulacja	19,1	23,4	19,1	20,7	19,2
W tym nakłady brutto na środki trwałe	18,1	22,3	18,1	19,6	18,9

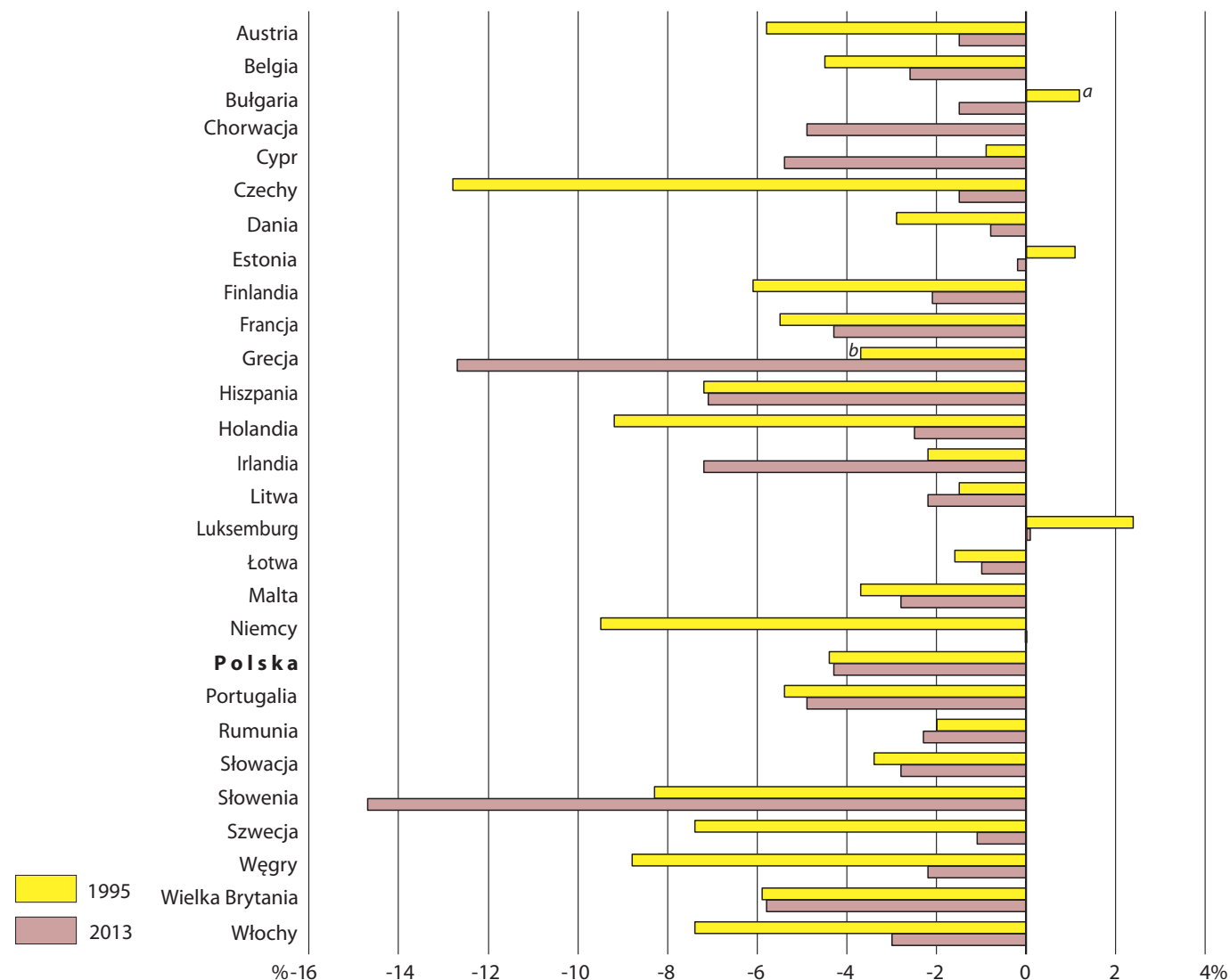
Nakłady brutto na środki trwałe według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca w krajach Unii Europejskiej (ceny bieżące)

Deficyt i dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

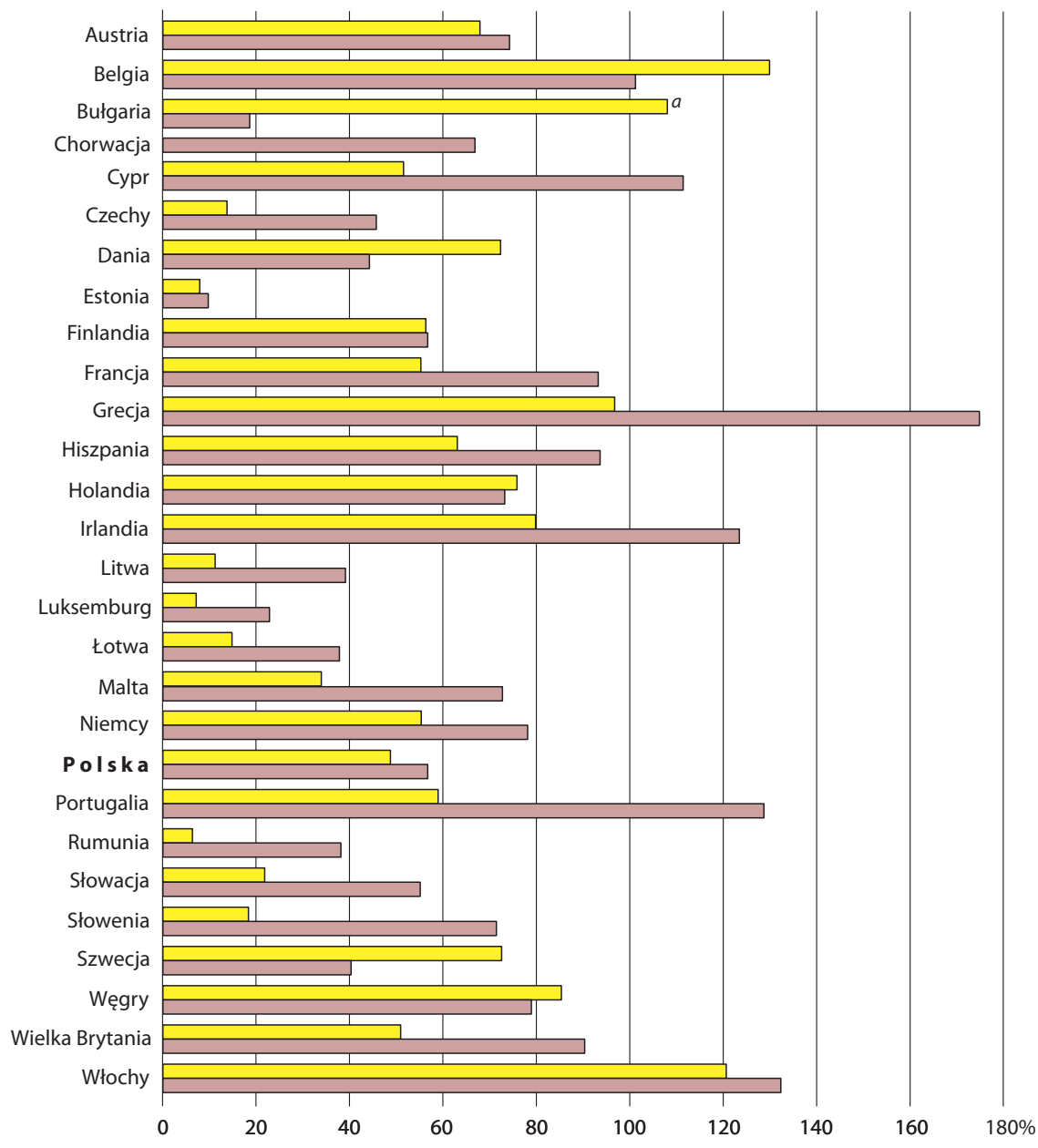
Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2013
	w %				
Deficyt	-4,4	-3,0	-4,1	-7,8	-4,3
Dług	49,0	36,8	47,1	54,9	57,0

Nadwyżka (+) /deficyt (-) sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do produktu krajowego brutto w krajach Unii Europejskiej (ceny bieżące)

a 1998 r. b 2000 r.

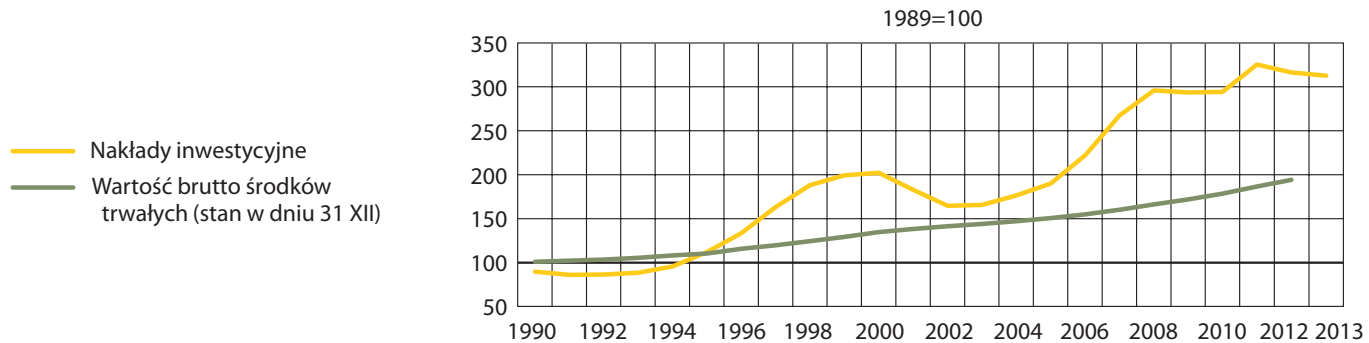
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych w relacji do produktu krajowego brutto w krajach Unii Europejskiej (ceny bieżące)

^a 1997 r.

inwestycje i środki trwałe

Dynamika nakładów inwestycyjnych i wartości brutto środków trwałych (ceny stałe)

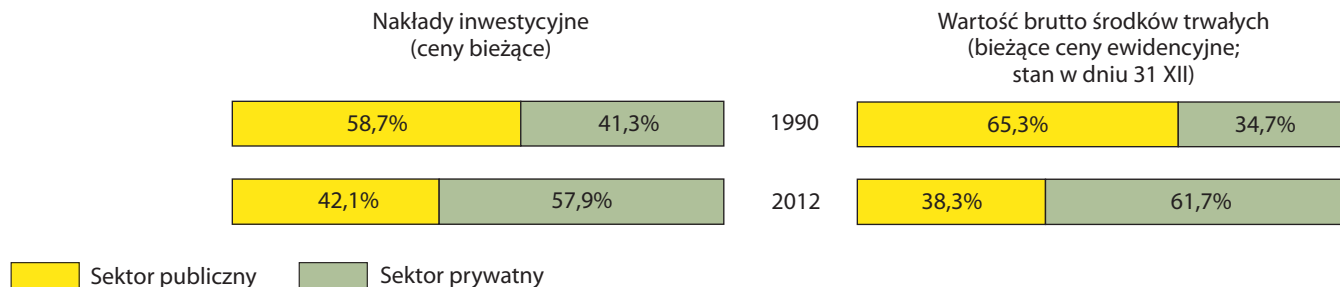

Nakłady inwestycyjne i wartość brutto środków trwałych

Wyszczególnienie	1990 ^a	1995	2000	2005	2010	2013 ^b
	w odsetkach					
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W tym na środki trwałe	98,8	99,2	99,5	99,9	99,9	99,9
w tym:						
budynki i budowle	57,4	47,9	51,2	54,0	61,8	59,0
maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	26,8	37,0	34,7	34,9	27,8	30,8
środki transportu	4,8	9,5	11,7	10,5	9,7	9,4
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne; stan w dniu 31 XII)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:						
Budynki i budowle	75,6	75,7	67,0	66,0	64,9	65,0
Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia	16,8	16,7	25,4	26,9	27,5	27,5
Środki transportu	6,5	5,9	6,5	6,2	6,8	6,8

a Nakłady inwestycyjne 1992 r. b Wartość brutto środków trwałych 2012 r.

Nakłady inwestycyjne i wartość brutto środków trwałych według sektorów własności

Wybrane instytucje finansowe

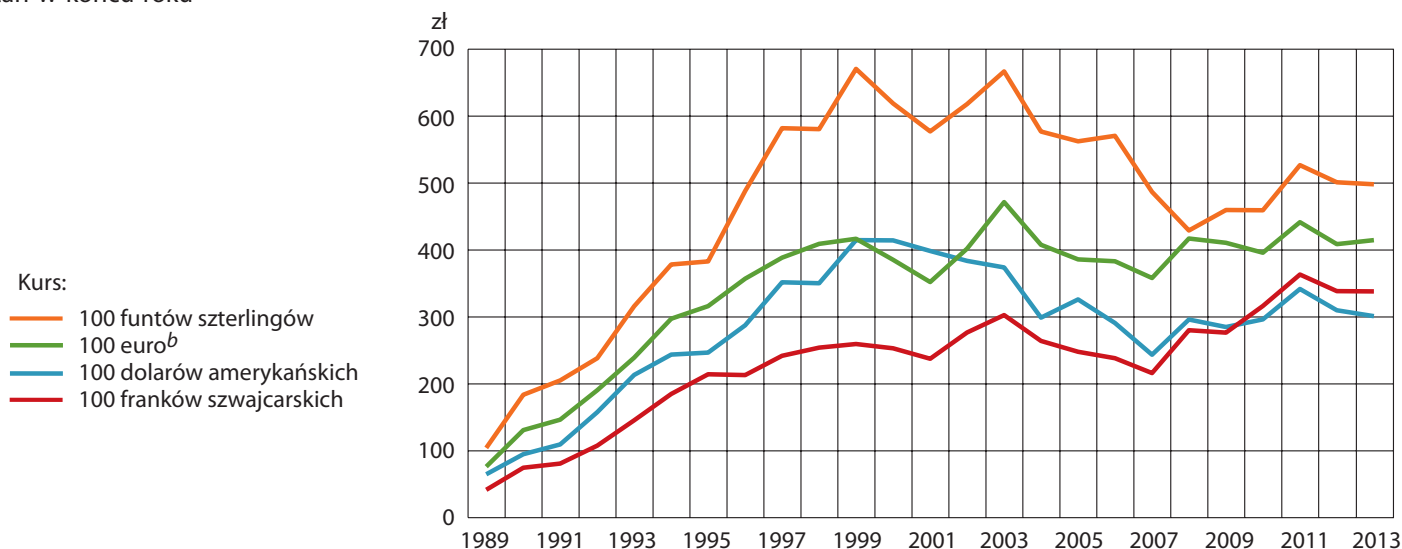
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	1991	1995	2000	2005	2010	2013
Banki	1746	1591	753	649	646	640
komercyjne	83	81	73	61	70	69
w tym z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego	.	18	46	50	60	59
spółdzielcze	1663	1510	680	588	576	571
Fundusze inwestycyjne	1 ^a	4	85	190	417	639
Towarzystwa funduszy inwestycyjnych	1 ^a	2	21	23	50	55
Zakłady ubezpieczeń	5 ^b	40	69	69	63	58
w tym z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego	—	11	43	48	45	41
Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe	—	137	133	76	59	55

a 1992 r. b 1990 r.

Kurs urzędowy głównych walut obcych w Narodowym Banku Polskim^a

Stan w końcu roku

a W latach 1989–1994 z uwzględnieniem denominacji złotego (wprowadzona w dniu 1 I 1995 r.). b W latach 1989–1998 ECU (od 1 I 1999 r. jednostka zastąpiona przez euro).

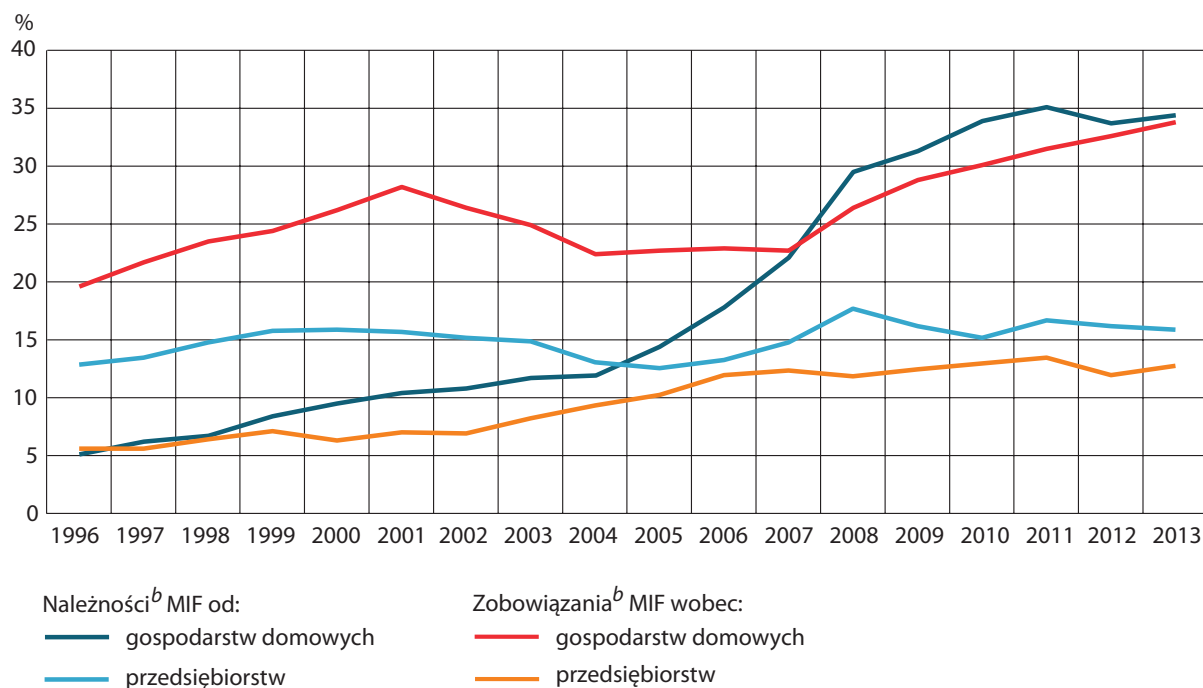
Stopy procentowe Narodowego Banku Polskiego

Stan w końcu roku

Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	2010	2013
	w %					
Stopa redyskontowa	48,00	25,00	21,50	4,75	3,75	2,75
Stopa lombardowa	—	28,00	23,00	6,00	5,00	4,00
Stopa referencyjna	—	—	19,00	4,50	3,50	2,50
Stopa depozytowa	—	—	7,50 ^a	3,00	2,00	1,00

^a 2001 r.

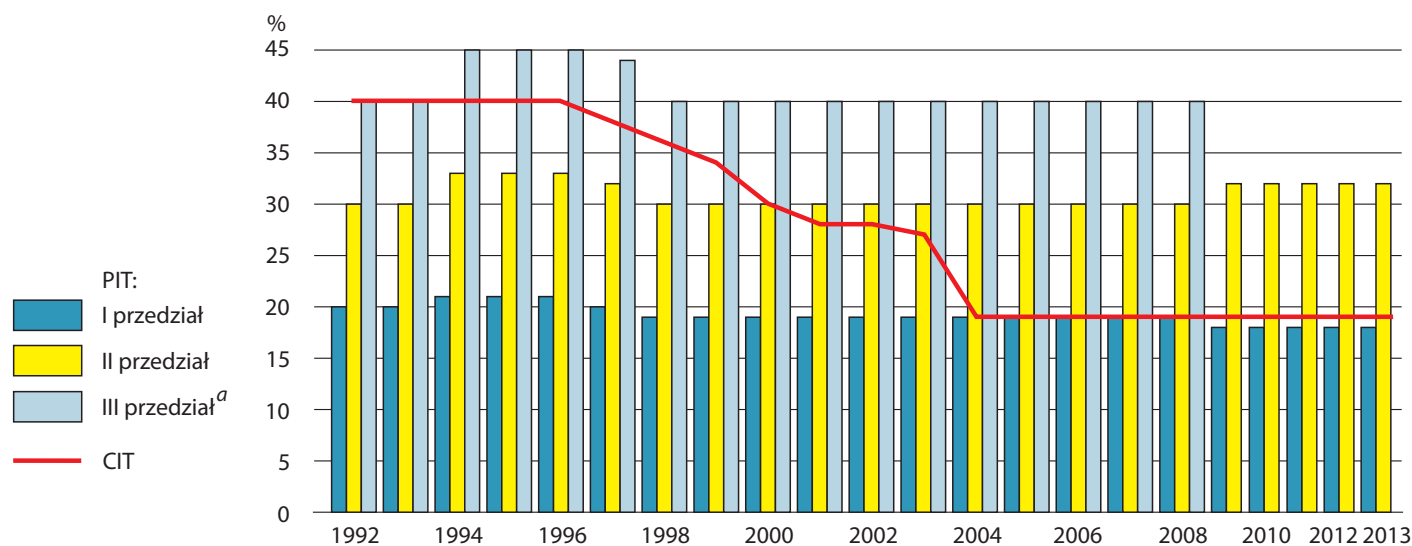
Należności i zobowiązania monetarnych instytucji finansowych (MIF)^a w relacji do produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

^a Bez Narodowego Banku Polskiego. ^b Stan w grudniu.

Monetarne instytucje finansowe obejmują bank centralny – Narodowy Bank Polski, banki komercyjne, banki spółdzielcze oraz od 2005 r. spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe.

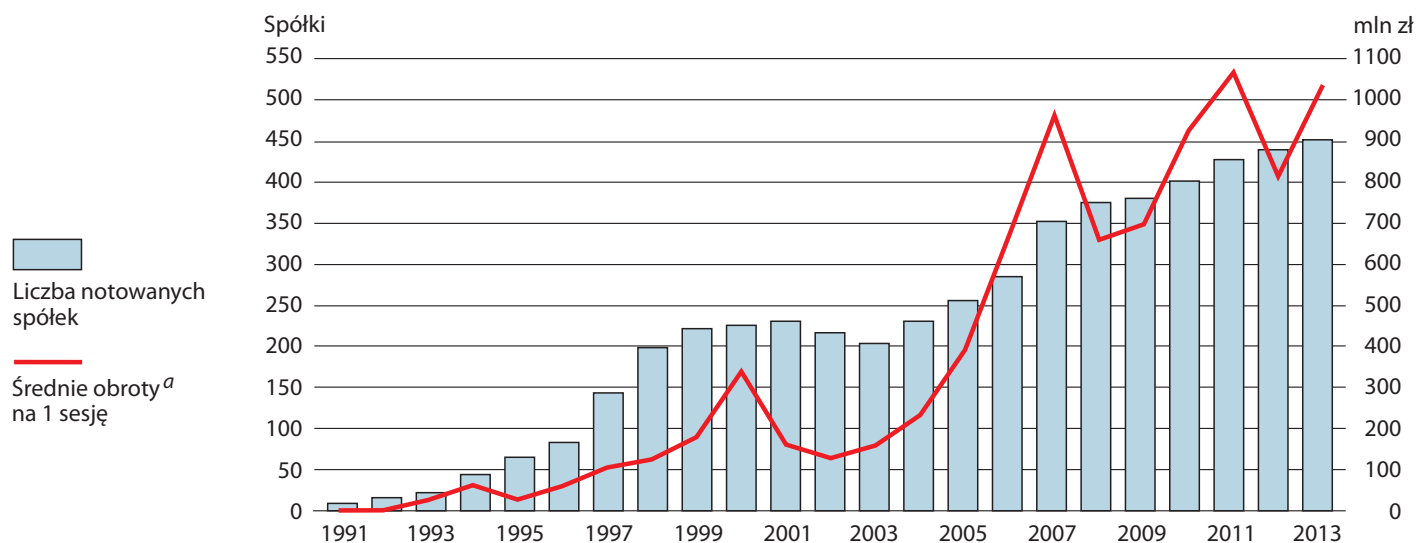
Stawki podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz prawnych (CIT)

^a Obowiązywał w latach 1992–2008.

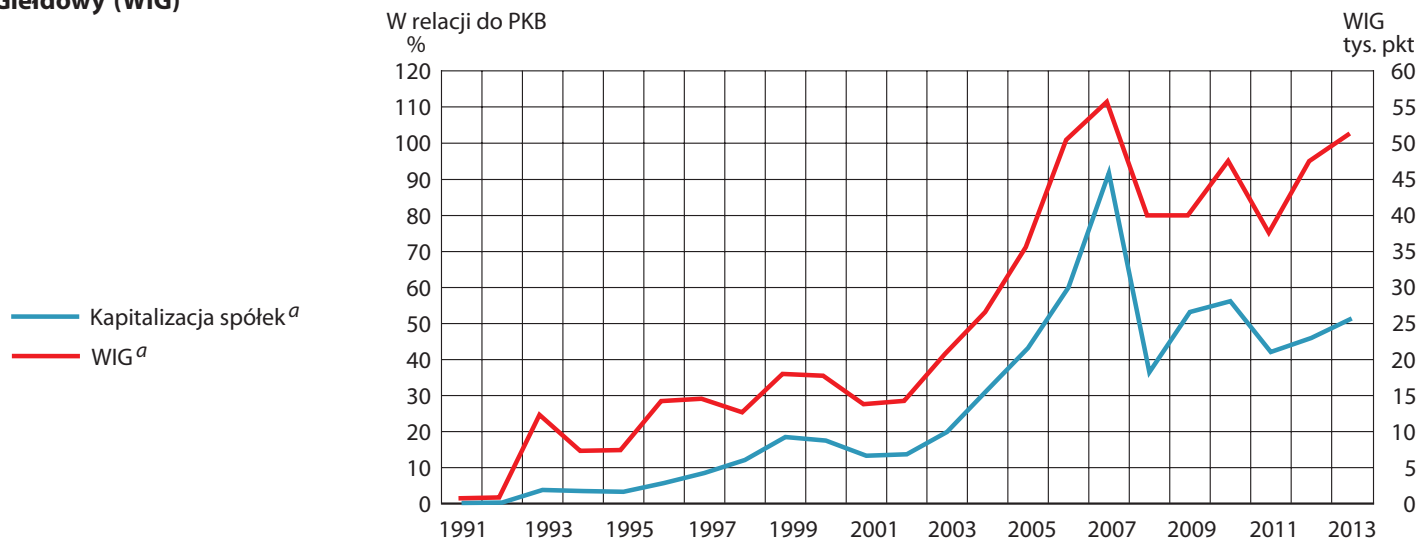
Spółki na rynku głównym Giełdy Papierów Wartościowych

Stan w końcu roku

^a Dane dotyczą akcji oraz w latach 2000–2013 również praw do akcji.

Giełdowa kapitalizacja spółek w relacji do produktu krajowego brutto (ceny bieżące) oraz Warszawski Indeks Giełdowy (WIG)

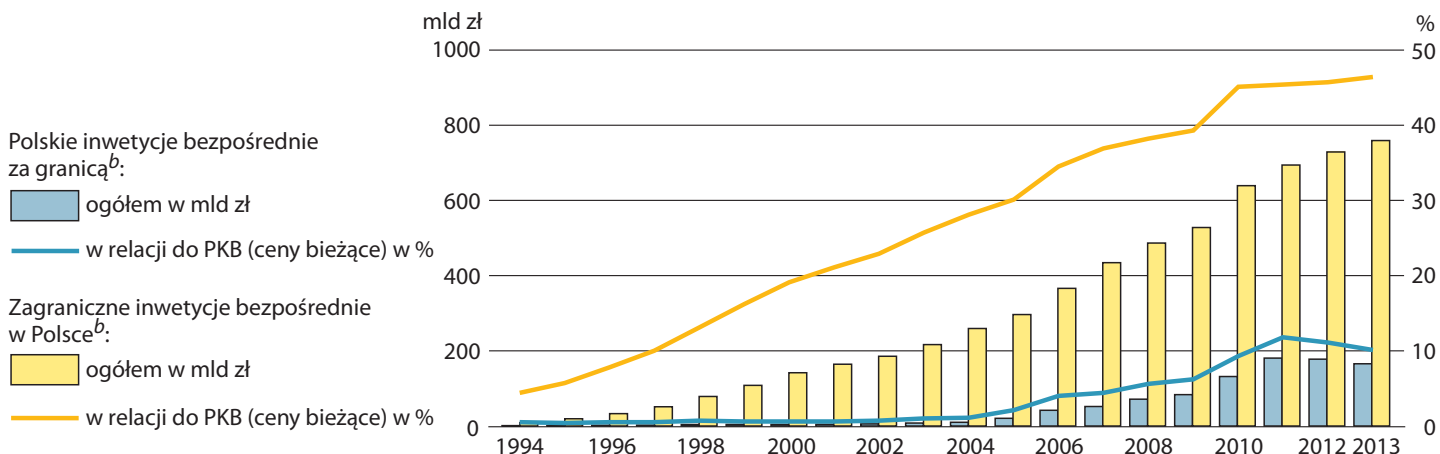

^a Stan w końcu roku.

Giełdowa kapitalizacja spółek jest to wartość rynkowa spółek.

WIG jest najstarszym indeksem giełdowym, obliczanym od pierwszej sesji giełdowej. Początkowy poziom indeksu z dnia 16 IV 1991 r. wyniósł 1000 punktów.

Polskie inwestycje bezpośrednie za granicą i zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce^a

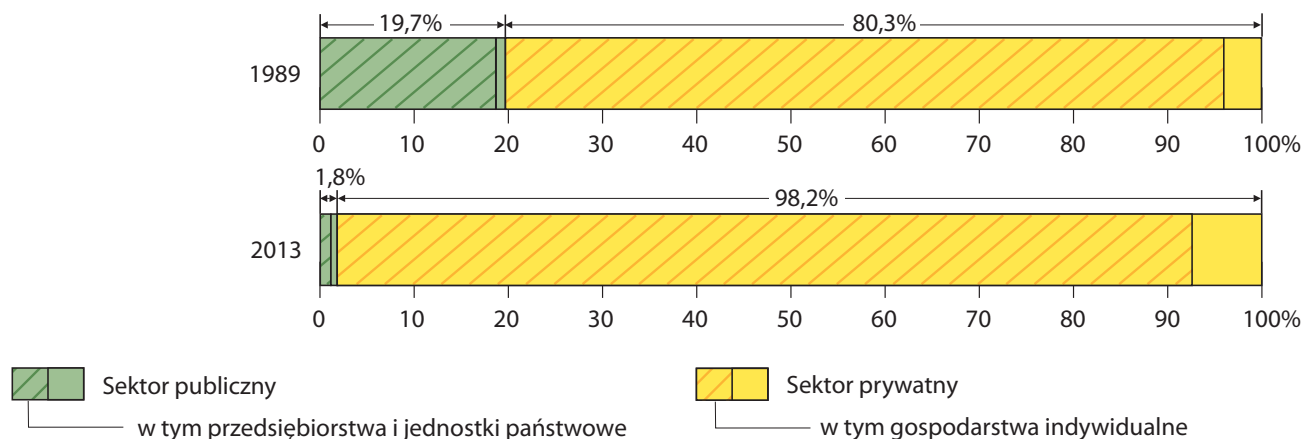

^a Na podstawie zestawienia „Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski”, opracowanego przez Narodowy Bank Polski, zgodnie ze standardami Międzynarodowego Funduszu Walutowego i Europejskiego Banku Centralnego. ^b Stan w końcu roku.

rolnictwo

Użytki rolne według sektorów własności

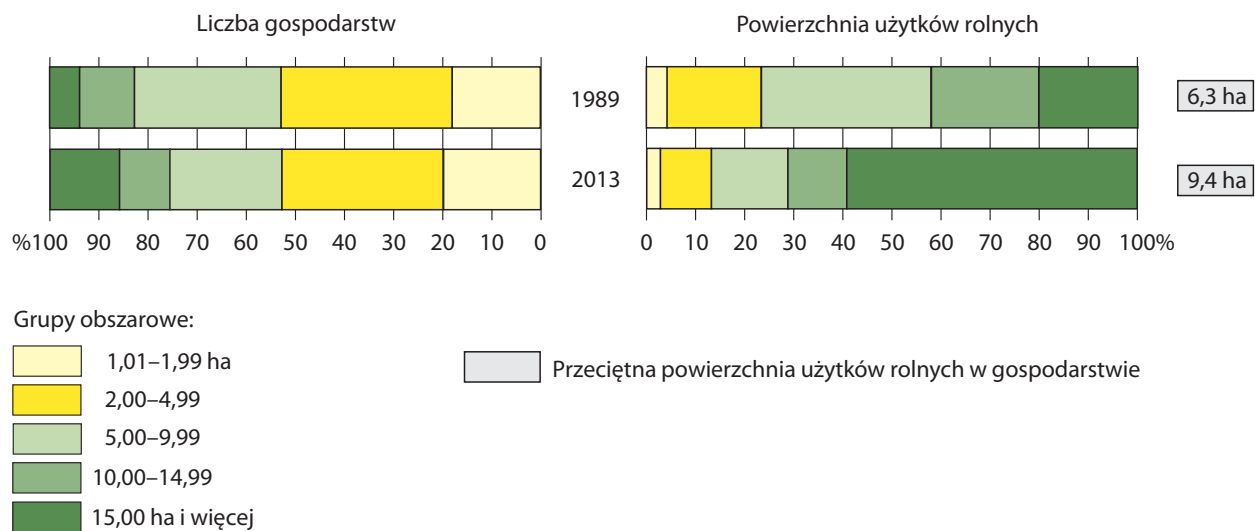
Stan w czerwcu

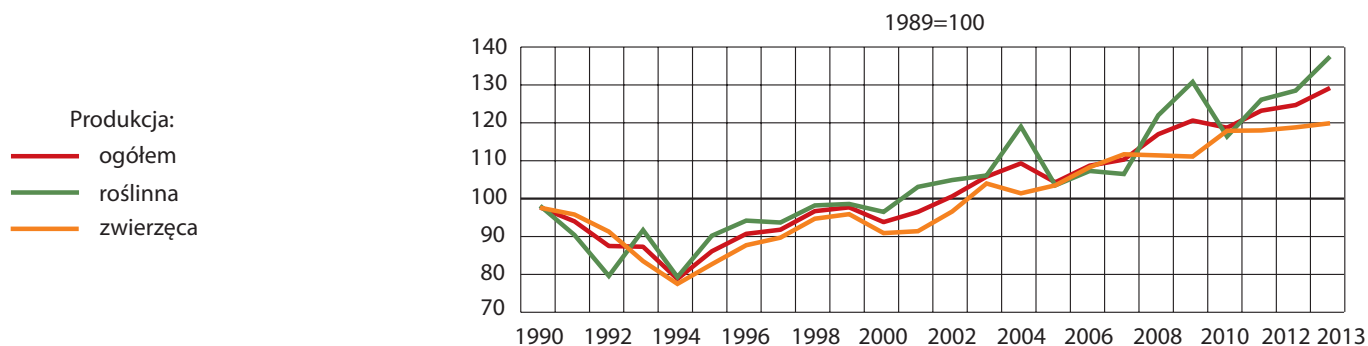
Dane o użytkach rolnych w 2013 r. nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

Gospodarstwa indywidualne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych według grup obszarowych

Stan w czerwcu

Dynamika towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)

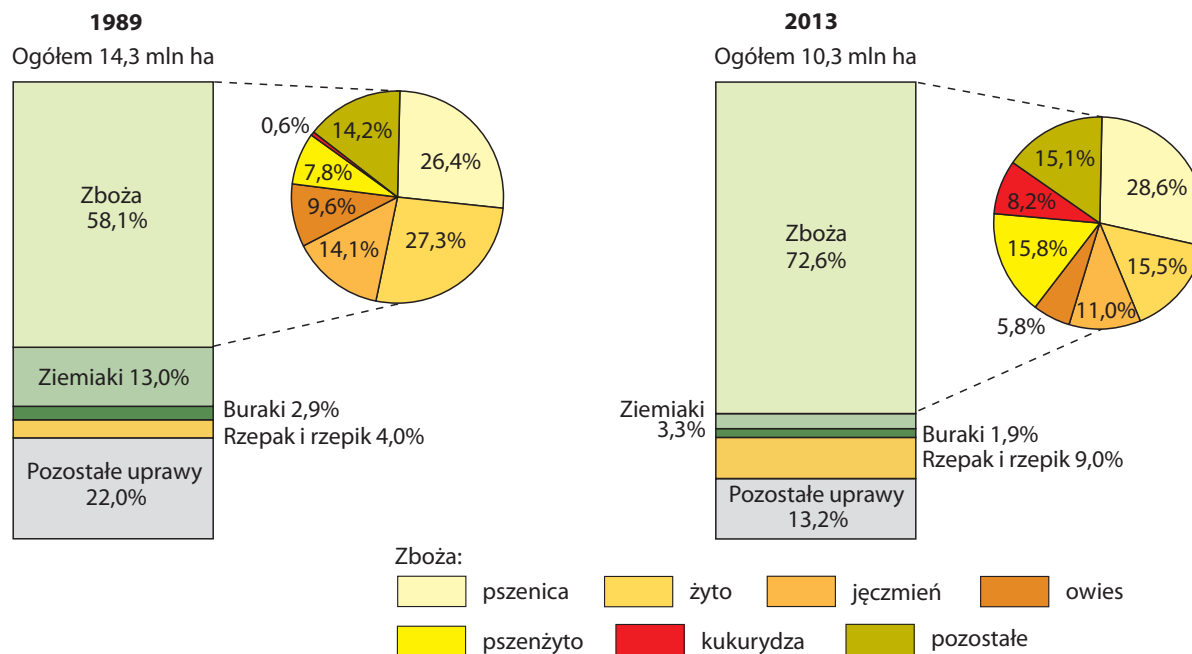

Udział towarowej produkcji rolniczej w globalnej produkcji rolniczej (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	1989	1990	1995	2000	2005	2010	2013
	w %						
Ogółem	60,5	62,5	50,1	59,8	67,7	70,3	73,6
Produkcja roślinna	44,4	41,0	33,7	42,1	53,9	58,1	61,7
Produkcja zwierzęca	82,1	84,5	73,3	80,0	80,8	84,0	86,9

Powierzchnia zasiewów według ziemiopłodów

Stan w czerwcu

Zbiory i plony głównych ziemiopłodów

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010 ^a	2013
Zbiory w tys. t						
Zboża	26958	25905	22341	26928	27228	28378
w tym: pszenica	8462	8668	8503	8771	9408	9471
żyto	6216	6288	4003	3404	2852	3307
jęczmień	3909	3278	2783	3582	3397	2919
owies	2185	1495	1070	1324	1516	1183
pszenżyto	2404	2048	1901	3903	4576	4285
kukurydza na ziarno	244	239	923	1945	1994	4040
Ziemniaki	34390	24891	24232	10369	8188	7273
Buraki cukrowe	14374	13309	13134	11912	9973	10587
Rzepak i rzepik	1586	1377	958	1450	2229	2581
Plony z 1 ha w dt						
Zboża	32,2	30,2	25,3	32,3	35,6	38,0
w tym: pszenica	38,5	36,0	32,3	39,5	43,9	44,3
żyto	27,3	25,6	18,8	24,1	26,8	28,6
jęczmień	33,3	31,3	25,4	32,2	34,9	35,6
owies	27,2	25,1	18,9	24,6	26,3	27,2
pszenżyto	37,1	33,2	27,3	32,7	34,4	36,4
kukurydza na ziarno	47,8	49,6	60,6	57,3	59,7	65,9
Ziemniaki	185	164	194	176	211	210
Buraki cukrowe	340	346	394	416	483	547
Rzepak i rzepik	27,8	22,7	21,9	26,3	23,6	28,1

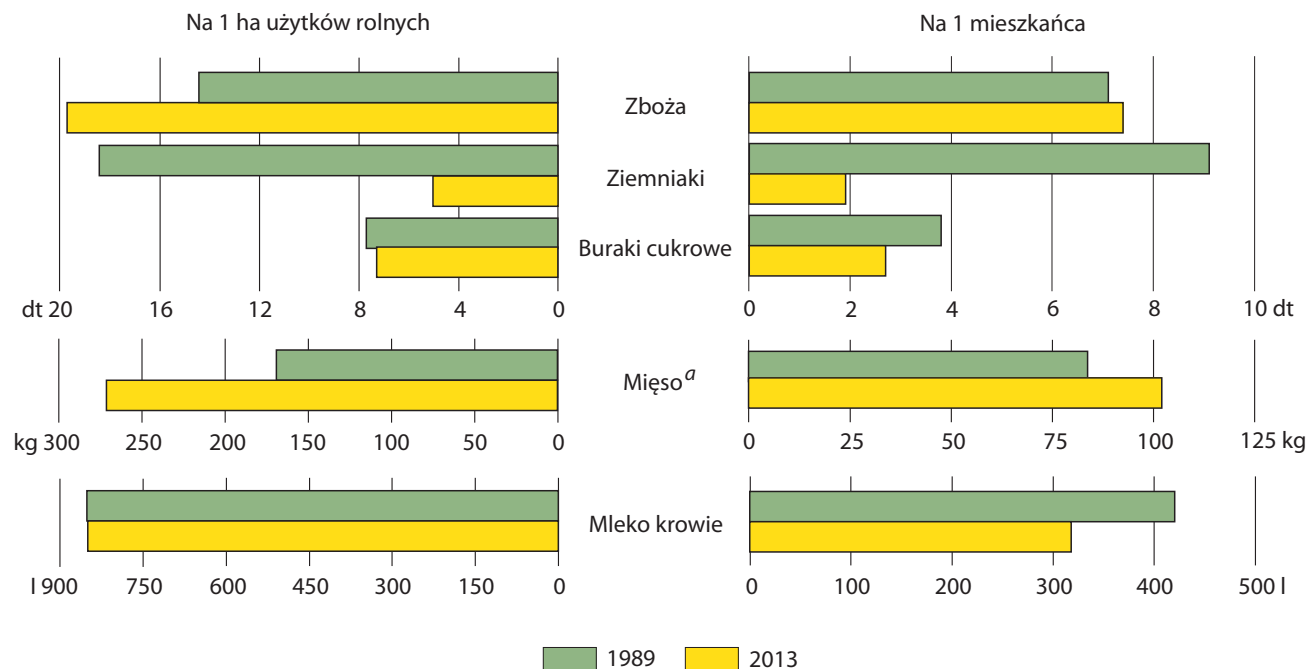
^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.**Zwierzęta gospodarskie**

Stan w czerwcu

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010 ^a	2013
W tysiącach sztuk						
Bydło	10733	7306	6083	5483	5761	5860
Trzoda chlewna ^b	18835	20418	17122	18112	15278	11163
Na 100 ha użytków rolnych w szt.						
Bydło	57	41	34	35	39	41
Trzoda chlewna ^b	101	114	96	114	103	78
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	3260	3136	3668	4147	4487	4981

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b W latach 2000, 2005 i 2013 stan w końcu lipca.

Produkcja ważniejszych produktów rolnych

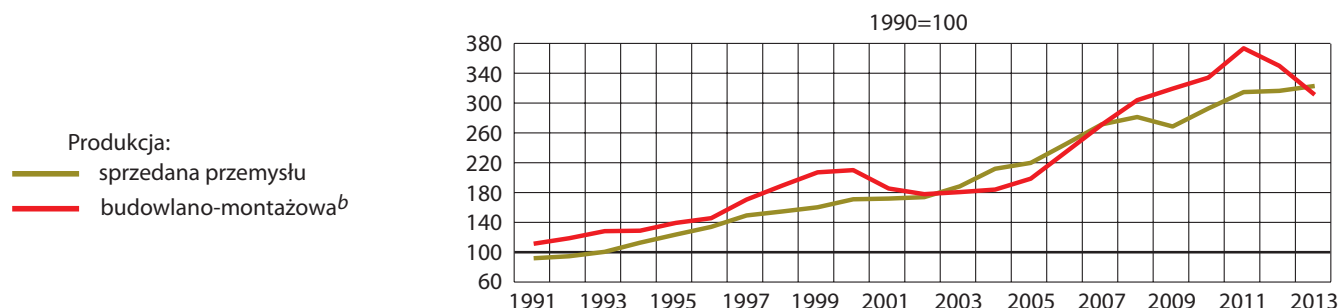
^a Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drobiowe, kozie, królicze i dziczyzna; łącznie z tłuszczami i podrobami; w wadze poubojowej ciepłej.

Środki produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2013
Powierzchnia użytków rolnych na 1 ciągnik w ha	16	14	14	11	10	10
Zużycie nawozów mineralnych na 1 ha użytków rolnych w kg	195,5	79,7	85,8	102,4	119,6	139,0
Zużycie nawozów wapniowych na 1 ha użytków rolnych w kg	202,2	131,9	95,1	91,5	39,8	52,4

przemysł i budownictwo

Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu oraz produkcji budowlano-montażowej^a (ceny stałe)

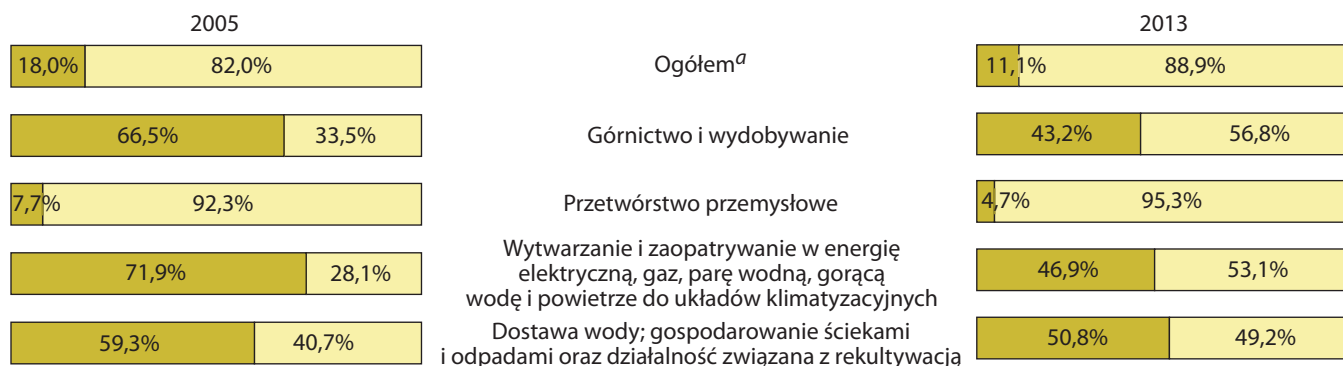

^a W latach 1991–2005 według Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD, w latach 2006–2013 – PKD 2007. ^b Zrealizowana przez podmioty budowlane (system zleceń).

Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2005	2010	2013
	w odsetkach		
Ogółem	100,0	100,0	100,0
Górnictwo i wydobywanie	5,1	5,1	4,5
Przetwórstwo przemysłowe	83,1	82,7	84,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	9,7	9,6	8,4
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2,1	2,6	2,4

Produkcja sprzedana przemysłu według sektorów własności (ceny bieżące)

■ Sektor publiczny ■ Sektor prywatny

^a W 1993 r. sektor publiczny – 65,4%, sektor prywatny – 34,6%.

Produkcja wybranych wyrobów^a

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2012
Węgiel kamienny w mln t	178	137	103	97,9	76,7	79,8
Kwas siarkowy ^b (w przeliczeniu na 100%) w tys. t	3114	1861	1763	1807	1686	1693
Nawozy mineralne lub chemiczne w tys. t	8209	6491	6869	7464	6960	7719
Włókna chemiczne syntetyczne w tys. t	238	137	110	103	48,4	48,1
Cement w mln t	17,1	13,9	15,0	12,6	15,8	15,9
Stal surowa w tys. t	15094	11890	10498	8336	7993	8543
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania w tys. t	290	122	139	179	175	172
Cukier (w przeliczeniu na cukier biały) w tys. t	1710	1595	2009	2033	1579	1996
Obuwie (łącznie z gumowym) w mln par	161	62,8	48,7	45,5	36,4	35,7
Odbiorniki telewizyjne w tys. szt.	772	1138	6287	6733	26349	20526
Chłodziarki i zamrażarki typu domowego (łącznie z chłodziarko-zamrażarkami) w tys. szt.	516	585	693	1674	1867	2221
Pralki typu domowego (łącznie z pralko-suszarkami) w tys. szt.	811	419	564	1481	4048	4957
Samochody osobowe w tys. szt.	285	366	532	540	785	540
Komputery w tys. szt.	.	.	142	390	6361	4561
Energia elektryczna w TWh	145	139	145	157	158	162

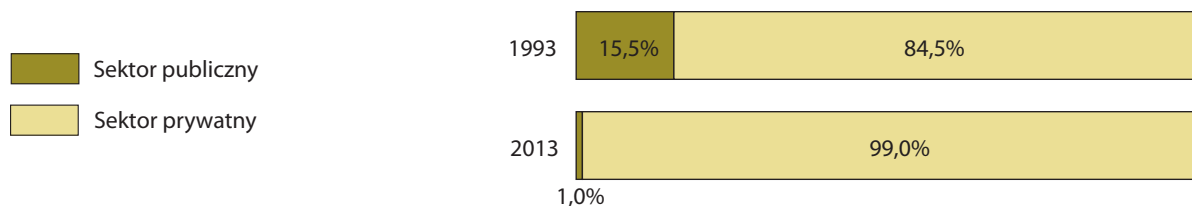
^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, w latach 1989 i 1995 — 5 osób. ^b W latach 1989 i 1995 łącznie z oleum.

Produkcja budowlano-montażowa^a (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2005	2010	2013
	w odsetkach		
O g ó ł e m	100,0	100,0	100,0
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	46,9	44,7	37,4
Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	18,7	23,4	26,9
Roboty budowlane specjalistyczne	34,4	31,9	35,7

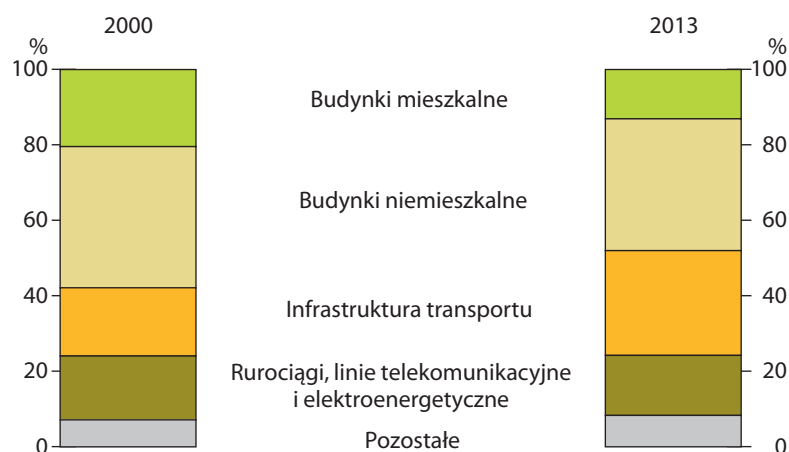
^a Zrealizowana przez podmioty budowlane (system zleceń).

Produkcja budowlano-montażowa^a według sektorów własności (ceny bieżące)

^a Zrealizowana przez podmioty budowlane (system zleceńowy).

Produkcja budowlano-montażowa^a według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)

^a Zrealizowana przez podmioty budowlane (system zleceńowy), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

transport i łączność

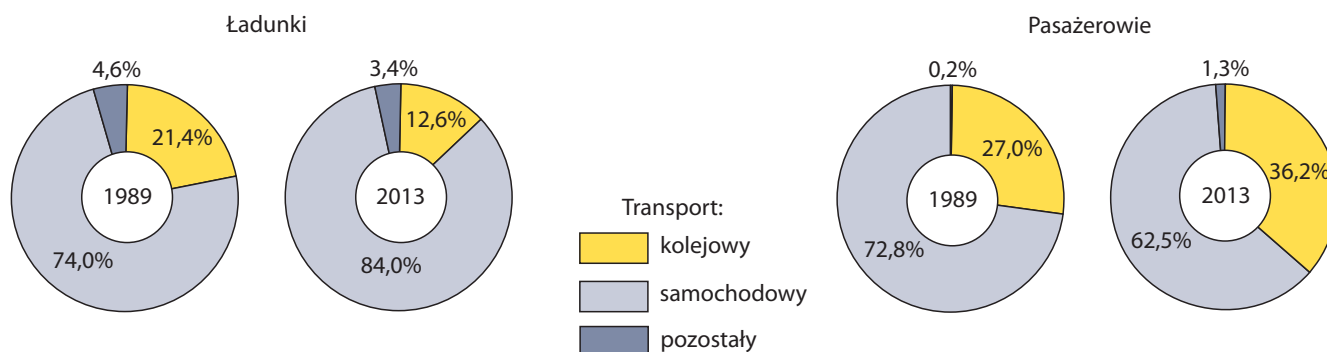
Sieć komunikacyjna

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2013
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^a w km	24287	22598	21575	19843	20089	19328
w tym zelektryfikowane	11016	11627	11905	11884	11916	11868
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiej- skie) w tys. km	216	237	250	254	274	281 ^b
w tym: o nawierzchni ulepszonej w tys. km	181	196	206	227	250	258 ^b
ekspresowe w km	.	.	193	258	675	1245
autostrady w km	.	246	358	552	857	1492
Rurociągi magistralne do przetłaczania ropy naftowej i pro- duktów naftowych w km	2023	2278	2278	2278	2362	2444
Drogi wodne śródlądowe żeglowne w km	3997	3980	3813	3638	3659	3655
Trasy lotnicze ^c w tys. km	135	108	90	147	343	177
w tym zagraniczne	131	106	87	144	341	171

^a Łącznie z szerokotorowymi. ^b 2012 r. ^c Dane dotyczą długości liniowej odcinków niepowtarzających się: w latach 1989 i 1995 liczonej według „korytarza przelotowego”, w latach 2000—2013 — liczonej „po wielkim łuku”, zgodnie z przepisami międzynarodowymi IATA.

Przewozy ładunków i pasażerów

Przewozy ładunków i pasażerów

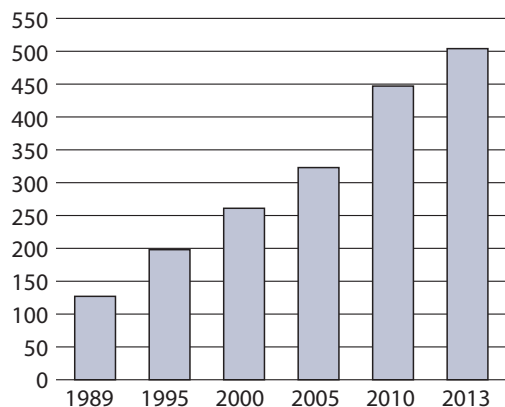
Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2013
W milionach ton						
Ogółem	1820,6	1380,8	1271,5	1385,9	1795,6	1848,3
Transport kolejowy	388,9	225,3	187,2	232,8	234,6	232,6
Transport samochodowy ^a	1348,2	1086,8	1006,7	1079,8	1491,3	1553,0
Transport rurociągowy	41,2	33,4	44,3	54,3	56,2	50,7
Transport morski ^b	28,3	26,0	22,8	9,4	8,4	7,0
Śródlądowy transport wodny	14,0	9,3	10,4	9,6	5,1	5,0
Transport lotniczy ^c	0,01	0,02	0,03	0,03	0,04	0,04
W milionach pasażerów						
Ogółem	3524,3	1601,1	1320,0	1046,9	838,0	745,8
Transport kolejowy	951,5	465,9	360,7	258,1	261,3	269,9
Transport samochodowy ^d	2564,0	1131,6	954,5	782,0	569,7	466,1
Transport morski ^b	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6
Śródlądowy transport wodny ^e	5,8	1,2	1,3	1,4	1,4	1,5
Transport lotniczy ^c	2,3	1,8	2,9	4,6	5,0	7,7

^a Dane częściowo szacunkowe. ^b Statkami własnymi i dzierżawionymi. ^c Rozkładowy i pozarozkładowy. ^d Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej oraz w latach 2000—2013 bez przewozów dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób. ^e Łącznie z transportem przybrzeżnym.

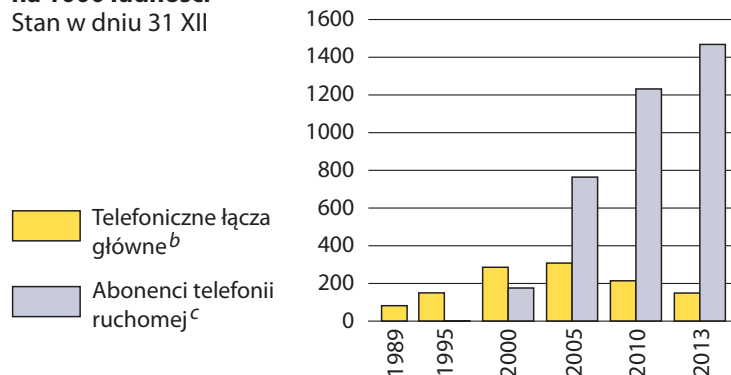
U w a g a. Łącznie z komunikacją miejską przewieziono ogółem pasażerów: w 1989 r. — 12037,4 mln osób, w 1995 r. — 7530,9 mln osób, w 2000 r. — 6331,7 mln osób, w 2005 r. — 5134,8 mln osób, w 2010 r. — 4883,1 mln osób i w 2013 r. — 4549,0 mln osób.

Samochody osobowe zarejestrowane na 1000 ludności

Stan w dniu 31 XII

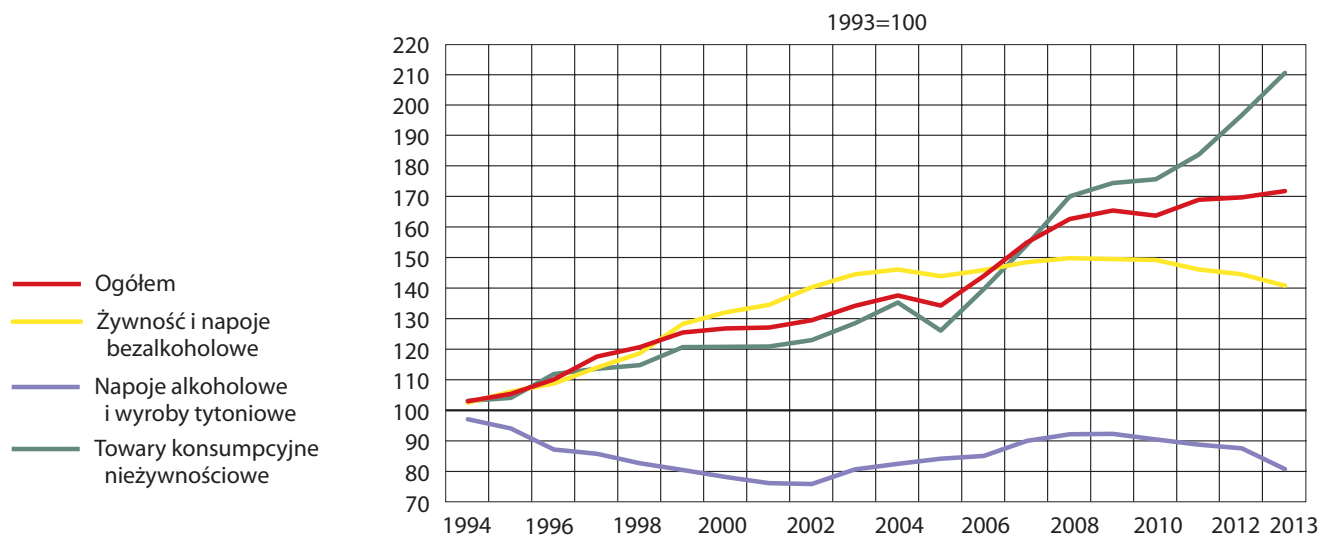
Telefoniczne łącza główne i abonenci telefonii ruchomej^a na 1000 ludności

Stan w dniu 31 XII

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b W latach 1989 i 1995 standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej). ^c Łącznie z użytkownikami (usługi z przedpłatą).

Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny stałe)

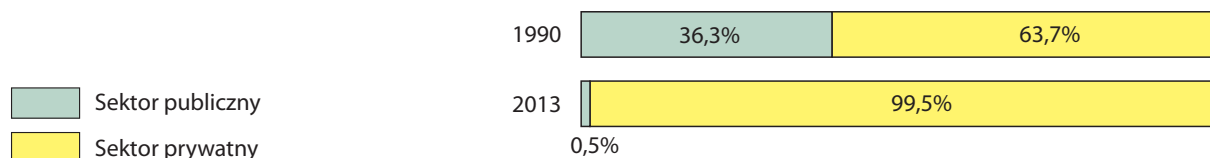
^a Z wyjątkiem „ogółem” – bez sprzedaży w placówkach gastronomicznych.

Sprzedaż detaliczna (ceny bieżące)

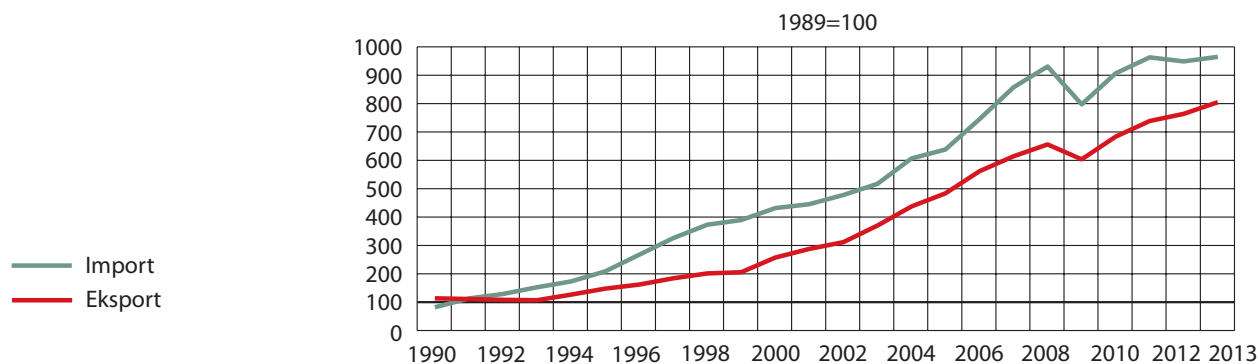
Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	2010	2013
	w odsetkach					
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
W punktach sprzedaży detalicznej ^a	96,4	96,0	95,9	96,1	96,4	96,3
towary konsumpcyjne	88,9	86,2	81,0	79,4	78,3	79,1
żywność i napoje bezalkoholowe	35,6	30,6	28,6	29,0	26,3	24,1
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	11,0	10,9	9,1	9,0	9,1	7,8
towary nieżywnościowe	42,3	44,7	43,3	41,4	42,9	47,2
towary niekonsumpcyjne	7,5	9,8	14,9	16,7	18,1	17,2
W placówkach gastronomicznych	3,6	4,0	4,1	3,9	3,6	3,7

^a Łącznie ze sprzedażą detaliczną dokonywaną w hurtowniach i u producentów.

Sprzedaż detaliczna według sektorów własności (ceny bieżące)

Dynamika importu i eksportu (ceny stałe)

U w a g a. Dynamikę importu i eksportu obliczono na podstawie danych wyrażonych w złotych.

Import i eksport w relacji do produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

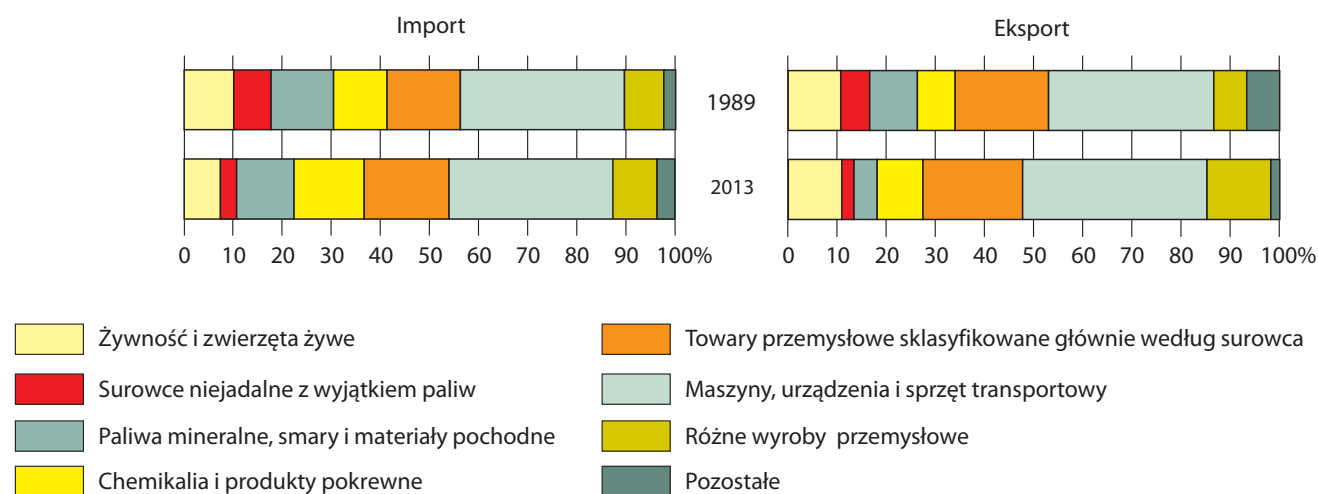
Wyszczególnienie	1990	1995	2000	2005	2010	2013
	w %					
Import — cif	16,2 ^a	20,9	28,6	33,4	37,9	39,6
Eksport	24,3	16,5	18,5	29,4	34,0	39,0

^a Na warunkach fob.

U w a g a. Relację importu i eksportu obliczono na podstawie danych wyrażonych w złotych.

Dane o imporcie i eksporcie obejmują przywóz i wywóz towarów za granicę bez względu na formę płatności.

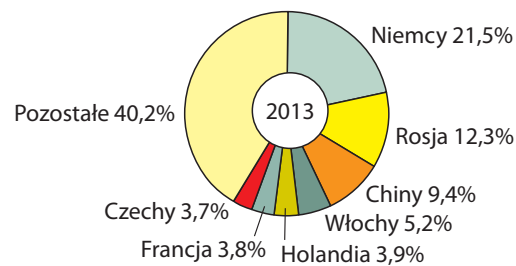
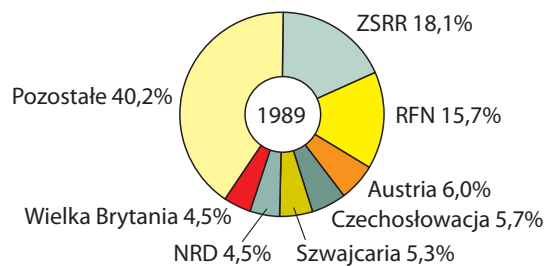
Import i eksport według sekcji SITC^a (ceny bieżące)

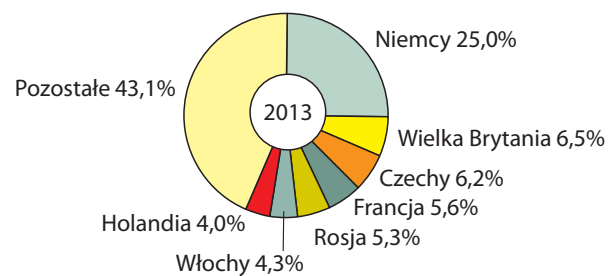
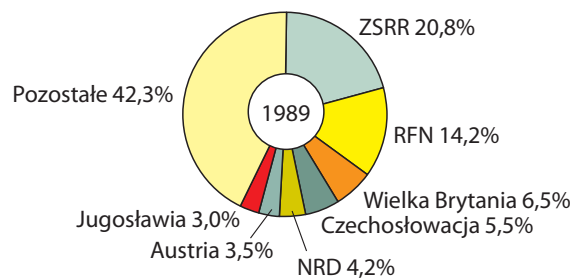
^a Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Handlu; strukturę obliczono na podstawie danych wyrażonych w złotych.

Import i eksport według głównych partnerów (ceny bieżące)

Import^a

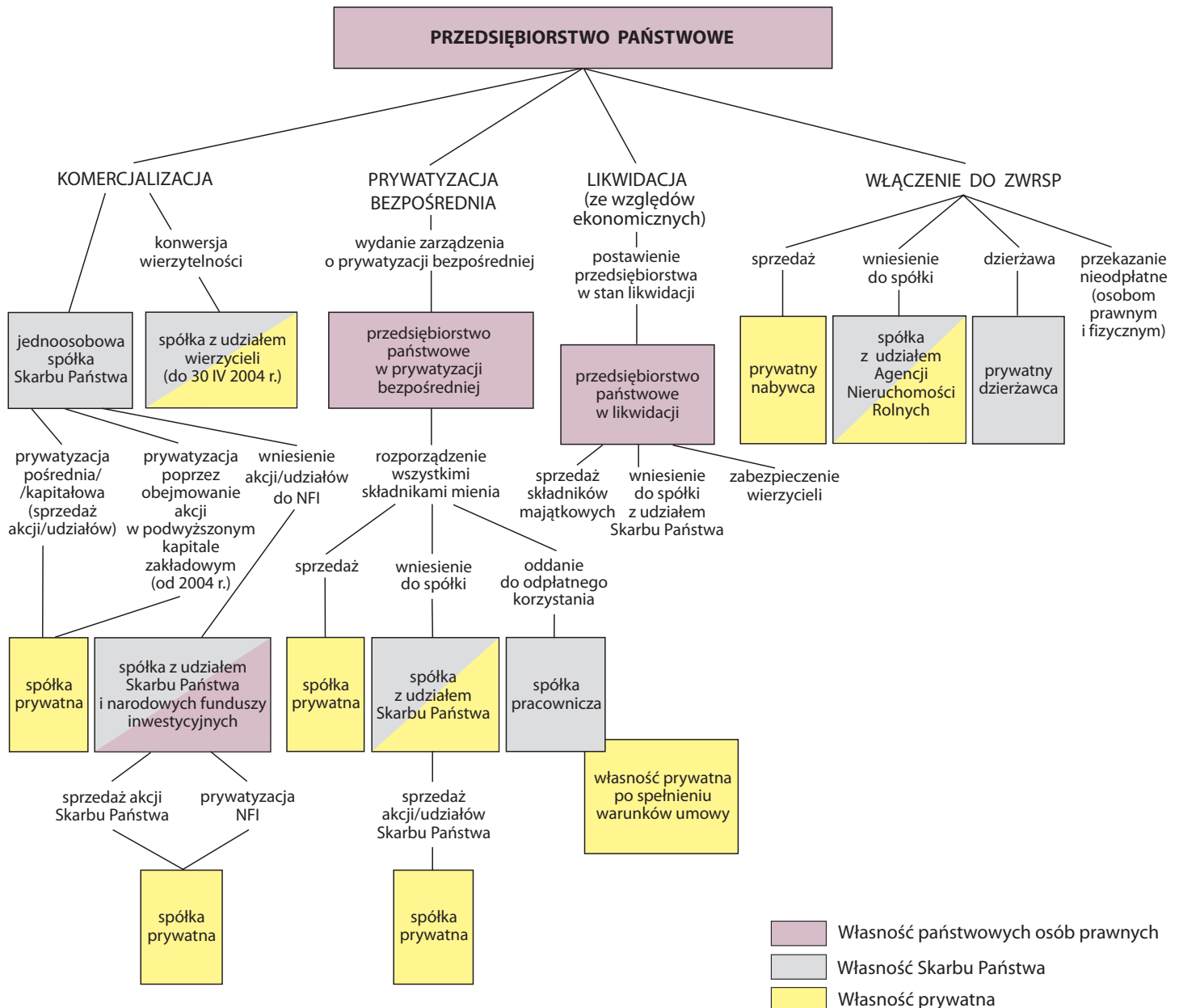
Eksport^b

a, b Według kraju: *a* – zakupu w 1989 r. i pochodzenia w 2013 r., *b* – sprzedaży w 1989 r. i przeznaczenia w 2013 r.
U w a g a. Nazwy krajów odnoszą się do lat prezentacji.

podmioty gospodarki

Schemat procesu prywatyzacji

Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w latach 1990^a—2012

Wyszczególnienie	W liczbach bezwzględnych	W odsetkach
Ogółem	7555	100,0
Skomercjalizowane:		
w jednoosobowe spółki Skarbu Państwa	1747	23,1
w spółki z udziałem wierzycieli ^b	14	0,2
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	2196	29,1
w tym sprywatyzowane	2118	28,0
Poddane likwidacji	1944	25,7
w tym zlikwidowane	1127	14,9
Włączone do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa ^c	1654	21,9

a Od 1 VIII 1990 r. b Do 30 IV 2004 r. c Od 1 I 1992 r. do 31 XII 1995 r.

Zagospodarowanie gruntów włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w latach 1992—2012

Wyszczególnienie	W tysiącach hektarów	W odsetkach
Grunty przejęte	4740,6	100,0
w tym z:		
Państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej	3762,0	79,4
Państwowego Funduszu Ziemi	602,0	12,7
Grunty rozdysponowane na trwałe użytkowanie	2939,7	100,0
w tym:		
Sprzedane	2336,0	79,5
Przekazane nieodpłatnie	547,8	18,6
Grunty pozostające w Zasobie — stan w dniu 31 XII 2012 r.	1800,9	x

Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON^a

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie		Ogółem	W tym				
			przedsiębiorstwa państwowe	spółki handlowe		spółdzielnie	osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^b
				razem	w tym z udziałem Skarbu Państwa		
Ogółem	1990	1269051	8453	36267	248	16650	1135492
	1995	2110710	4357	104922	2023	19822	1693427
	2000	3185040	2268	159660	2382	19011	2500952
	2005	3615621	1029	230588	2026	18303	2776459
	2010	3909802	246	303040	1479	17156	2942965
	2013	4070259	165	382526	1228	17422	2961733

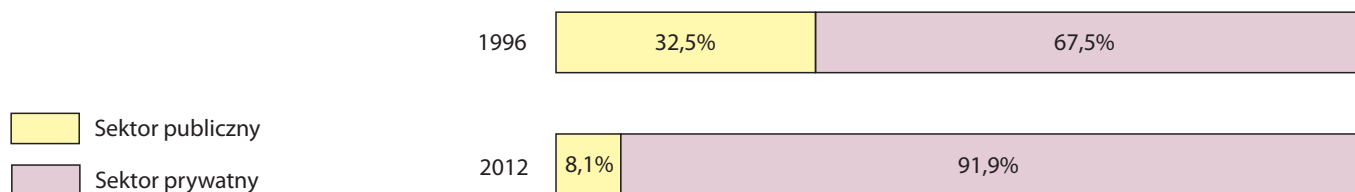
a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W latach 1990—2000 zakłady osób fizycznych; w 1990 r. dane Ministerstwa Finansów.

Liczba przedsiębiorstw niefinansowych

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2000	2005	2010	2012	2000	2012
	w liczbach bezwzględnych				w odsetkach	
Ogółem	1717820	1614037	1726663	1794943	100,0	100,0
o liczbie pracujących:						
Do 9 osób	1635586	1552948	1655064	1719187	95,2	95,8
10—49	64664	44097	52591	57071	3,8	3,1
50—249	14474	14183	15841	15484	0,8	0,9
250 osób i więcej	3096	2809	3167	3201	0,2	0,2

Dane o przedsiębiorstwach niefinansowych dotyczą podmiotów aktywnych, prowadzących działalność gospodarczą i nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

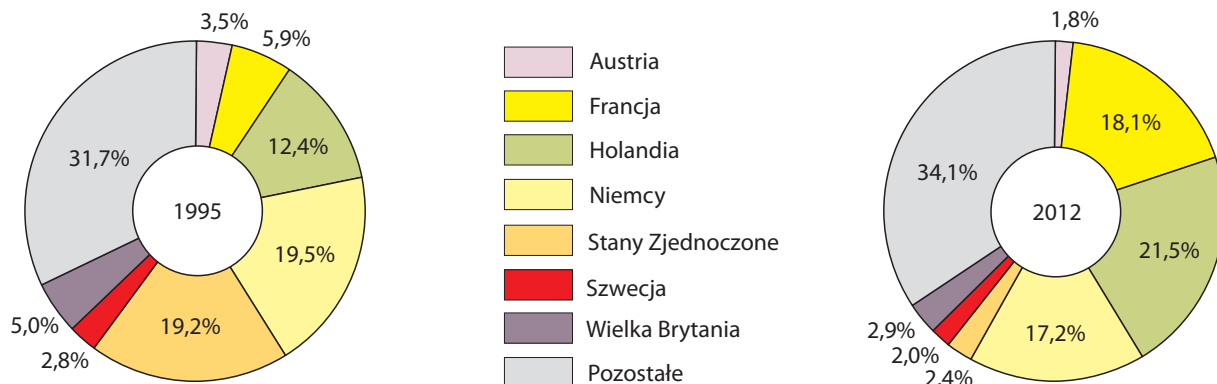
Przychody przedsiębiorstw niefinansowanych według sektorów własności**Liczba przedsiębiorstw niefinansowych z udziałem kapitału zagranicznego**

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	1995	2000	2005	2010	2012	1995	2012
	w liczbach bezwzględnych					w odsetkach	
Ogółem	9945	13617	16084	21980	24648	100,0	100,0
Według liczby pracujących							
Do 9 osób	5752	7693	9345	13927	16315	57,9	66,2
10—49	2678	3297	3668	4304	4480	26,9	18,2
50—249	1143	1926	2181	2572	2643	11,5	10,7
250 osób i więcej	372	701	890	1177	1210	3,7	4,9
Według udziału kapitału zagranicznego							
Do 50,0%	2628	3153	2918	3221	3528	26,4	14,3
50,1—99,9	2801	2960	3140	3747	4019	28,2	16,3
100,0%	4516	7504	10026	15012	17101	45,4	69,4

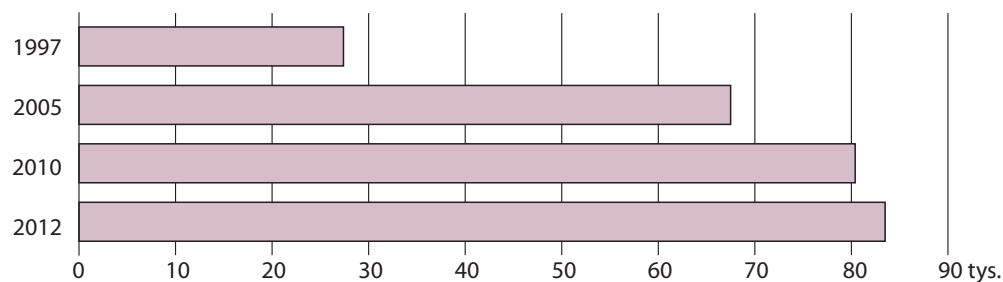
Kapitał zagraniczny przedsiębiorstw niefinansowych według krajów pochodzenia

Stan w dniu 31 XII

Liczba podmiotów działających w ramach trzeciego sektora^a

Stan w dniu 31 XII

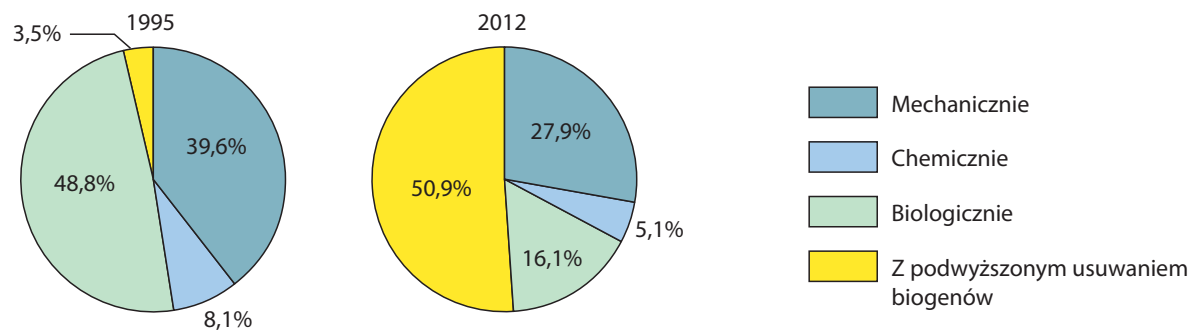
^a Dane dotyczą aktywnych stowarzyszeń, fundacji, organizacji społecznych, organizacji samorządu gospodarczego, zawodowego i pracodawców oraz prowadzących działalność społeczną podmiotów wyznaniowych.

Ważniejsze dane o ochronie środowiska

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2012
Grunty w tys. ha:						
zdeastrowane i zdegradowane (stan w dniu 31 XII)	96,3	72,2	71,5	65,0	61,2	64,3
zrekultywowane	3,3	2,7	2,2	1,9	1,2	2,7
zagospodarowane	2,1	1,9	1,2	1,1	0,6	1,2
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³	15097	12066	11049	10940	10866	10830
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania w hm ³	4406	3020	2501	2115	2309	2199
oczyszczane	2856	2319	2200	1929	2134	2055
w tym odprowadzone siecią kanalizacyjną	1339	1258	1243	1140	1242	1221
nieoczyszczane	1550	700	301	186	176	144
Emisja zanieczyszczeń powietrza w tys. t:						
gazów cieplarnianych ^a	550174	440355	395006	398670	408435	400689
dwutlenku siarki	2790	2255	1451	1217	936	853
tlenków azotu	782	1063	844	851	862	817
Odpady wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w mln t	170,9	122,7	125,5	124,6	113,5	123,1
w tym:						
poddane odzyskowi	97,2	66,9	96,5	98,7	84,3	89,0
składowane ^b	73,1	55,5	22,3	16,7	20,7	27,0
Odpady komunalne zebrane ^c w mln t	.	11,0	12,2	9,4	10,0	9,6
w tym zdeponowane na składowiskach	.	10,8	12,0	8,6	7,4	7,2

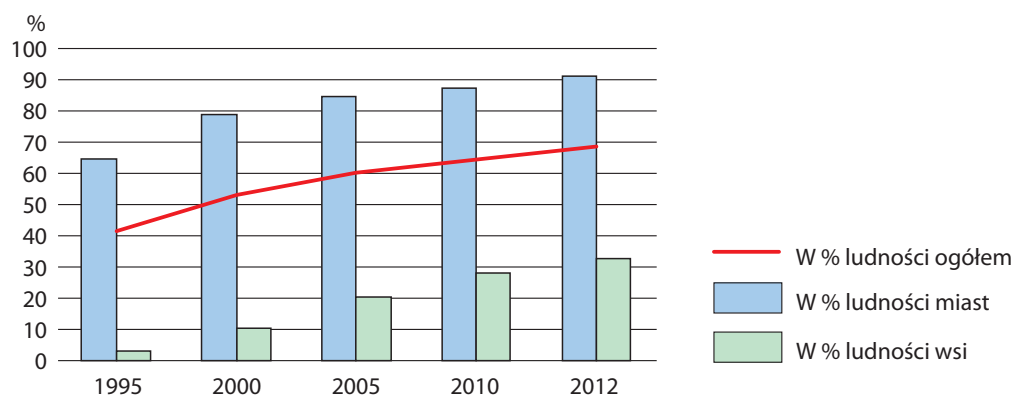
^a Wyrażona w ekwiwalencie dwutlenku węgla. ^b Na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych własnych i innych. ^c Dane szacunkowe.

Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane

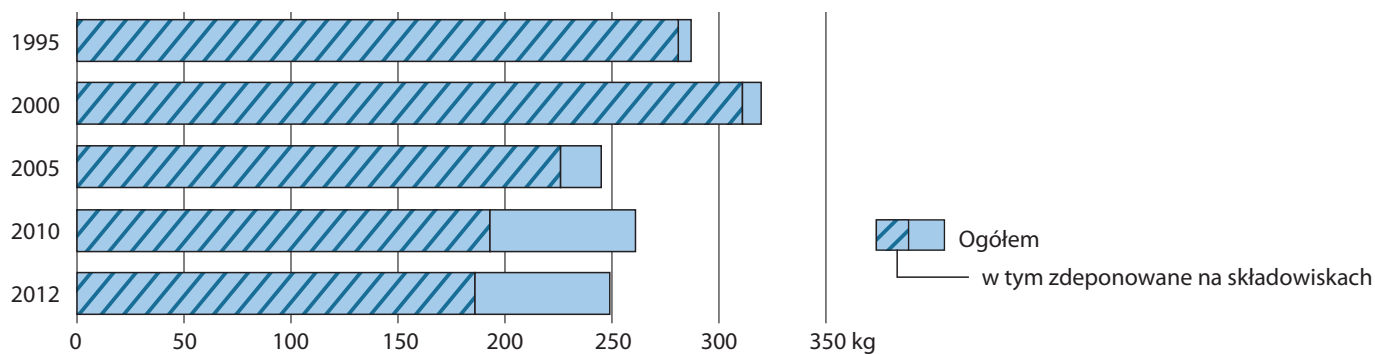
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków^a

Stan w dniu 31 XII

^a Pracujących na sieci kanalizacyjnej; dane szacunkowe.

Odpady komunalne zebrane^a na 1 mieszkańca

^a Dane szacunkowe.

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w relacji do produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	1996	2000	2005	2010	2012
	w %				
Ochrona środowiska	1,45	0,88	0,61	0,77	0,63
Gospodarka wodna	0,33	0,22	0,17	0,25	0,17

Lasy

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2013
Powierzchnia w tys. ha	8678,5	8756,1	8864,8	9000,5	9121,4	9177,4
Lesistość w %	27,8	28,0	28,4	28,8	29,2	29,4

Powierzchnia lasów według sektorów własności

Stan w dniu 31 XII

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	1989	1995	2000	2005	2010	2012	1989	2012
	w tysiącach hektarów						w % powierzchni ogólnej kraju	
Ogółem	5510,9	8146,1	10163,8	10175,9	10143,1	10149,5	17,6	32,5
w tym:								
Parki narodowe	141,4	270,1	306,5	317,2	314,5	314,6	0,4	1,0
Rezerваты przyrody	116,8	121,3	148,7	165,2	164,2	165,5	0,4	0,5
Parki krajobrazowe ^a	1131,4	1930,8	2446,9	2516,9	2529,0	2528,6	3,6	8,1
Obszary chronionego krajobrazu ^a	4121,3	5782,7	7137,7	7044,5	6990,0	6992,1	13,2	22,4

^a Od 1995 r. bez powierzchni rezerwatów przyrody i innych form ochrony przyrody położonych na ich terenie w celu wyeliminowania podwójnego liczenia tej samej powierzchni (ok. 1% powierzchni obszarów prawnie chronionych).

The background features a stylized, flowing wave in a teal color. The wave is composed of a halftone pattern of dots, with the density of the dots increasing towards the top right corner, creating a sense of depth and movement. The wave itself curves from the bottom left towards the top right, with a smaller, similar wave visible below it.

Kalendarium wybranych wydarzeń

6 II–5 IV Obrady „Okrągłego Stołu” – negocjacje przedstawicieli władzy i opozycji, które zapoczątkowały proces transformacji w Polsce 4 i 18 VI Pierwsze częściowo wolne i demokratyczne wybory do Sejmu oraz pierwsze po II wojnie światowej wolne i demokratyczne wybory do Senatu 1 VII Uwolnienie cen żywności – zastąpienie cen regulowanych cenami rynkowymi 31 XII Nowelizacja Konstytucji – przywrócenie nazwy Rzeczpospolita Polska i orła w koronie	1989	
	1990	1 I Wejście w życie pakietu 10 ustaw wprowadzających podstawy gospodarki rynkowej i stabilizujących sytuację makroekonomiczną 27 V Wejście w życie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym 27 V Pierwsze wolne i demokratyczne wybory powszechne do rad gmin 1 VIII Wejście w życie ustawy z dnia 5 lipca 1990 r. – Prawo o zgromadzeniach 17 VIII Wejście w życie ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o partiach politycznych 25 XI i 9 XII Pierwsze po II wojnie światowej wolne, demokratyczne i powszechne wybory Prezydenta RP
16 IV Rozpoczęcie działalności Giełdy Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie 27 X Pierwsze po II wojnie światowej całkowicie wolne i demokratyczne wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 26 XI Przyjęcie Polski w poczet członków Rady Europy	1991	
	1992	16 I Wejście w życie traktatu granicznego pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec z 14 listopada 1990 r. 8 XII Wejście w życie tzw. Małej Konstytucji – Ustawy konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r.
17 IX Zakończenie wycofywania z Polski wojsk Federacji Rosyjskiej (wcześniej wojsk ZSRR stacjonujących od 1944 r.)	1993	

		1995	1 I 1 XI	Denominacja złotego Wejście w życie ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej
22 XI	Przystąpienie Polski do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)	1996		
		1997	17 X	Wejście w życie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
31 III	Otwarcie negocjacji członkowskich Polski z Unią Europejską	1998		
		1999	1 I 12 III	Wejście w życie programu czterech reform: oświatowej, emerytalnej, administracyjnej i zdrowotnej Przystąpienie Polski do Paktu Północnoatlantyckiego (NATO)
12 IV	Całkowite upłynnienie kursu złotego	2000		
		2002	13 XII	Zakończenie negocjacji członkowskich Polski z Unią Europejską
7 i 8 VI	Referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej	2003		
		2004	1 V 13 VI	Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej (wraz z Cyprem, Czechami , Estonią, Litwą, Łotwą, Malcią, Słowacją, Słowenią i Węgrami) Pierwsze w Polsce wybory do Parlamentu Europejskiego
21 XII	Przystąpienie Polski do strefy Schengen	2007		
		2011	1 VII–31 XII	Polska prezydencja w Radzie Unii Europejskiej